

Mötesbok: Stiftsfullmäktige (2023-11-24)

Lunds stift - Stiftsfullmäktige 2022-2025

Datum: 2023-11-24

Plats: Åkersberg, stiftsgården

Kommentar:

Dagordning

Sammanträdets öppnande

Avstämning av upprop

Fastställande av dagordning

Kallelse dagordning stiftsfullmäktige 2023-11-24

3

Sammanträdets behörighet

Val av protokollsjusterare samt bestämmande av dag för justering

Information

Beslutsärenden

§ 26 Verksamhetsplan och budget 2024 för Lunds stift	8
§ 27 Budget för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024	81
§ 28 Motion till stiftsfullmäktige från Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna att uppdra åt stiftsstyrelsen att verka för att Egendomsnämnden i Lunds stift succesivt fram till 2030 skyddar minst 30 procent av de skogar som nämnden förvaltar	103
§ 29 Fyllnadsval av ledamot i valberedningen efter Niklas Larsson (C) för återstoden av mandatperioden 2022-2025	109
§ 30 Fyllnadsval av vice ordförande i valberedningen efter Niklas Larsson (C) för återstoden av mandatperioden 2022-2025	110
§ 31 Fyllnadsval av ersättare i stiftsstyrelsen efter Niklas Larsson (C) för återstoden av mandatperioden 2022-2025	111
§ 32 Val av revisor till stiftelsen Lunds stiftsgård för verksamhetsåret 2024	112

Frågor

Motioner

Motion till stiftsfullmäktige från Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna angående solceller	113
--	-----

Sammanträdes avslutas

Kallelse/Kungörelse

2023-11-10

Stiftsfullmäktiges ledamöter och ersättare

MÖTESINSTANS

LUNDS STIFT - STIFTSFULLMÄKTIGE 2022-2025

DATUM FÖR MÖTET	TID	PLATS
2023-11-24	10:00 – 12:15 sammanträdet återupptas efter lunch vid behov, se nedan	Stiftsgården, Karlskronasalen Åkersberg

Stiftsfullmäktige i Lunds stift sammanträder fredagen den 24 november 2023 kl. 10.00 på stiftsgården Åkersberg i Höör.

Observera sammanträdes- och hålltider för dagen.

Hålltider:

Kaffe serveras från **kl. 08.00**.

Stiftsfullmäktiges presidium träffas för överläggningar **kl. 08.00** i stiftsgårdens café.

Nomineringsgrupperna i stiftsfullmäktige har överläggningar **kl. 08.30-09.45** enligt begäran av respektive gruppledare.

Notera att upprop sker i respektive nomineringsgrupp under överläggningarna. Närvaro viktigt.

Stiftsfullmäktiges sammanträde **kl 10.00-12.15**.

Middagsbön **kl. 12.15** i kapellet.

Kl. 12.30 gemensam lunch på stiftsgården.

För det fall att sammanträdet inte är slutfört till lunch återupptas detta efter lunch ca kl. 13.15.

Kostrestriktioner meddelas till asa.bernsvall@svenskakyrkan.se

Vid förhinder

Vid förhinder gäller för såväl ledamöter som ersättare att meddela detta snarast till Åsa Bernsvall asa.bernsvall@svenskakyrkan.se eller teln 046-15 55 05 samt respektive gruppledare.

Handlingar till sammanträdet finns publicerade på Lunds stifts hemsida:

<https://www.svenskakyrkan.se/lundsstift/kallelser-lunds-stiftsfullmaktige>

Stiftsstyrelsens tidigare protokoll finns publicerade på Lunds stifts hemsida:

<https://www.svenskakyrkan.se/lundsstift/protokollstiftsstyrelsen>

Stiftsfullmäktiges tidigare protokoll finns publicerade på Lunds stifts hemsida:

<https://www.svenskakyrkan.se/lundsstift/protokollstiftsfullmaktige>

Kallelse skickas ut digitalt till ledamöter och ersättare.

Om handlingarna önskas i pappersform, meddelas detta till Åsa Bernsvall

asa.bernsvall@svenskakyrkan.se.

MÖTESINSTANS

LUNDS STIFT - STIFTSFULLMÄKTIGE 2022-2025

DATUM FÖR MÖTET	TID	PLATS
2023-11-24	10:00 – 12:15 sammanträdet återupptas efter lunch vid behov, se nedan	Stiftsgården, Karlskronasalen, Åkersberg

Arvode förtroendevalda

De förtroendevalda ska inte längre skicka/lämna in arvodesblanketter, utan mötessekreteraren noterar vem som är närvarande på sammanträdet och lämnar sedan närvarolistan till Åsa Bernsvall för vidarebefordran till Lönecenter.

Kvitton för utlägg av t.ex. parkering och färdbiljetter scannas in och mailas till Åsa.

Asa.Bernsvall@svenskakyrkan.se.

Om milersättning yrkas, anges antal kilometer och mellan vilka orter resan gått.

Gällande förlorad arbetsförtjänst mejlar man in det antal timmar som man yrkar ersättning för.

En förtroendevald med anställning ska skicka in ett årligt inkomstintyg från arbetsgivaren (nytt intyg behövs först när den årliga inkomsten ändras) samt varje gång man yrkar ersättning för förlorad arbetsförtjänst skickas löneavin in där avdraget framgår. Således kommer yrkad ersättning för förlorad arbetsförtjänst att betalas ut månaden efter att yrkat belopp har verifierats.

Vänliga hälsningar

Birger Wernersson
Ordförande

Linda Raimosson
Stiftsdirektor
På uppdrag av ordförande

MÖTESINSTANS

LUNDS STIFT - STIFTSFULLMÄKTIGE 2022-2025

DATUM FÖR MÖTET	TID	PLATS
2023-11-24	10:00 – 12:15 sammanträdet återupptas efter lunch vid behov, se nedan	Stiftsgården, Karlskronasalen, Åkersberg

Förslag till dagordning

1. **Sammanträdets öppnande**
2. **Avstämning av upprop**
3. **Fastställande av dagordning**
4. **Sammanträdets behörighet**
5. **Val av protokollsjusterare samt bestämmande av dag för justering**
6. **Information**
- ”En kyrka driven av mission” – vad vill den?

Beslutsärenden

7. **Verksamhetsplan och budget 2024 för Lunds stift (S 2023-0197)**

Förslag till beslut:

1. *Stiftsfullmäktige fastställer i enlighet med stiftsstyrelsens förslag till Verksamhetsplan och budget 2024 för Lunds stift.*
2. *Stiftsfullmäktige beslutar i enlighet med stiftsstyrelsens förslag om oförändrad stiftsavgift, 3 öre i utdebitering för 2024.*
3. *Stiftsfullmäktige beslutar i enlighet med stiftsstyrelsens förslag att stiftsstyrelsen äger rätt att göra omdisponeringar inom ramen för fastställd budget.*
4. *Stiftsfullmäktige bedömer barnkonsekvensanalysen som tillräcklig.*

8. **Budget för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024 (PLT 2023-0188)**

Förslag till beslut:

1. *Stiftsfullmäktige beslutar i enlighet med egendomsnämndens förslag att fastställa budget 2024 för Lunds stifts prästlönetillgångar.*
2. *Stiftsfullmäktige bedömer barnkonsekvensanalysen som tillräcklig.*

MÖTESINSTANS

LUNDS STIFT - STIFTSFULLMÄKTIGE 2022-2025

DATUM FÖR MÖTET	TID	PLATS
2023-11-24	10:00 – 12:15 sammanträdet återupptas efter lunch vid behov, se nedan	Stiftsgården, Karlskronasalen, Åkersberg

- 9. Motion till stiftsfullmäktige från Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna att uppdra åt stiftsstyrelsen att verka för att Egendomsnämnden i Lunds stift succesivt fram till 2030 skyddar minst 30 procent av de skogar som nämnden förvaltar (S 2023-0239)**

Förslag till beslut:

1. *Stiftsfullmäktige beslutar i enlighet med egendomsnämndens förslag att avslå motionen om att uppdra åt stiftsstyrelsen att verka för att egendomsnämnden i Lunds stift successivt fram till 2030 skyddar minst 30 procent av de skogar som nämnden förvaltar.*

- 10. Fyllnadsval av ledamot i valberedningen efter Niklas Larsson (C) för återstoden av mandatperioden 2022-2025 (S 2023-0784)**

Förslag till beslut:

1. *Stiftsfullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.*

- 11. Fyllnadsval av vice ordförande i valberedningen efter Niklas Larsson (C) för återstoden av mandatperioden 2022-2025 (S 2023-0745)**

Förslag till beslut:

1. *Stiftsfullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.*

- 12. Fyllnadsval av ersättare i stiftsstyrelsen efter Niklas Larsson (C) för återstoden av mandatperioden 2022-2025 (S 2023-0758)**

Förslag till beslut:

1. *Stiftsfullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.*

- 13. Val av revisor till stiftelsen Lunds stiftsgård för verksamhetsåret 2024 (S 2023-0785)**

Förslag till beslut:

1. *Stiftsfullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.*

- 14. Frågor**

MÖTESINSTANS

LUNDS STIFT - STIFTSFULLMÄKTIGE 2022-2025

DATUM FÖR MÖTET	TID	PLATS
2023-11-24	10:00 – 12:15 sammanträdet återupptas efter lunch vid behov, se nedan	Stiftsgården, Karlskronasalen, Åkersberg

15. Motioner
Inkomna motioner till stiftsfullmäktige

- Motion till stiftsfullmäktige från Miljöpartisterna i Svenska kyrkan De Gröna
angående solceller (S 2023-0631)

*Motionen är under beredning. Se stiftsstyrelsens arbetsutskotts protokoll
§ 132/23*

16. Sammanträdes avslutas

Svenska kyrkan
LUNDS STIFT

Verksamhetsplan och Budget 2024

FASTSTÄLLD AV STIFTSFULLMÄKTIGE XX MÅNAD 2023

OMSLAGSBILDEN

Lunds domkyrkas krypta fyller 900 år 2023. Det nya konstglasfönster är en del av firandet. Fönstret är skapat av konstnären Erika Lagerbielke och togs emot på Trettondedag jul. Foto: Gunnar Menander

Innehåll

INLEDNING

Lunds stift	4
Valda organ	5
Stiftskansliets organisation	6
Omvärldsbeskrivning	6

VERKSAMHETSPLAN

Fastställda övergripande mål	7
Inventering av församlingarnas behov 2022–2025	7
Stiftskansliets uppdrag	7
Främjande arbetsmiljöarbete	10
Särskilda satsningar 2024	10
Fastställt budgetdirektiv	12
Budgetförutsättningar	12
Arbetsprocess	13
Finansiering	13

BUDGET

Valda organ	15
Stiftskansliets avdelningar	17
Bidrag	24
Finansiering	25
Bidrag, tkr	26
Huvudprogram	28
Ekonomisk flerårsplan	29

Bilaga, Omvärldsbeskrivning	
-----------------------------	--

Inledning

DETTA ÄR LUNDS STIFT

Svenska kyrkan är ett evangeliskt-lutherskt trossamfund som består av församlingar och stift. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet med hela Lunds stifts arbete är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Stiftet är det regionala området vars uppgift regleras av lagen om Svenska kyrkan och kyrkoordningen.

Lunds stifts grundläggande uppgift är enligt kyrkoordningen, att främja och ha tillsyn över församlingens liv och församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning, utöva diakoni och mission. Stiftet ska också främja en god förvaltning i församlingarna, ha tillsyn över förvaltningen, verka för en lämplig församlings och pastoratsindelning och tillhandahålla de resurser som behövs för att biskop och domkapitel ska kunna utföra sina uppdrag och förvalta prästlönetillgångarna.

Främjandet sker genom att erbjuda utbildning och fortbildning men också genom rådgivning för att stödja och stimulera församlingar, anställda, förtroendevalda och ideella i deras uppgift samt bidra till gemensam reflektion kring vad det innebär att vara kyrka i Lunds stift. Stiftet har också ansvar att se till att församlingarna följer Svenska kyrkans regelverk, kyrkoordningen samt Svenska kyrkans bestämmelser.

Lunds stift är ett av Svenska kyrkans tretton stift och består geografiskt av Skåne och Blekinge. Stiftet omfattar församlingar inom stiftets geografiska område och bär namn efter biskopssätet. För närvarande är stiftet indelat i tolv kontrakt, vilka vart och ett omfattar ett antal församlingar. Församlingarna kan samverka i ett pastorat. I Lunds stift finns 148 församlingar i 106 ekonomiska enheter, 63 av dessa församlingar bildar tillsammans 21 pastorat. Av dessa församlingar är en icke-territoriell, Karlskrona amiralitetsförsamling.

Kyrkans episkopala struktur kommer till uttryck i att det finns en biskop i ledningen för stiftet. Till biskopens uppgifter hör att svara för ledning och tillsyn och att inspirera verksamheten i stiftet.

I varje stift ska det finnas ett domkapitel. Domkapitlet med biskopen som ordförande fullgör självständiga uppgifter enligt kyrkoordningen. Till uppgiften hör bland annat att granska prästers och diakoners uppdrag och besluta i ärenden rörande beslutsprövning och överklagande. Tillsammans med domkapitlet har biskopen tillsyn över dem som är vigda till uppdrag i kyrkan.

Högsta beslutande organ för ett stift är ett demokratiskt valt stiftsfullmäktige. Dess uppgift är att besluta i ärenden av principiell och övergripande karaktär. Stiftsfullmäktige utser stiftsstyrelsen som är stiftets verkställande organ. Biskopen är ordförande i stiftsstyrelsen.

Egendomsnämnden är det andra verkställande organet som på uppdrag av stiftsfullmäktige förvaltar stiftets prästlönetillgångar. Prästlönetillgångarna utgörs av jord och skogsfastigheter och därtill knutet fondkapital.

VALDA ORGAN

STIFTSFULLMÄKTIGE

Stiftsfullmäktige har två ordinarie sammanträden som 2023 genomförs i juni och i november. Budget med verksamhetsplan för nästkommande år behandlas vid novembermötet och verksamhetsberättelse med årsredovisning behandlas vid sammanträde i maj månad.

STIFTSSTYRELSEN

Stiftsstyrelsen, tolv ordinarie ledamöter och tolv ersättare, sammanträder tio gånger, en gång per månad med uppehåll under juli och augusti. Anslaget till stiftsstyrelsens förfogande för i budget ej beslutade bidrag och utgifter är tre miljoner kronor. Genom detta anslag finns möjlighet för stiftsstyrelsen att under löpande budgetår anslå medel till angelägna verksamheter och projekt.

EGENDOMSNÄMNDEN

Egendomsnämnden har stiftsfullmäktiges uppdrag att förvalta stiftets prästlönetillgångar, det vill säga jord, skog och fonder. Dessa tillgångar utgör en självständig förmögenhetsmassa och är en självständig juridisk person. Verksamheten redovisas i särskild budget och årsredovisning.

Egendomsnämnden fastställer verksamhetsplan för prästlönetillgångarna. Budgeten fastställs av stiftsfullmäktige.

DOMKAPITLET

Domkapitlet examinerar präster och diakoner inför vigning, behörighetsprövar när de söker nya tjänster och befogenhetsprövar vid arbetsrättsliga åtgärder mot präster och diakoner samt behandlar anmälningar mot präster och diakoner. Domkapitlet utfärdar också församlingsinstruktioner, fattar beslut om kollektor samt godkänner sammanlysningar av gudstjänster och tillfälliga undantag från kyrkohandboken. I domkapitlet sitter förutom biskopen och domprosten även en lagfaren domare, en präst eller diakon som är utsedd av stiftets präster och diakoner i tjänst och tre personer valda i förtroendemannaorganisationen. De förtroendevalda har var sin ersättare och domaren har en likaledes lagfaren domare som ersättare.

LUNDS STIFTS INTERNATIONELLA REFERENSGRUPP

Referensgruppens uppdrag är att, i Lunds stift, främja och utveckla det internationella arbetet, bistå med kompetens samt vara en resurs för biskopen och stiftets församlingar. Referensgruppens huvuduppgifter är att stödja, inspirera och stärka församlingarna i deras internationella arbete samt vara en samordnande resurs för stiftskansliets arbete. Referensgruppen består av representanter från stiftets församlingar och stiftsstyrelsen samt de internationella handläggarna på stiftskansliet.

RÅDET FÖR KVINNOARBETET I LUNDS STIFT

Rådets uppgift är att arbeta för att uttrycka kristen tro specifikt utifrån kvinnors erfarenheter. Detta sker genom att främja kvinnors utveckling av identitet, självkänsla och teologisk formulering, stöd till insatser av kvinnor i kyrka och samhälle samt genom att visa solidaritet med utsatta kvinnor här hemma och ute världen. Ett internationellt perspektiv ska eftersträvas i verksamheten. Till rådet väljer stiftsstyrelsen ordförande, vice ordförande ytterligare en ordinarie ledamot samt tre ersättare.

REGIONALA SAMRÅDSGRUPPEN

Regionala samrådsgruppen i Lunds stift är sammansatt av företrädare för Svenska kyrkan, staten samt regionalt verksamma museer och kulturarvsorganisationer som får del av statliga medel. Samrådsgruppen i Lunds stift fortsätter att, i enlighet med beslutad arbetsordning, hålla

sammankomster med inriktning mot utveckling av det kyrkliga kulturarvet. Samrådsgruppen möts två gånger per år. Till regionala samrådsgruppen väljer stiftsstyrelsen fem ledamöter varav ingår ordförande och vice ordförande.

AV STIFTSFULLMÄKTIGE RESPEKTIVE STIFTSSTYRELSEN UTSEDDA

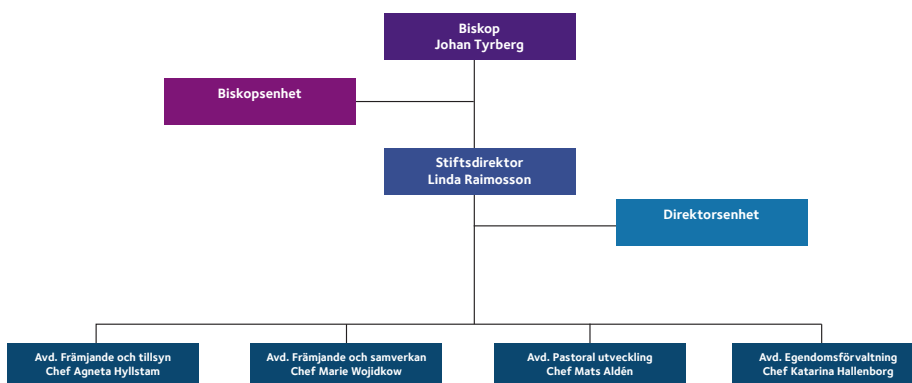
Stiftsfullmäktige utser en revisor för Stiftelsen Lunds stiftsgård, en ledamot till Domkyrkorådet, tre ombud till Svenska kyrkans arbetsgivarorganisations arbetsgivar konferens samt en ordinarie ledamot och en ersättare till ombudsmöte för Sveriges Kristna Råd, SKR. Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter och två ersättare till styrelsen för Stiftelsen Lunds stiftsgård, två ledamöter och en ersättare till Lunds stifts folkhögskolestiftelse-Jämshögs folkhögskola samt tre ledamöter till styrelsen för Stiftelsen Skåne stadsmission.

STIFTSKANSLIETS ORGANISATION

Stiftskansliet är Lunds stifts stöd-, främjande- och tillsynsfunktion. Stiftskansliet ska stödja biskopen i dennes ämbete samt verkställa stiftsfullmäktiges, stiftsstyrelsens, domkapitlets och egendomsnämndens beslut. I lokalerna vid Krafts torg i Lund har biskopen sitt ämbetsrum. Domkapitlet, egendomsnämnden och stiftsstyrelsen sammanträder i stiftskansliets lokaler. På stiftskansliet finns för stiftet funktioner med specialistkompetens samlade. Personalen inom stiftskanslietsorganisationen utgör en samlad resurs för stiftets uppdrag.

Stiftsorganisationen består av en biskopsenhet som leds av biskopen och en direktorsenhet som leds av stiftsdirektorn och fyra underliggande avdelningar: Avdelning – främjande och tillsyn, Avdelning – främjande och samverkan, Avdelning – pastoral utveckling och Avdelning – egendomsförvaltning. Biskopen har delegerat chef- och ledarskapet för kansliet till stiftsdirektorn. Stiftskansliets ledningsgrupp leds av stiftsdirektorn och består av biskop, avdelningschefer, 1:e stiftsjurist och HR-strateg. Ledningsgruppens arbete innebär att leda och utveckla stiftskansliets personal och verksamhet utifrån de mål och uppdrag som stiftsfullmäktige och stiftsstyrelse anger, vilket bland annat innebär att ansvara för att beslut verkställs, leda stiftskansliet i dess uppdrag att stödja församlingarna, säkra intern samverkan och arbeta för att församlingarna ser stiftskansliet som en resurs.

I den fortsatta texten så är benämningen församlingar begreppet för både församlingar/pastorat.

OMVÄRLDSBESKRIVNING

Kyrkostyrelsens återkommande omvärldsbeskrivning syftar till att ge en överblick över de trender och händelser under det gångna året som av kyrkokansliets analysenheten bedöms vara av särskild betydelse. I bilaga 1 finns utdrag ur omvärldsbeskrivningen för verksamhetsåren 2024–2026.

Verksamhetsplan

FASTSTÄLLDA ÖVERGRIPANDE MÅL FÖR LUNDS STIFT 2022–2025

LUNDS STIFT VILL:

- vara förmedlare av evangelium
- vara en ansvarstagande del av den världsvida kyrkan
- ha församlingarna i fokus

För att vi ska kunna fortsätta att växa och utvecklas som kyrka och som stift behöver vi prioritera mission, vårt internationella sammanhang och arbetet för levande och fungerande församlingar.

INVENTERING AV FÖRSAMLINGARNAS BEHOV 2022–2025

I Jonas Bromanders rapport där inventeringens resultat analyseras skriver han: *”Det har varit tydligt att de ekonomiska utmaningarna inte går att hantera med mindre än att man också funderar över helheten, det som handlar om den grundläggande uppgiften, fastigheterna och personalen. Det handlar om att hjälpa församlingarna att tänka strategiskt kring hur man ska vara kyrka med mindre resurser.”* Bromanders undersökning visar att flertalet församlingar är väl medvetna om att de står inför en krympande ekonomi som i sin tur leder till nödvändiga omprioriteringar. Detta innebär ett tydligt uppdrag för stiftskansliet: Att stödja församlingar i att tänka strategiskt kring hur den grundläggande uppgiften ska utföras samt vad det kräver för personal och fastigheter, de behöver alltså stöd att finna strategier till att möta nuets och framtidens utmaningar.

STIFTSKANSLIETS UPPDRAG

Nedan ges en kort beskrivning av de uppdrag och arbetsuppgifter som respektive avdelning ansvarar för inom kansliet. Tillsammans utgör avdelningarna en helhet där samarbete mellan avdelningarna är ett måste för att grunduppdragen i kyrkoordningen ska utföras på ett kvalitativt och professionellt sätt. Det innebär att uppdragen i kyrkoordningen är kansliets linjearbete. Detta görs möjligt genom att kansliets samlade personalresurs med olika specialistkompetenser tas till vara inom samtliga avdelningar.

BISKOPSENHET

Enheten är en stödfunktion i biskopens uppdrag gentemot stiftskansli, församlingar och omvärld. Stödet består främst av teologiska och administrativa uppgifter. Som exempel kan ges korrespondenshantering, press-/kommunikationsfrågor, omvärldsbevakning, planering och genomförande av församlingsbesök, biskopsvisitation, präst- och diakonvigning samt dialog med internationella kontakter. De tolv kontraktsprostarna är viktiga samarbetspartners i biskopens uppdrag gentemot församlingarna. Vanligtvis samlar biskopen prostmötet för överläggningar tre gånger per år. Utöver det står de i löpande kontakt om aktuella frågor. Årligen görs också en resa där utbyte med nationella och internationella kontakter kan skapas och/eller fördjupas. Kontrakts prostarna leder de för- och mellanvisitationer som utförs tillsammans

med Avdelning – främjande och samverkan. Förvisitationerna ligger till grund för biskopsvisitationerna. Enheten planerar biskopens arbete vanligtvis med två års framförhållning. Denna planering sker i dialog med övriga delar av stiftskansliet.

DIREKTORSENHET

Direktorsenheten bereder ärenden till förtroendeorgan såsom arbetsutskott, stiftsstyrelsen och stiftsfullmäktige. Ansvarar för upprättande av förslag till budget och bokslut för Lunds stift, förvaltande stiftelser samt Stiftelsen Lunds stiftsgård. Bereder alla ärenden som rör stiftelserna: Sodalitium Majus Lundense, Flormanska stiftelsen och Prästerskapet i Lunds stifts understödsfond. Enheten främjar och stöder stiftskansliet och i viss mån församlingar inom områdena ekonomi och HR. Stiftsgårdschefen som leder stiftsgårdarna Åkersberg och Södra Hoka ingår i direktorsenheten som anställd på stiftskansliet och arbetsleds av stiftsdirektorn.

I stiftsdirektorns uppdrag ingår även arbetet med att samordna övergripande nationella frågor med övriga stift och kyrkokansli.

AVDELNING – FRÄMJANDE OCH TILLSYN

Vid avdelningen erbjuds stöd och kompetens samt utövas tillsyn inom kyrkoordningsfrågor och övergripande organisations- och rättsfrågor. Stiftsjuristerna arbetar kontinuerligt med såväl utbildning som aktuella frågeställningar i hur församlingarnas förtroendevalda och anställda ska tolka och tillämpa kyrkoordningen, samt erbjuder rådgivning vid frågor från allmänheten. Avdelningen handlägger en stor del av domkapitlets ärenden. Stiftsjuristerna bistår också med formalia när stiftsfullmäktige och stiftsstyrelsen sammanträder och när juridisk kompetens efterfrågas vid övriga avdelningar inom stiftskansliet, till exempel avtalsfrågor.

Frågor som rör särskilt stöd till stiftets kyrkoherdar och introduktion av nya kyrkoherdar samt rådgivning och stöd när konfliktsituationer uppstår fördelas inom avdelningen. En av avdelningens stiftsadjunkter ansvarar för rekrytering till chefs- och ledarskapsutbildningar där behörighetsgivande kyrkoherdeutbildningen och grundläggande kyrkoherdeutbildning för nya kyrkoherdar är en stor del av utbildningsverksamheten. Sedan några år ingår Lunds stift i ett projekt där fem stift samarbetar i uppdraget att genomföra chefs- och ledarskapsutbildning för mellanchefer.

Stiftskommunikatörerna ansvarar för stiftsorganisationens interna och externa kommunikation samt ger stöd och främjar församlingarna i frågor som rör kommunikation. Genom Lunds stifts kommunikatörsnätverk ges stöd till församlingarnas kommunikatörer, bland annat i de digitala verktyg som är gemensamma.

Inom avdelningen finns även en stiftsadjunktjänst med specialistfunktion inriktad på främjande och stöd till församlingarna i frågor som rör gränslandet mellan kyrka, kultur och samhälle. I verksamheten ingår inspirationsföreläsningar om mission och podcasten Kinamockaskogen.

I samverkan med biskopsenheten planerar avdelning främjande och tillsyn biskopens visitationer och har resurser att på biskopens uppdrag genomföra specialvisitationer. Under 2024 genomförs projektet KLOK, Kyrka Ledning Organisation Komplettering, se särskilda satsningar nedan.

AVDELNING – FRÄMJANDE OCH SAMVERKAN

Avdelningen främjar och erbjuder kompetens inom samverkansområdena administration, digitalisering, fastighet och kulturarv samt strategiskt klimatarbete och hållbar utveckling, genom stöd, utbildning, rådgivning och kompetensutveckling. Avdelningen ansvarar också för att utbilda pastorsadjunkterna i kyrkans gemensamma system; Kbok (behörighet handläggare begränsad), Kyrksam, Kyrkspar samt regelverket inom GDPR.

Arkivkompetens erbjuds församlingarna inom ramen för stiftets främjande och tillsyns-uppdrag. Utbudet består av gratis rådgivning och enklare uppdrag samt ett antal utbildningar inom diarie- och arkivområdet.

Fastighetsingenjörernas arbete strävar mot hållbar förvaltning där resurshushållning och effektivitet är viktiga faktorer. Församlingarnas byggnader utgör en stor del av Svenska kyrkans ekonomiska och miljömässiga belastning och målsättningen är att församlingarna ska kunna bedriva all verksamhet på ett etiskt, miljömässigt och ekonomiskt ansvarsfullt sätt.

Det kyrkliga kulturarvet, både det materiella och det immateriella, återspeglar och förmedlar kyrkans liv, traditioner, riter och tro. Arbetet med kyrkans kulturarv innefattar både rådgivning, stöd och inspiration med syfte att bevara, använda och utveckla det gemensamma kulturarvet. Handläggning av kyrkoantikvarisk ersättning och kyrkounderhållsbidrag är konkreta exempel på kulturarvsarbetet på stiftskansliet. Inom ramen för stiftens gemensamma samverkansmodell deltar stiftsantikvarien i taktisk grupp för fastighets- och kulturarvsstöd.

Inom ramen för Svenska kyrkans färdplan för klimatet, beslutad av stiftsstyrelsen, arbetar stiftskansliet dels med stöd i församlingarnas lokala klimatarbete och dels med att delta i stiftsövergripande projekt kring utveckling av kyrkans klimatarbete. Miljö- och klimatstrategen ansvarar för miljönätverket inom Lunds stift och samlar de medarbetare i församlingarna som på något sätt arbetar med miljö- och klimatfrågor. Genom nätverket kan församlingarna utbyta erfarenheter med varandra och stiftskansliet kan fånga församlingarnas behov av stöd samt informera om aktuella frågor.

Inom Avdelning främjande och samverkan arbetar även ansvariga för interna servicefunktioner för stiftskansliets gemensamma verksamhet såsom reception, vaktmästeri, ekonomi- och löneadministration, kursadministration och lokalansvar.

Under 2024 planeras att påbörja ett inköpsarbete där stiftskansliet ytterligare aktivt arbetar med samordning av inköp och med att fördjupa arbetet med SPEND-analysen. Förhoppningen är att framöver skapa större samverkan med församlingar och andra stift och för ett effektivt och hållbart inköpsarbete.

AVDELNING – PASTORAL UTVECKLING

Avdelningen främjar och stödjer Lunds stifts församlingar med inriktning mot kyrkans grundläggande uppgift: att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Församlingarna främjas genom ett rikt utbud av fortbildningar och utbildningar. Avdelningen bjuder både in till utbildningar och konferenser samt erbjuder direkt stöd genom fördjupningsdagar och processledning i den lokala församlingen för såväl personal, förtroendevalda som ideella. Samarbete mellan församlingar och mellan församlingar och andra organisationer och institutioner främjas genom nätverksbygge och samarbete.

Samverkan sker med enskilda på kansliets olika avdelningar samt i samhällslivet i stort, såsom med universitet, Svenska kyrkans utbildningsinstitut och kommuner. Upprätthållande av och fördjupning av stiftets internationella kontakter och vänrelationer sker kontinuerligt.

Avdelningen arbetar även med rekrytering och studiekontakter för att säkerställa ett framtida behov av präster, diakoner, församlingspedagoger och kyrkomusiker i stiftets församlingar. Genom ett samarbetsavtal med Svenska Kyrkans Unga i Lunds stift (SKUL) ges stöd och inspiration till lokalavdelningarna i stiftet. Församlingar kan söka medel ur Lunds stifts beviljade medel, Crafoordska stiftelsen och från Lunds stifts flyktingkollekt.

I avtal med församlingar bidrar det till institutionssjälavård vid bland annat sjukhus och fängelser samt till telefonsjälavård via jourhavande präst 112. Stöd ges även till samordning och fortbildning av personal vid förskolor där Svenska kyrkan är huvudman.

Lunds stifts själavårdscentrum erbjuder arbetshandledning och själavårdande samtal till anställda och förtroendevalda i Lunds stifts församlingar.

Under 2024 genomförs projektet *Kallad till kärlek – Kyrkdagar 2024* och under 2024 och 2025 genomförs projektet *Konfirmand- och ungdomsläger och stiftsgården*, se särskilda satsningar nedan.

AVDELNING – EGENDOMSFÖRVALTNING

Avdelningen svarar tillsammans med egendomsnämnden för uppdraget att förvalta stiftets prästlönetillgångar, det vill säga jord, skog och fonder. Avkastningen från dessa tillgångar bidrar till utövandet av kyrkans grundläggande uppgift i församlingar och pastorat. Avdelningen har också ansvar för stiftets främjande vad avser fastighetsfrågor. För Lunds stifts prästlönetillgångar upprättas en separat budget och verksamhetsplan.

FRÄMJANDE ARBETSMILJÖARBETE FÖR STIFTETS FÖRSAMLINGAR

Under 2024 kommer Lunds stift börja erbjuda församlingarnas kyrkoherdar att delta i olika frukostseminarier med inriktning arbetsmiljö, för att stärka kyrkoherdar i deras ledarskap vid hanteringen av olika arbetsmiljöärenden. Under året kommer fokus läggas på stöd i frågor som rör social och organisatorisk arbetsmiljö för att förebygga och hantera kränkande särbehandling. Tre kontrakt i stiftet kommer under 2024 att tillsammans med HR-strateg arbeta med förebyggande arbetsmiljöarbete i social och organisatorisk arbetsmiljö. Under hösten genomförs en arbetsmiljödag i Lunds stift, i samverkan med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation. Arbetsmiljödagen erbjuds kyrkoherdar, mellanchefer och förtroendevalda.

SÄRSKILDA SATSNINGAR 2024**KALLAD TILL KÄRLEK – KYRKDAGAR 2024**

Den 10–11 september genomförs *Kallad till kärlek* i Lund. Dagar med syftet att skapa en kreativ mötesplats för inspiration, fortbildning, dialog, fördjupning samt känslan av fest och gemenskap. Temat *Kallad till kärlek* har en betoning på ”diakoni i alla dess former” med fokus på det teologiska. Som kristna lever vi i tro på och i relation till Kristus och Gud. Vår kallelse är att leva i kärlek till vår nästa. Dagarna kommer att belysa detta i förhållande till kontexten där vi befinner oss. Det handlar om ecklesiologi (kyrkans syn på sig själv) i såväl Ett inomkyrkligt perspektiv som i ett samhällsperspektiv. *Kallad till kärlek* är öppet för alla som är intresserade både i vårt stift och utanför stiftet. Av praktiska skäl finns ett maxantal på 1 500 personer. Ett mål är också att vi som kyrka och kristna stärks av upplevelsen att vara många som är *Kallade till kärlek!* Kyrkdagarna kommer att vara ett miljödiplomerat event. 1 miljon är avsatt sedan tidigare för denna aktivitet därutöver avsätts ytterligare 1 miljon för genomförandet.

PROJEKT KONFIRMAND- OCH UNGDOMSLÄGER OCH STIFTSGÅRDEN

Syftet med projektet är att främja verksamheten gällande konfirmand- och ungdomsläger i Lunds stift inom tre olika områden. Område 1. Stiftsgårdarna som lägergårdar. Projektledaren ska utreda vad som behövs på och av stiftsgårdarna Åkersberg och Södra Hoka och gårdarnas personal för att Lunds stifts församlingar ska kunna ha kvalitativa konfirmand- och ungdomsläger. Område 2. Erbjudande om dag- och/eller övernattningsläger på stiftsgården Åkersberg. Projektet vill undersöka hur goda former för detta kan se ut för de församlingar som har svårt att genomföra egna läger för att de har små grupper. Projektledaren är samordnare men församlingarna bidrar med innehåll och kompetens genom att gå in i den i förväg skapade strukturen. Ett dagläger kan erbjudas i form av en konfirmanddag. Det handlar om ett eller två tillfällen per år där stiftets konfirmandgrupper inbjuds till dagläger (heldag). Dagen kan utvecklas i samverkan mellan SKUL, stiftsgårdarna och stiftskansliet. Projektet går bland annat ut på att undersöka vilken eller vilka av dessa lägeralternativ som det finns störst behov av samt att genomföra testpiloter av dessa. Område 3. Främja samverkan över församlingsgränser gällande konfirmand- och/eller ungdomsläger. Behovet av och möjligheten till samverkan mellan min-

dre enheter gällande dag- och övernattningsläger ska undersökas. Projektet är tänkt att skapa goda former som hjälp till självhjälp för mindre enheter att samverka över församlingsgränser. En projektjänst på halvtid ska tillsättas i form av tjänsteköp som sträcker sig över två år och sedan upphör. Medel budgeteras i vanlig ordning. För 2024 avsätts 400 000 kr.

PROJEKT "KLOK", KYRKA LEDNING ORGANISATION KOMPLETTERING

Under 2024 anslås medel till två pilotförsamlingar för att utvärdera en möjlig framtida arbetsmodell för församlingsutveckling som innebär generell uppdatering och höjd kompetens. Målgrupp är församlingar där rådgivande stöd kontinuerligt sker genom stiftskansliets olika funktioner men där församlingarna saknar egna resurser för att genomföra de kompletteringar och uppdateringar som rekommenderas inför framtiden. Projektet innebär en kraftsamling för församlingar där behov föreligger och där samtal påbörjats angående samgående eller samverkan med annan församling och där förtroendevalda och personal uttrycker en vilja att finna framtida gemensamma lösningar. I projektet kommer bärande frågor i församlingens liv att inventeras till exempel Gudstjänst, Undervisning, Diakoni, Mission, Fastigheter, Ekonomi, Administration, Förtroendevalda, Gemensamma system, Kommunikation, Begravningsverksamhet och Personalfrågor. Ekonomiskt stöd för kompletteringsbehov av konsulttjänst beräknas till 250 000 kronor vilket är tänkt att tas av medel som avsatts till stiftsstyrelsens förfogande.

ENERGIREducerande PROJEKT

I lokalförsörjningsplan preciserar varje enhet ett mål för sin fastighetsförvaltning samt åtgärdsförslag för att kunna uppnå det bestämda målet. Åtgärdena kan röra sig om kallställning, försäljning och uthyrning av byggnader men även om investeringar i nya energieffektiva värme- och ventilationssystem i de byggnader man valt att behålla och driva regelbunden verksamhet i. Det faktum att flera församlingar och pastorat vittnar om en stark medvetenhet kring vilka åtgärder som behöver vidtas för att minska sin klimatpåverkan, men att investeringskostnaden är för hög, tyder på att det krävs investeringsstöd om Lunds stift ska kunna leva upp till Svenska kyrkans gemensamma klimatmål. Under 2024 införs en ny bidragsdel för klimatfrämjande åtgärder i form av konvertering av uppvärmningssystem. Bidraget uppgår till en miljon kronor och det ska även finnas en möjlighet för församlingar och pastorat att låna pengar av stiftet upp till totalt 10 miljoner kronor. Både bidrag och lån kommer att sökas av respektive församling. Syftet är att uppmuntra församlingar och pastorat att ställa om sina energisystem till både mer klimat- och kostnadseffektiva system. 1 miljon kronor avsätts under åren 2024, 2025 och 2026.

FÄRDPLAN FÖR SAMVERKAN OCH DIGITALISERING

Utifrån Svenska kyrkans gemensamma målbild – "att år 2030 finns en effektiv styrning, förvaltning och administration i Svenska kyrkan, så att församlingarna kan fullgöra sitt grundläggande uppdrag", behövs stöd inom IT, diarie- och arkivfrågor samt utbildningsverksamheten i Svenska kyrkans gemensamma system. Vid införande av de gemensamma nationella tjänsterna som erbjuds församlingarna arbetar stiftskansliet med stöd och rådgivning i anslutningsarbetet. Arbetet genomförs med egen personal och vid behov köps också anslutningsresurser från lokalt IT-stöd i Simrishamns församling och från Göteborgs stift. Budgeterad kostnad 1,5 miljoner kronor.

Inför 2024 och framåt planeras följande:

- Anslutning till den gemensamma IT-plattformen (GIP), återstår mindre än fem församlingar, 50% bidrag för investeringskostnader inom datakommunikation.
- Anslutning till löneservice i Uddevalla, köp av HR-tjänster från församling i Lunds stift i samband med anslutning.
- Anslutning till ekonomitjänsten, samverkan med servicebyrån i Göteborgs stift, köp av anslutningsresurser från servicebyrån i samband med anslutning.

- Projektet Nya Kyrknätet, planeras att avslutas under 2024, köp av tjänst från lokalt IT-stöd i Simrishamns församling.
- Public 360, målbild alla församlingar anslutna 2025-01-01, anslutning med stöd av personal vid stiftskansliet.

MILJÖCERTIFIERING

Kyrkans miljödiplomering är ett viktigt verktyg för att nå klimatmålen i Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Kyrkans miljödiplomering är ett processverktyg för att bygga upp ett fungerande, långsiktigt och målinriktat miljöarbete på en teologisk grund, för en hållbar värld och ett hållbart liv.

Svenska kyrkans miljödiplomering följer en fastställd arbetsmetod enligt figuren nedan vilket innebär bland annat att:

- Minst 90% av stiftskansliets tillsvidareanställda, ledamöter och ersättare i stiftsstyrelsen ska genomgå grundläggande miljöutbildning.
- Stiftskansliets ledning ska se till att miljödiplomeringsarbetet har de personella och ekonomiska resurser som krävs för införandet.
- En vision för miljöarbetet ska diskuteras med medarbetare och förtroendevalda och därefter fastställas av stiftsstyrelsen.
- Övergripande mål för stiftskansliets miljöarbete ska formuleras utifrån visionen och beslutas av stiftsstyrelsen. Dessa ska ses över minst vart fjärde år.
- Miljöarbetet ska följas upp kontinuerligt och granskas av externrevisorer vartannat år.

Lunds stiftskansli återupptar arbetet under 2024 utifrån Svenska kyrkans miljödiplomeringsstandard fas 2.

FASTSTÄLLT BUDGETDIREKTIV FÖR 2024

Stiftsstyrelsens beslut utifrån stiftets uppdrag uttrycks i budgeten som för 2024 i sin helhet uppgår till 122 miljoner kronor. En stor del av budgeten omsluter löpande åtaganden och verksamhetskostnader. 2024 års budget bygger på en samlad bedömning av vilka behov församlingarna i Lunds stift har under de kommande åren. En del av satsningarna är resultat från kyrkomötesbeslut såsom Färdplan för digitalisering och samverkan samt Färdplan för klimatet.

BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR FÖR VERKSAMHETSÅRET 2024

- Kyrkoavgift + 5,3 procent 63 555 tkr (60 357 tkr jämfört med budget 2023), en ökning med 3 198 tkr.
- Stiftsbidraget från nationell nivå uppgår till 42 490 tkr vilket är 330 tkr mindre jämfört med budget 2023, förändringen beror på förändrad tilldelning till institutionssjälavården utifrån utredning som genomförts för samtliga stift.
- Överskottsmål i budget på 1% kvarstår 2024.
- De finansiella intäkterna höjs till 3,0 mkr (2,5 mkr 2023).
- Lönekostnaderna sätts till 94% oförändrat (vakans, föräldraledighet, karens etc).
- Löneökningar 2024 budgeteras till 3,3% (3% budgeteras för 2025–2028).
- Till stiftsstyrelsens förfogande oförändrat 3,0 mkr.

Personalförändringar:

- Antal pastorsadjunkter budgeteras till 15 tjänster (20 tjänster 2023), 15 pastorsadjunkter är inlagda för perioden 2024–2028.

- Fyra traineetjänster (5 tjänster 2023), en satsning på ungdomar som vill arbeta i Svenska kyrkan.
- I övrigt inga personalförändringar jämfört med budget 2023.

Ansökan om bidrag:

- Bidrag till konfirmation för unga med intellektuell funktionsnedsättning, Åhuslägret 2024. Bidrag om 250 000 till lägerchef (Malmö pastorat) och lägerpräst (Lunds pastorat).
- Övriga bidrag är oförändrade utifrån budget 2023 med undantag för bidrag till militärsjälavården som införs 2024.

Försäljning av tjänster:

Stöd inom arkivfrågor – stiftsarkivarie

Stiftet erbjuder arkivkompetens till församlingar och pastorat inom ramen för stiftets främjande och tillsynsuppdrag. Utbudet består idag av gratis rådgivning och enklare uppdrag och nu inför 2024 erbjuder vi arkivarbete mot timpris. Svenska kyrkans församlingar ska övergå till en verksamhetsbaserad arkivredovisning (VBA). Detta innebär i praktiken att församlingarnas arkivredovisning enligt det gamla systemet ska avslutas och ska därefter förtecknas på nytt sätt. Att ordna, förteckna och avsluta arkivet enligt det allmänna arkivschemat erbjuds till församlingarna som en tjänst mot en timkostnad.

Stöd inom fastighetsfrågor – stiftsingenjör

Stiftet erbjuder fastighetkompetens inom byggrelaterade frågor, kostnadsfri rådgivning och enklare uppdrag inom ramen för stiftets främjandeuppdrag.

Följande tjänster erbjuds mot en timkostnad: projekteringsuppdrag, ritningsuppdrag, effektberäkning och dimensionering av värmesystem, kontrollansvarig, projektledning och uppdatering av vård- och underhållsplaner samt utredningar av olika slag.

Försålda stiftsingenjörstjänster motsvarade drygt en tjänst under verksamhetsåret 2022.

ARBETSPROCESS

Budget 2024 är resultatet av en budgetberedning bestående av stiftsstyrelsens arbetsutskott, stiftskansliets ledningsgrupp och stiftskansliets ekonomichef. Under budgetprocessen har en dialog förts kontinuerligt med stiftsstyrelsen. Därutöver har gruppledare för stiftsfullmäktiges nomineringsgrupper inbjudits tillsammans med stiftsstyrelsen till en utökad budgetöverläggning för inhämtning av synpunkter på föreslagna budgetdirektiv och genomgång av kommande budgetprognoser.

Stiftsstyrelsen har därefter fastställt budgetdirektiv inför det fortsatta budgetarbetet. Till grund för budgetberedningens arbete ligger Lunds stifts verksamhetsrapport och bokslut för 2022, budget och resultatuppföljning för år 2022 samt statistik- och prognosmaterial från kyrkokansliet kring medlemsutvecklingen och dess konsekvenser för Svenska kyrkans ekonomi på kort och lång sikt.

FINANSIERING

Kyrkoavgiften, som är det som debiteras medlemmarna i Svenska kyrkan utifrån deras beskattningsbara inkomst, är den i särklass viktigaste inkomstkällan för kyrkans verksamhet. Den stiger med 5,3 procent under 2024. Preliminärt utbetalningsbesked från kyrkokansliet anger 63,4 mkr för 2024 och budgeterat belopp uppgår till 63,6 mkr. Prognoserna framåt tas fram av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och justeras av kyrkokansliet som tar hänsyn till förändring av medlemsantalet. I prognoserna framåt (2025 – 2028) visar på en svag tillväxt

för kyrkoavgiften på mellan 0,3-1,5% för de enskilda åren. Den fallande tillväxten i kombination med ökade lönekostnader gör att överskottet över tid minskar. För budget 2024 reduceras antalet pastorsadjunkter från 20 st till 15 st, vilket medför en minskning av budgeterad personalkostnad.

Stiftsbidraget förväntas vara konstant om 42,5 mkr över prognosperioden. De finansiella intäkterna under 2024 består dels av utdelningar från de fonder och konsortier som förvaltas av Kammarkollegiet och Swedbank, dels de ränteintäkter som erhålls från Stiftelsen Lunds stiftsgård för lånet som gavs i samband med upprättandet av spa-anläggningen Andrum. Budgeteringen av dessa belopp har gjorts med stor försiktighet och eventuella realisationsvinster finns inte medtagna.

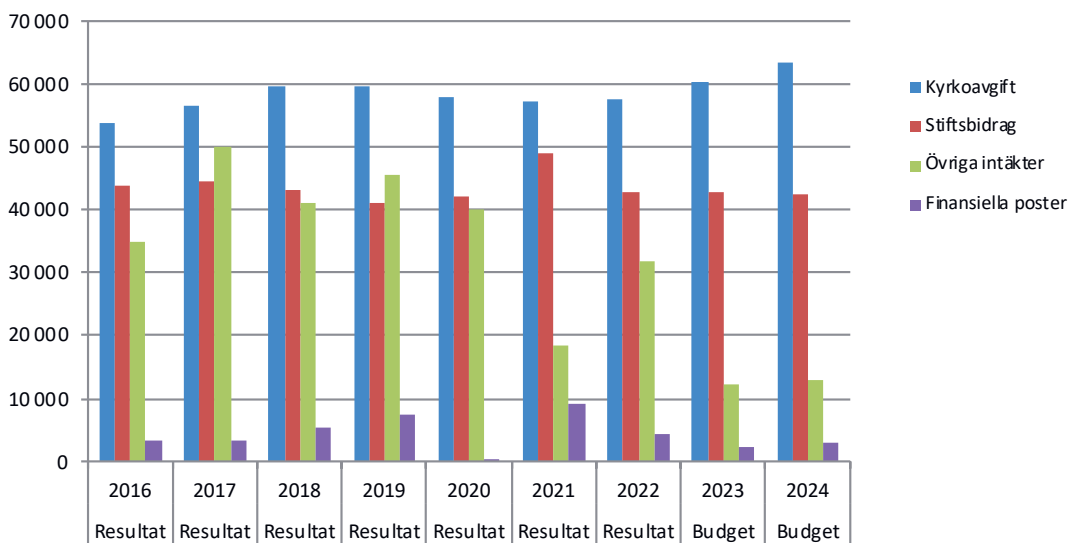

DIAGRAM INTÄKTSFÖRDELNING

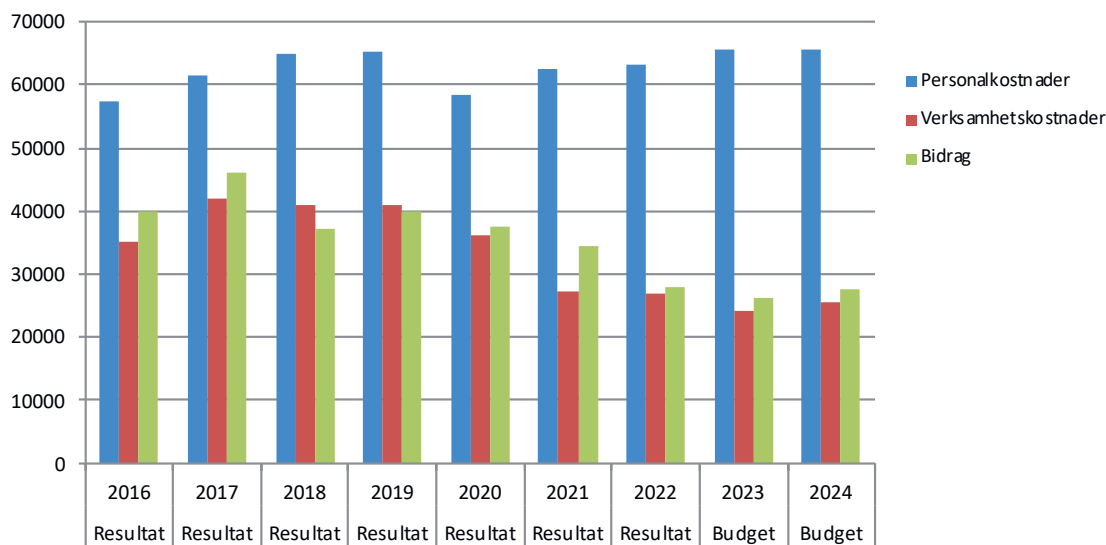

DIAGRAM KOSTNADSFÖRDELNING

Budget

STIFTSFULLMÄKTIGE, STIFTSSTYRELSE OCH VALDA ORGAN

	Budget 2024	Budget 2023
1001 Konferens, utbildning förtroendevalda		
Verksamhetens kostnader	-150 000	-150 000
1100 Stiftsfullmäktige		
Verksamhetens kostnader	-850 000	-850 000
1101 Mandatstöd		
Verksamhetens kostnader	-358 000	-358 000
1201 Revision förtroendevalda		
Verksamhetens intäkter	40 000	40 000
Verksamhetens kostnader	-140 000	-140 000
1203 Auktoriserade revisorer		
Verksamhetens kostnader	-150 000	-150 000
1300 Stiftsstyrelse		
Verksamhetens kostnader	-800 000	-800 000
1301 Ej beslutade bidrag o utgifter		
Verksamhetens kostnader	-3 000 000	-3 000 000
1302 Bidrag Stiftsgården Åkersberg		
Verksamhetens kostnader	-900 000	-900 000
1304 Bidrag stiftelsen Lunds stiftsgård - renovering		
Verksamhetens kostnader	-1 000 000	-1 000 000
1306 Till biskopens förfogande		
Verksamhetens kostnader	-500 000	-650 000
1307 Bidrag Energieffektivisering		
Verksamhetens kostnader	-1 000 000	0
1310 Arbetsutskott		
Verksamhetens kostnader	-150 000	-150 000
131X Internationellt arbete		
Verksamhetens kostnader	-685 000	-685 000
1400 Egendomsnämnd		
Verksamhetens intäkter	232 000	232 000
Verksamhetens kostnader	-232 000	-232 000
1500 Domkapitel		
Verksamhetens kostnader	-311 000	-311 000
Totalt, netto	-9 954 000	-9 104 000
Verksamhetens intäkter	272 000	272 000
Verksamhetens kostnader	-10 226 000	-9 376 000

Specifikation stiftsfullmäktige, stiftsstyrelse och valda organ – tabell

	SFM	Revision	Stiftsst.	Stiftsst. AU	Valutskott	Egendom**	Domk
Antal ledamöter	65	4	13	5	5	7	7
Ersättare	44	0	12	4	5	5	6
Antal smtr.*	3	12	11	10		6	14
Årsarvode							
ordförande	20 000	20 000	0	0	0	20 000	0
1:a och 2:e v ordf.	0	20 000	20 000	20 000	0	20 000	0
övriga ledamöter	0	0	0	0	0	0	0
Arvode per samtr.	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500

*) Inklusiv en sammankomst per nomineringsgrupp.

***) Även tillämpligt för ett eventuellt egendomsutskott

Sammanträdesarvode om 1 500 kr per sammanträde utgår till den som av stiftsfullmäktige/stiftsstyrelse utsetts att vara ledamot/ersättare i en fristående organisation.

Ordförande i internationella referensgruppen, första och andra vice ordförande i stiftsfullmäktige samt ledamöter i revisionen erhåller vardera två extra sammanträdesarvoden per år.

Vid ytterligare sammanträden under samma dag utgår ett extra arvode om 750 kr.

BISKOPSENHET OCH DIREKTORSENHET

	Budget 2024	Budget 2023
2000 Löner Direktorsenhet		
Verksamhetens intäkter	40 000	40 000
Verksamhetens kostnader	-5 505 000	-5 291 000
2003 Arbetsmiljöarbete		
Verksamhetens kostnader	-50 000	-50 000
2004 Organisationsutveckling		
Verksamhetens kostnader	-60 000	-60 000
2010 Kyrkorådsutbildning		
Verksamhetens kostnader	-150 000	-150 000
2030 Kontraktsprostar		
Verksamhetens kostnader	-3 000 000	-3 000 000
2040 Prostbiträde		
Verksamhetens intäkter		
Verksamhetens kostnader	-2 700 000	-2 700 000
2050 Pastorsadjunkter		
Verksamhetens kostnader	-7 360 000	-9 610 000
2074 Kyrkoval		
Verksamhetens intäkter	0	0
Verksamhetens kostnader	0	0
2080 Kyrkans Tidning		
Verksamhetens kostnader	-75 000	-75 000
2100 Löner Biskopsenheten		
Verksamhetens kostnader	-5 257 000	-5 013 000
2110 Biskop		
Verksamhetens kostnader	-200 000	-200 000
2120 Stiftskansli		
Verksamhetens kostnader	-138 000	-138 000
2140 Projekt stiftskansli		
Verksamhetens kostnader	-1 400 000	-400 000
2150 Verksamhet på Åkersberg		
Verksamhetens kostnader	-450 000	-450 000
2155 Sodalitium Majus Lundense		
Verksamhetens intäkter	320 000	320 000
Verksamhetens kostnader	-150 000	-150 000
2250 Krishantering		
Verksamhetens kostnader	-105 000	-105 000
2261 Biskopsvisitationer		
Verksamhetens kostnader	-300 000	-300 000
2265 Stiftsarrangemang i Domkyrkan		
Verksamhetens kostnader	-89 000	-89 000
2270 Prostadministration och möten		
Verksamhetens kostnader	-500 000	-500 000
2275 Hjälp vid sexuella trakasserier		
Verksamhetens kostnader	-42 000	-42 000
2301 Kyrkobokföringsakkunnig		
Verksamhetens kostnader	-100 000	-100 000

18 • VERKSAMHETSPLAN OCH BUDGET 2024

2302 Gemensamma personalkostnader		
Verksamhetens intäkter		
Verksamhetens kostnader	-1 810 000	-1 810 000
2304 Lokalkostnader		
Verksamhetens intäkter	500 000	500 000
Verksamhetens kostnader	-5 350 000	-5 350 000
2306 Administrativa kostnader		
Verksamhetens kostnader	-2 000 000	-2 000 000
2308 Bilkostnader		
Verksamhetens intäkter	40 000	40 000
Verksamhetens kostnader	-220 000	-220 000
Totalt, netto	-36 111 000	-36 903 000
Verksamhetens intäkter	900 000	900 000
Verksamhetens kostnader	-37 011 000	-37 803 000

Inrättade befattningar	Omfattning tjänst	Antal anställda
Biskopsenhet		
Biskop	100%	1
Kaplan	100%	1
Administratör	100%	1
Pressekreterare/kommunikatör	100%	1
Husfru	75%	1
Direktorsenhet		
Stiftsdirektor	100%	1
Chefsadministratör	100%	1
Stiftsgårdschef	100%	1
Ekonomichef	100%	1
HR-strateg	100%	1
Summa		10

AVDELNING – FRÄMJANDE OCH SAMVERKAN

	Budget 2024	Budget 2023
2700 Löner avdelning främjande och samverkan		
Verksamhetens intäkter		0
Verksamhetens kostnader	-7 052 000	-6 661 000
272x Digitalisering		
Verksamhetens intäkter	0	0
Verksamhetens kostnader	-3 320 000	-2 820 000
272x Arkiv/Diarie		
Verksamhetens intäkter	700 000	0
Verksamhetens kostnader	-1 331 000	-1 331 000
2730 Färdplan klimatet		
Verksamhetens intäkter	960 000	960 000
Verksamhetens kostnader	-1 035 000	-1 035 000
276x Fastigheter		
Verksamhetsintäkter	700 000	0
Verksamhetens kostnader	-2 600 000	-2 205 000
2740 Samråd för antikvariska frågor		
Verksamhetens kostnader	-170 000	-170 000
Totalt, netto	-13 148 000	-13 262 000
Verksamhetens intäkter	2 360 000	960 000
Verksamhetens kostnader	-15 508 000	-14 222 000

Avdelning främjande och samverkan	Omfattning tjänst	Antal anställda
Avdelningschef	100%	1
IT-samordnare	100%	1
Stiftsarkivarie	100%	2
Handläggare utbildning/personal	100%	1
Redovisningsekonom	100%	1
Kontorsvaktmästare	83%	1
Stiftsantikvarie	100%	1
Stiftsingenjör	100%	3
Kulturarvshandläggare	100%	1
Miljö- och klimatstrateg	100%	1
Receptionist/administratör	100%	1
Summa		14

AVDELNING – FRÄMJANDE OCH TILLSYN

	Budget 2024	Budget 2023
3000 Löner avdelning främjande och tillsyn		
Verksamhetens intäkter	0	0
Verksamhetens kostnader	-8 150 000	-7 796 000
3110 Kommunikationsverksamhet		
Verksamhetens intäkter	0	0
Verksamhetens kostnader	-750 000	-750 000
3210 Indelningsärenden		
Verksamhetens kostnader	-150 000	-150 000
3300 Chef och Ledarskap		
Verksamhetens intäkter	590 000	550 000
Verksamhetens kostnader	-1 490 000	-1 490 000
3410 Mission-kyrka, samtid och samhälle		
Verksamhetens intäkter	0	0
Verksamhetens kostnader	-100 000	-100 000
3500 Beredning prästärenden		
Verksamhetens kostnader	-30 000	-30 000
Totalt, netto	-10 080 000	-9 766 000
Verksamhetens intäkter	590 000	550 000
Verksamhetens kostnader	-10 670 000	-10 316 000

Avdelning - främjande och tillsyn	Omfattning tjänst	Antal anställda
Avdelningschef	100%	1
Handläggare	100%	1
1:e stiftsjurist	100%	1
Stiftsjurist	100%	2
Kommunikatör	100%	2
Stiftsadjunkt	100%	2
Summa		9

AVDELNING – PASTORAL UTVECKLING

	Budget 2024	Budget 2023
4000 Löner avdelningen pastoral utveckling		
Verksamhetens intäkter	350 000	350 000
Verksamhetens kostnader	-12 285 000	-11 691 000
4002 Inspiratör SKUL		
Verksamhetens intäkter		
Verksamhetens kostnader	-198 000	-198 000
40xx Avdelning. Externa kostnader		
Verksamhetens kostnader	-105 000	-105 000
41xx Utvecklingsprojekt		
Verksamhetens intäkter	0	0
Verksamhetens kostnader	-150 000	-150 000
42xx Rekrytering		
Verksamhetens intäkter		
Verksamhetens kostnader	-3 330 000	-3 330 000
43xx Mötesplatser/Läger		
Verksamhetens intäkter		
Verksamhetens kostnader	-430 000	-30 000
44xx Fortbildning/Utbildning/Komp.utv.		
Verksamhetens intäkter	428 000	428 000
Verksamhetens kostnader	-1 342 000	-1 492 000
45xx Nätverk/Referensgrupper/Ombud/Kont.		
Verksamhetens intäkter	0	0
Verksamhetens kostnader	-153 000	-153 000
46xx Självård		
Verksamhetens intäkter		
Verksamhetens kostnader	-410 000	-410 000
47xx Sverigefinskt arbete		
Verksamhetens kostnader	-40 000	-40 000
4800 Teckenspråkigt arbete		
Verksamhetens intäkter	0	0
Verksamhetens kostnader	-323 000	-323 000
Totalt, netto	-17 988 000	-17 144 000
Verksamhetens intäkter	778 000	778 000
Verksamhetens kostnader	-18 766 000	-17 922 000

22 • VERKSAMHETSPLAN OCH BUDGET 2024

Inrättade befattningar	Omfattning tjänst	Antal anställda
Avdelning – pastoral utveckling		
Avdelningschef	100%	1
Stiftsadjunkt	100%	6
Stiftsadjunkt	80%	1
Stiftsdiakon	100%	1
Stiftspedagog	100%	3
Stiftsmusiker	100%	1
Administratör	100%	1
Rörelseinnovatör	50%	1
Summa		15

AVDELNING – EGENDOMSFÖRVALTNING

	Budget 2024	Budget 2023
5010 Löner avdelning för egendomsförvaltning		
Verksamhetens intäkter	6 237 000	5 635 000
Verksamhetens kostnader	-6 237 000	-5 635 000
5022 Lönekostnad avdelning för egendomsförvaltning		
Verksamhetens kostnader	-300 000	-300 000
5110 Löner skogsförvaltningen		
Verksamhetens intäkter	2 211 000	3 056 000
Verksamhetens kostnader	-2 211 000	-3 056 000
Totalt, netto	-300 000	-300 000
Verksamhetens intäkter	8 448 000	8 691 000
Verksamhetens kostnader	-8 748 000	-8 991 000

Inrättade befattningar	Omfattning tjänst	Antal anställda
Avdelning – egendomsförvaltning		
Avdelningschef	100%	1
Jordbruksförvaltare	100%	2
Administratör	75%	1
Administratör	50%	1
Ekonom	80%	1
Administratör	100%	1
Jurist/biträdande avdelningschef	100%	1
Skogsförvaltare	100%	1
Skoglig planerare	100%	1
Skogsarbetare	100%	4
Summa		14

BIDRAG

	Budget 2024	Budget 2023
7001 Bidrag till tjänster - institutionssjälavård		
Verksamhetens kostnader	-9 487 000	-9 136 000
7003 Präster i telejouren		
Verksamhetens kostnader	-2 500 000	-2 500 000
7005 Bidrag enligt avtal		
Verksamhetens kostnader	-2 500 000	-2 250 000
7006 Utbildning av sjukhuspräster		
Verksamhetens kostnader	-120 000	-120 000
7007 Övriga bidrag		
Verksamhetens kostnader	-500 000	-500 000
7101 Bidrag till organisationer		
Verksamhetens kostnader	-1 186 000	-1 186 000
7103 BUFF Kyrkans ungdomsfilmpris		
Verksamhetens kostnader	-45 000	-45 000
Totalt, netto	-16 338 000	-15 737 000
Verksamhetens kostnader	-16 338 000	-15 737 000

FINANSIERING

	Budget 2024	Budget 2023
8100 Kyrkoavgift		
Verksamhetens intäkter	63 555 000	60 357 000
8200 Stiftsbidrag		
Verksamhetens intäkter	42 490 000	42 820 000
8300 Finansiella intäkter		
Verksamhetens intäkter	3 000 000	2 500 000
8400 Finansiella kostnader		
Verksamhetens kostnader	0	-50 000
8500 Avskrivningar		
Verksamhetens intäkter		
Verksamhetens kostnader	-400 000	-400 000
8600 Avsättningar		
Verksamhetens kostnader	-750 000	-750 000
8700 Internat. Mission och diakoni		
Verksamhetens kostnader	-275 000	-275 000
Totalt, netto	107 620 000	104 202 000
Verksamhetens intäkter	109 045 000	105 677 000
Verksamhetens kostnader	-1 425 000	-1 475 000

BIDRAG, TKR

	Ansökan 2024	Budget 2024	Övrigt stöd
Bidrag till tjänster - institutionssjälavård (7001)			
Sjukhuskyrkan			
Lund		1 680	
Malmö		1 362	
Helsingborg		980	
Kristianstad		1 312	
Ängelholm		70	
Hässleholm		350	
Ystad		175	
Trelleborg		70	
Karlskrona		630	
Karlshamn		158	
Landskrona		70	
Dalköpinge		140	
Summa		6 997	
Fängelsekyrkan			
Malmö		910	
Karlskrona		53	
Kristianstad		105	
Trelleborg		70	
Vä-Skepparslöv fsl		168	
Stora Köpinge		280	
Helsingborg		263	
Björnekulla-Västra Broby församling		140	
Summa		1 989	
Militärsjälavård			
Karlskrona Amiralitetsförsamling		175	
Ronneby		88	
Södra Sandby		88	
Summa		351	
Tjänsteköp regionspastor militärområde Syd		150	
Totalt Institutionssjälavård		9 487	
Präst i telejour (7003)		2 500	
Bidrag enligt avtal (7005)			
Tyska församlingen		550	
Lunds Pastorat / Pilgrim		500	
Jämshögs församling/Folkhögskolepräst		350	
Ideellt Forum		50	
Killans bönegård		150	
Föreningen Åhuslägret		250	

Open Skåne		250	
Musikhögskolan i Malmö, kantorsutbildning	300	200	
Juridiskt stöd till församlingarnas arbete med asylsökande		200	
Summa		2 500	
Utbildning av sjukhuspräster (7006)		100	
Övriga bidrag (7007)			
Lund / Domkyrkokaplan km		375	
Lund / Ersättning för domprostens stiftsarbete		125	
Lunds Pastorat / Domkyrkoforum		0	
Summa		500	
Bidrag till organisationer (7101)			
Jämshögs Folkhögskola		400	Skolpräst
Lunds stifts kyrkospel	80	75	Adm stöd
Skåne Stadsmission	500	400	
Sundsgården - preparandkurs		50	
Svenska Kyrkans Unga / verksamhet		100	1 kollekt
Syföreningar i Lunds stift		50	0,25 kollekt
Kvinnor i Svenska kyrkan		50	0,25 kollekt
Pilgrim i Sverige, medlemsavgift		11	
SKUT-Rådet		50	
Summa		1 186	
BUFF (7103)		45	
Mandatstöd		358	
Ej beslutade bidrag o utgifter		4 500	
Stiftsgården Åkersberg		1 900	1 tjänst
Stiftsgården Åkersberg (verksamhet)		700	

HUVUDPROGRAM

		Budget 2024	Budget 2023	
	10	Utbildning Förtroendevalda	-150 000	-150 000
	11	Stiftsfullmäktige	-1 208 000	-1 208 000
	12	Revision	-250 000	-250 000
	13	Stiftsstyrelse, AU	-8 035 000	-7 185 000
	15	Domkapitel	-311 000	-311 000
Summa Stiftfullmäktige och valda organ		-9 954 000	-9 104 000	
	20	Direktorsstab, pastorsadjunkter	-18 860 000	-20 896 000
	21	Biskopsstab, Projekt, representation	-7 275 000	-6 031 000
	22	Administration, kurser och visitationer	-1 036 000	-1 036 000
	23	Administration	-8 940 000	-8 940 000
Summa Direktorsstab		-36 111 000	-36 903 000	
	27	Avdelning för Samverkan	-13 148 000	-13 262 000
Summa Avdelning för Samverkan		-13 148 000	-13 262 000	
	30	Löner avdelningen för främjande och tillsyn	-8 150 000	-7 796 000
	31	Kommunikation	-750 000	-750 000
	32	Juridik	-150 000	-150 000
	33	Chef och ledarskap	-900 000	-900 000
	34	Mission	-100 000	-100 000
	35	Beredning prästärenden	-30 000	-30 000
Summa Avdelning för främjande och tillsyn		-10 080 000	-9 726 000	
	40	Löner avdelning för församlingsutveckling	-12 238 000	-11 644 000
	41	Utvecklingsprojekt	-150 000	-150 000
	42	Rekrytering	-3 330 000	-3 330 000
	43	Mötesplatser/Läger	-430 000	-30 000
	44	Fortbildning/Utbildning/Kompetensutveckling	-914 000	-1 064 000
	45	Nätverk/Referensgrupper/Ombud/Kontakter	-153 000	-153 000
	46	Självård	-410 000	-410 000
	47	Sverigefinskt arbete	-40 000	-40 000
	48	Teckenspråkigt arbete	-323 000	-323 000
Summa avdelning för församlingsutveckling		-17 988 000	-17 144 000	
	50	Löner Egendomsavdelning	-300 000	-300 000
Summa Egendomsavdelningen		-300 000	-300 000	
	70	Bidrag till Tjänster	-15 107 000	-14 506 000
	71	Bidrag till Organisationer	-1 231 000	-1 231 000
Summa Bidrag		-16 338 000	-15 737 000	
	81	Kyrkoavgift	63 555 000	60 357 000
	82	Stiftsbidrag	42 490 000	42 820 000
	83	Finansiella intäkter	3 000 000	2 500 000
	84	Finansiella kostnader	0	-50 000
	85	Avskrivningar	-400 000	-400 000
	86	Avsättningar	-750 000	-750 000
	87	Internationell mission och diakoni	-275 000	-275 000
Summa Finansiering		107 620 000	104 202 000	
Budgeterat resultat		3 701 000	2 026 000	

EKONOMISK FLERÅRSPLAN

(TKR)

Prognos Lunds stift	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Intäkter				5,3	1,5	0,3	2,2	1,5
Kyrkoavgift *)	57 082	57 478	60 357	63 555	64 508	64 702	66 125	67 117
Stiftsbidrag	48 840	42 820	42 820	42 490	42 490	42 490	42 490	42 490
Verksamhetsintäkter	18 329	31 984	12 248	13 648	13 648	13 648	13 648	13 648
Finansiella intäkter	9 080	4 315	2 450	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Totala intäkter	133 331	136 597	117 875	122 693	123 646	123 840	125 263	126 255
Kostnader								
Personalkostnader**)	62 540	63 034	65 718	65 610	67 578	69 606	71 694	73 845
Verksamhetskostnader***)	27 412	27 056	24 063	26 013	25 403	25 784	26 171	26 564
Bidrag till fsm/föreningar	34 289	27 808	26 068	27 369	27 369	26 969	25 969	25 969
Överskott/underskott	9 090	18 699	2 026	3 701	3 296	1 481	1 429	-122

*) Kyrkoavgiften baseras på 0,03% av skattunderlaget; uppräknig enligt Svenska kyrkans Arbetsgivarorganisations prognos

***) uppräknig med 7,71% för 2023 och 2024 – omfattar stiftskansliets personal enligt personalbudgeten, antal pastorsadjunkter 15, uppräknig 3% åren 2025-2028

****) uppräknig med 1,5%

Bilaga

Omvärldsbeskrivningen med källhänvisningar återfinns som bilaga 3 i Kyrkostyrelsens skrivelse 2023:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2023–2025, daterad 2023-06-14. Nedanstående är ett utdrag.

Omvärldsbeskrivning

Varje tid ställer Svenska kyrkan inför teologiska, ekonomiska och organisatoriska utmaningar som påkallar en kontinuerlig reflektion kring relationen mellan de förändrade villkoren och den givna kallelsen att i ord och handling räcka evangelium. Denna rapport tecknar en bild av de övergripande trender som bedöms vara av särskild betydelse för Svenska kyrkan under det senaste året. Detta är en av de mest dramatiska och omvälvande perioderna i Europas efterkrigshistoria, starkt präglad av ett förödande krig i vårt närområde.

Omvärldsbeskrivningen är indelad i tre avsnitt. Det första fokuserar den globala, transnationella kontexten; det andra den nationella och det tredje hur Svenska kyrkans verksamhet formar och formas av dessa globala och nationella sammanhang. Det faktum att alla delar av världen direkt eller indirekt, på gott och på ont, påverkar varandra är globaliseringens själva väsen. Av vikt är därför att notera att dessa sammanhang överlappar varandra och bara kan särskiljas av analytiska skäl. Det globala och det regionala kan inte förstås som olika, av varandra oberoende, lokalteter. Globalt, nationellt och kyrkligt bör snarare ses som olika *dimensioner* av en och samma verklighet.

Globala processer blir begripliga i relation till sina lokala återverkningar och uttryck på samma sätt som nationella och lokala sammanhang inkorporerar och uttrycker globala processer. Det som rymms i världen rymms också i kyrkan. Allt från ekonomiska kriser och klimatförändringar till flyktingströmmar och teknologiska innovationer återspeglas i kyrkans värld och blir en del av den.

Den globala kontexten

RYSSLANDS INVASION AV UKRAINA

I gryningen den 24 februari 2022 inledde Ryssland ett fullskaligt invasionsförsök av Ukraina. Invasionen var en dramatisk eskalering, av det lågintensiva krig som pågått i östra Ukraina sedan 2014. Redan någon vecka efter invasionen stod det klart att den promenadseger som de ryska beslutsfattarna hade hoppats på skulle utebli. Under de senaste tre årtiondena, och i synnerhet sedan Rysslands olagliga annektering av Krimhalvön 2014, har den nationella ukrainska identiteten vuxit sig starkare.

Den ryska invasionen av Ukraina har kommit att få genomgripande effekter på det säkerhetspolitiska området i hela världen. Den har också kommit att påverka många andra globala frågor, som till exempel ekonomi, matproduktion och klimatarbete, och genomsyrar därmed hela årets omvärldsbeskrivning.

KLIMATFÖRÄNDRINGARNA ESKALERAR OCH DEN BIOLOGISKA MÅNGFALDEN HOTAS 2021 utlyste FN:s generalsekreterare klimatnödläge för mänskligheten (*code red for humanity*)³ i sin sammanfattning av FN:s klimatpanels (IPCC) analysrapport. Rapporten har kartlagt det växande behovet av stöd till anpassning, omfattande humanitär hjälp, ersättning för förluster och skador, samt långsiktigt stöd till återhämtning för samhällen som drabbats till följd av översvämningar, torka och skogsbränder. Efter de misslyckade förhandlingarna under COP25 i Madrid 2019, var förväntningarna höga på COP26 i Glasgow 2021. Men trots höga ambitioner var resultaten som levererades långt ifrån tillräckliga. I augusti 2022 undertecknade USA:s

president Joe Biden ett historiskt reformpaket som omfattar bland annat stora satsningar på en grön energiomställning och åtgärder mot torka och vattenbrist. För att lagen skulle gå igenom krävdes eftergifter till fossilindustrin. Icke desto mindre är klimatpaketet (under namnet *inflation reduction act*) den första större klimatlagstiftningen som har tagit sig igenom senaten på 40 år.

DET HUMANITÄRA FINANSIERINGSGAPET ÖKAR

2022 blev ännu ett år där antalet människor i behov av livsnödvändigt stöd ökade dramatiskt. Invasionen av Ukraina, som bland annat påverkat den globala ekonomin samt spannmålexporten, har ytterligare bidragit till att fattigdom och extrem hunger ökat dramatiskt i världen. Fram till covid-19 pandemins utbrott hade antalet människor i extrem hungersnöd minskat successivt sedan slutet på 1990-talet. Mot slutet av 2022 beräknar FN att mer än 300 miljoner människor behöver humanitär hjälp, inklusive 50 miljoner som hotas av svält. På bara två år har antalet människor som hotas av svält mer än fördubblats, från 135 miljoner i 53 länder till 345 miljoner människor i 82 länder

DEMOKRATI OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER BACKAR GLOBALT

Covid-19 pandemin har bidragit till att stoppa eller till och med trycka tillbaka tidigare globala framsteg inom demokrati och mänskliga rättigheter, vilket har försämrat länders möjligheter att förverkliga Agenda 2030. Den negativa utvecklingen ser ut att fortsätta framöver med en global demokratisk tillbakagång. Enligt V-Dem Institutet i Göteborg låg den så kallade demokratinivån som den genomsnittliga globala medborgaren åtnjöt 2021 på 1989 års nivåer.

Den nationella kontexten

EN NY SÄKERHETSPOLITISK ERA

Den 16 maj 2022 fattade regeringen, med brett stöd i riksdagen, beslut om att ansöka om medlemskap i Nato. Två dagar senare, den 18 maj, lämnade Sverige in en ansökan om att få gå med i Nato. Men samarbetet med den västliga försvarsalliansen är betydligt äldre än så. Redan 1994 gick Sverige med i Partnerskap för fred och har varit med i olika övningar inom Nato. Medlemsansökan, vilken lämnades in tillsammans med den finska, är ett direkt resultat av det dramatiskt förändrade och försämrade säkerhetsläget såväl i Europa som globalt. Då detta skrivs har inte Sveriges ansökning ännu godkänts, på grund av motstånd från Natomedlemmarna Turkiet och Ungern.

CIVILT FÖRSVAR

Arbetet med att återuppbygga det svenska totalförsvaret, inklusive det civila försvaret, har fortsatt under året. Myndigheten för psykologiskt försvar har inrättats, med uppgift att värna det öppna och demokratiska samhället och den fria åsiktsbildningen genom att identifiera, analysera och bemöta otillbörlig informationspåverkan och annan vilseledande information som riktas mot Sverige eller svenska intressen.

Medel har avsatts till att stärka det civila försvaret och krisberedskapen än tidigare, sammanlagt 800 miljoner kronor för att bland annat stärka allmänhetens förmåga att stå emot desinformation, transportinfrastrukturen och dricksvattenförsörjningen.

En större myndighetsreform för en ny struktur för det civila försvaret trädde i kraft 1 oktober 2022. Den nya strukturen innebär att 60 beredskapsmyndigheter utses, att samhället delas in i 10 beredskapssektorer med en sektorsansvarig myndighet per sektor och i sex geografiska civilområden som får varsin civilområdesansvarig länsstyrelse. Det skapas därtill ett näringslivsråd för totalförsvaret och krisberedskap som ska fungera som ett rådgivande forum på strategisk nivå där staten och näringslivet kan utbyta information om frågor som är viktiga för totalförsvaret och krisberedskapen.

BILAGA

Vi kan förutse fortsatt starkt fokus på att skapa ett starkare civilt försvar och att den förstärkta infrastrukturen kring det civila försvaret successivt ger avtryck i arbetet. Det finns brister i den systematiska samverkan med civilsamhällets organisationer, vilket riskerar att göra den svenska motståndskraften lägre än den annars skulle kunna vara. Det svenska civilsamhället är visserligen i ett internationellt perspektiv väl organiserat och har hög grundkapacitet, men detta är en styrka som i nuläget riskerar att inte fullt ut tas tillvara. Frågan om civilsamhällets roll och forum för samordning av civilsamhällets insatser förutspås bli mer brännande när arbetet växer.

Med pandemin bakom oss har vårt beteende när det gäller att använda datorer och mobiltelefoner förändrats dramatiskt. Med möjligheterna att arbeta digitalt har även riskerna som detta innebär både ökat och förändrats. Några av de trender vi kan se idag, är en fortsättning på vad vi kunde se för flera år sedan. Men det finns även en förändring i hotbilden som man behöver vara vaksam på. När det gäller trenden avseende utpressningsattacker har ENISA, som är en organisation inom EU som arbetar med cybersäkerhet, sett indikationer på att denna risk har ökat. Ett exempel på detta är enskilda mätningar som visar på 2 252 attacker under hela 2021 och för januari till juni 2022 har man redan nått 1 858 attacker. Det är för tidigt att säga i vilken utsträckning attacker, som en följd av kriget i Ukraina, har påverkat verksamheter i Sverige. Vad man kan se är ett skifte i hotbilden från att vinna något ekonomisk på attackerna till att störa verksamheter.

MILD RECESSION I ANTÅGANDE

Osäkerheten i de ekonomiska prognoserna är fortfarande stor. Prognosriskerna beror på flera svåranalyserade faktorer så som kriget i Ukraina och utvecklingen av energipriserna. För svensk del tillkommer en oviss lönerörelse, samt i vilken omfattning bostadsbyggandet kommer att falla tillbaka under 2023.

Under 2022 fick de europeiska hushållen acceptera både sjunkande reallöner och fallande tillgångsvärden. Men samtidigt har hårda data visat att tillväxt och arbetsmarknad överraskat positivt och när fjolåret summerades hade den väntade inbromsningen inte infunnit sig. En hög inflation och stigande räntor tar dock till slut ut sin rätt och recessionen infinner sig nu i stället under 2023. Det faktum att inflationen nu hunnit vända neråt och att läget för Europas energiförsörjning förbättrats markant bidrar dock till att den blir mildare än befarat. De globala nedåtriskerna är främst kopplade till att räntekänsligheten underskattas.

VÅLD I OLIKA FORMER UTGÖR HOT MOT DEMOKRATI OCH TRYGGHET

Den svenska demokratin står stark, enligt bland annat den omfattande internationella demokratistudien V-dem. Men vi har också sett tendenser under senare år som understryker vikten av att försvara vår demokrati. Det finns skäl att se med oro på hur både hot, hat och trakasserier har ökat i omfattning och hotar demokratins funktionssätt.

Detta drabbar vissa grupper, som kvinnor och personer med utländsk bakgrund, mer än andra, och kan leda till att vissa intressen och perspektiv går förlorade i samhällsdebatten. Desinformation och propaganda, som ofta sprids i splittrande syfte, även av främmande makt, kan leda till att det demokratiska samtalet undermineras.

Almedalsveckan, som är en manifestation för det öppna demokratiska samtalet med en blandning av partiledartal och ett mycket stort utbud av seminarier öppna för allmänheten drabbades sommaren 2022 av en tragedi.

DEMOGRAFISKA FÖRÄNDRINGAR: UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER

Antalet flyktingar i världen överstiger 100 miljoner. Till Sverige kommer det största antalet från Afghanistan, Syrien och Irak. Många flyktingar klassas som irreguljära migranter, "papperslösa", och har ännu inte sökt asyl eller saknar av annan anledning rättslig status i ett transit- eller värdland. Denna grupp saknar arbetstillstånd och därför möjlighet att på laglig väg försörja sig.

Kategorin "utrikes födda" är för diversifierad för att vara analytiskt användbar för en beskrivning av invandringens mångfacetterade påverkan på det svenska samhället generellt. Den svenska demokratin är en produkt av sekelgamla flöden av människor, råvaror och idéer och ett oräkneligt antal personer med invandrarbakgrund har genom historien berikat och format svensk ekonomi och kulturliv. Den stora invandringen till Sverige har gjort att befolkningens åldersstruktur är mer gynnsam i Sverige än i till exempel Danmark och Finland. Detta har gagnat Sveriges ekonomi och kultur som helhet. Men bilden är inte entydig. Bland inskrivna som öppet arbetslösa på Arbetsförmedlingen har andelen utomeuropeiskt födda ökat från drygt 10 procent i början av 2000-talet till nästan 50 procent under 2022 och forskning visar att segregation har ökat från 1990-talet och framåt. Detta är ett hot mot social sammanhållning och därför också ett säkerhetsproblem. Men segregationen handlar inte bara om växande socioekonomiska klyftor mellan personer med olika etnisk och kulturell bakgrund utan också om ett vidgande gap mellan land och stad och mellan generationer.

Integration är en ödesfråga som kräver kraftfulla åtgärder för att minska ekonomiska, sociala, regionala och kulturella klyftor.

Trender i Svenska kyrkan

MEDLEMSUTVECKLING OCH VERKSAMHET I PANDEMINS KÖLVATTEN

Vid årsskiftet 2022/2023 hade Svenska kyrkan 5,6 miljoner medlemmar, vilket motsvarar runt 53 procent av Sveriges befolkning. Detta är en minskning gentemot 2021 med 1,1 procentenheter. Trots detta är Svenska kyrkan fortfarande Sveriges största civilsamhällesorganisation och många människor, medlemmar såväl som icke medlemmar, kommer på olika sätt i kontakt med Svenska kyrkan. I den enkätundersökningen som den nationella nivån varje år skickar till Sveriges befolkning uppgav 78 procent 2022 att de haft kontakt med Svenska kyrkan under de senaste tolv månaderna. Den vanligaste formen av kontakt var besök av kyrkogård följt av besök i samband med dop, vigsel, konfirmation eller begravning.

År 2022 genomförde Svenska kyrkan 63 000 huvudgudstjänster och 124 000 andra gudstjänster. Det är en ökning i jämförelse med 2021 då det genomfördes 59 000 huvudgudstjänster och 112 000 andra gudstjänster. Under 2022 var det i genomsnitt 36 personer som besökte en huvudgudstjänst och 26 personer för andra gudstjänster jämfört med 28 respektive 26 personer år 2021.

År 2022 föddes det 104 000 barn varav 37 procent döptes i Svenska kyrkan. Det är en ökning jämfört med 2021 då 35 procent av alla nyfödda barn döptes. 2022 skedde 66 procent av landets begravningar i Svenska kyrkans ordning, vilket är aningen mindre än 2021 då motsvarande siffra var 67 procent. Antalet vigslar enligt Svenska kyrkans ordning var 14 000 under 2022, vilket är en ökning jämfört med 2021 då antalet var 9 000. Andelen konfirmerade av alla 15-åringar låg 2022 på 18 procent och 33 procent av de tillhöriga 15-åringarna, vilket är en liten minskning jämfört med 2021.

FAKTORER SOM PÅVERKAR SVENSKA KYRKANS EKONOMI

Cirka 60 procent av Svenska kyrkans intäkter utgörs av kyrkoavgiften, samtidigt som personalkostnaderna har motsvarande andel på kostnadssidan. Kyrkoavgiften påverkas av antalet medlemmar och den beskattningsbara inkomsten. Den beskattningsbara inkomsten har ökat de senaste åren vilket gör att intäkten från kyrkoavgiften ökar något 2023 och 2024 för att sedan plana ut. Den långsiktiga utvecklingen för kyrkoavgiften är att den kommer att minska, samtidigt som kostnaderna ökar. Med anledning av den höga inflationen 2022 och förväntad inflation 2023 blir de ekonomiska utmaningarna större även på kort sikt.

Under 2023 väntas den svenska sysselsättningstillväxten växla ned kraftigt, vilket hänger samman med ett försämrat konjunkturläge där det särskilt är produktionen inom detaljhandeln och byggbranschen som försvagar sysselsättningen med svag tillväxt i både inhemsk och internationell efterfrågan.

BILAGA

Löneökningstakten i samhället påverkar både storleken på intäkten från kyrkoavgiften och storleken på Svenska kyrkans egna personalkostnader. Löneutvecklingen dämpades under 2022 till följd av profilen på avtalen, men samtidigt blir löneökningarna utöver centrala avtal högre mot bakgrund av en starkare arbetsmarknad. Under 2023 ska drygt 500 av totalt 700 avtal omförhandlas, där parternas inflationsförväntningar på två års sikt är högre än tidigare år. Det bidrar till att löneökningarna i ekonomin som helhet stiger under 2023. Inflationen kommer dock att stiga mer än de nominella lönerna, vilket innebär att reallönerna faller under första halvåret 2023.

Intäkterna för Svenska kyrkan påverkas också av utvecklingen på de finansiella marknaderna. År 2022 präglades av breda nedgångar inom samtliga tillgångsslag och osäkerheten blev större än vanligt. Kortsiktigt är det omöjligt att prognostisera utvecklingen, men med Svenska kyrkans långsiktiga perspektiv kan placeringarna gå ner under en period utan att drastiska åtgärder behöver vidtas. Kortsiktigt påverkar svängningarna resultatet som kan variera kraftigt både upp och ner.

Den redan pågående politiska debatten om nedskärningar i bistånd och om långsiktigt stöd bör omfördelas till humanitära insatser fick ny fart under 2022. Act Svenska kyrkan har tillsammans med fler andra civilsamhällesorganisationer motsatt sig den förenklade bilden av bistånd där man ställer det humanitära mot utvecklingsinsatser.

JURIDIK OCH RÄTTSSKYDD

Det samhällsviktiga uppdraget att utföra begravningsverksamhet ska fullgöras även i händelse av kris och krig. Församlingar och pastorat som är huvudmän för begravningsverksamheten förväntas vidta beredskapsförberedelser för höjd beredskap i enlighet med begravningslagen samt hålla beredskap för händelser i omvärlden som påverkar och förändrar möjligheterna att ombesörja verksamheten. Pandemin har medfört en delvis ändrad begravningsssed. Det har blivit allt vanligare att hålla begravningsgudstjänst eller motsvarande ceremoni i annan ordning, med urna och efterföljande gravsättning. Av detta följer krav på ökad tillgänglighet till begravningsverksamheten. Pandemin har dessutom medfört att huvudmännen behövt se över tillgången till bland annat lokaler för kylförvaring samt tillgång till gravplatsmark för gravsättning. Arbetet med att säkerställa tillgång till lämpliga lokaler och gravplatsmark måste fortgå.

Invasionen av Ukraina har inneburit fokus på de lagreglerade beredskapsförberedelser i begravningsverksamheten, vilka specificeras i 8 kap. 3 § begravningslagen, som huvudmännen är skyldiga att vidta för verksamhet under höjd beredskap samt krisberedskap i övrigt. Försvarsmakten har uppmärksammat Svenska kyrkan på att gravplatsmark, som enligt tidigare gällande regelverk hållits i reserv för gravsättning, inte bör avyttras utan i stället behållas för framtiden om det är möjligt. Enligt uppgift är det problematiskt att förvärva mark för ändamålet, antingen beroende på faktisk tillgång eller på alltför omfattande beräknade kostnader för förvärvet.

Klimatförändringarna, med exempelvis risk för översvämning och jordskred, har medfört att kostnaderna för säkring av begravningsplatserna har ökat. Även krematorierna måste ställa om till fossilfria drivmedel. Kammarkollegiet har underrättats om att detta sannolikt kommer att påverka kostnaderna för begravningsverksamheten under lång tid framöver. Förväntad brist på tillgång till el och energikällor innebär att församlingar och pastorat bör utveckla en beredskap för att bedriva verksamheten med ändrade förutsättningar. En utmaning är att säkra tillgång till bland annat personal och maskiner.

KULTURARVSVÅRD – ÖKADE KRAV MEN BEGRÄNSADE RESURSER

Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar ska vidta de beredskapsförberedelserna som under höjd beredskap behövs för vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena (KML 4 kap. Kyrkliga kulturminnen 15 a §). Svenska kyrkan ska således planera sin verksamhet så

att man vid höjd beredskap kan ta det ansvar för de kyrkliga kulturminnena som man enligt kulturmiljölagen har även i fredstid. I händelse av krig i Sverige gäller även lagen (1992:1402) om undanförelse och förstörelse och förordningen (1993:243) om undanförelse och förstörelse. Statliga museer samt arkiv och bibliotek ska inom sitt ansvarsområde planera hur kulturhistoriska föremål ska föras undan. Dessa kulturarvsinstitutioner behöver till exempel planera evakueringsvägar, depåer dit man kan föra undan värdefullt kulturarv, tillgång till personal med mera.

Arbetet ska ske i samråd med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. Motsvarande planläggning av undanförelse ansvarar Länsstyrelsen för i det egna länet. Länsstyrelsen ska då samråda med Försvarmakten. MSB startade under våren 2022 en kampanj för att tydliggöra fastighetsägarnas ansvar för skyddsrum. De kontroller som MSB gör visar att skicket varierar, trots att underhållsåtgärderna inte är betungande. I fredstid får skyddsrummen användas som vanliga lokaler, men ska kunna tas i drift som skyddsrum inom 48 timmar. Det är alltid fastighetsägaren som ansvarar för att underhålla skyddsrummet och det kan bli dyrt att inte ha koll på läget vid en skyddsrumskontroll av ansvarig myndighet.

När Ryssland invaderade Ukraina ökade trycket på MSB, inte minst när det gäller antalet samtal från Sveriges fastighetsägare, som förvaltar en stor del av landets skyddsrum. MSB uppskattar att tillsynen av skyddsrum har ökat med 500 procent under 2022, jämfört med förra året. En starkt bidragande orsak är ett ökat engagemang från landets fastighetsägare. Även Svenska kyrkans församlingar ansvarar för skyddsrum, men också kyrkorummet och kulturarvet har en roll att bära i kris och krig. Under attackerna av Charkiv i Ukraina användes till exempel stadens katedral som tillflykt för både troende och icke troende, och "Varje kyrka är ett skyddsrum. Bokstavligt för människorna i Charkiv. Bildligt för oss andra."

Vid vårens flyktingström från Ukraina aktiverade EU massflyktsdirektivet. Den svenska regeringen snabbtredde och beslutade om en ny lag som trädde i kraft den 1 juli 2022 där ansvaret för anskaffning och drift av flyktingboenden fördelades på kommunerna, på bekostnad av Migrationsverket. Det fanns ett stort intresse bland fastighetsägare att bistå Migrationsverket och kommunerna med boenden, också bland församlingarna.

Det aktualiserade vad som gäller för de församlingar som vill öppna ett härbärge, eller ett flyktingboende, i sina lokaler även om det inte är i en kyrka. För att natthärbärge/boende ska tillåtas gäller bland annat att försäkringsbolaget måste informeras och samtliga myndighetskrav ska vara uppfyllda. Boendet måste vara bemannat dygnet runt av vaken personal, räddningstjänsten ska informeras om att det finns människor i en byggnad som normalt är stängd nattetid och brandskyddet måste vara anpassat för boende.

MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR I DET NYA KOMMUNIKATIONSLANDSKAPET
Kommunikationslandskapet står mitt i ett paradigmskifte. De sociala medierna är ett billigt och effektivt sätt att påverka inställningen till politiska frågor. Att via data fånga in och styra allmänhetens känslor och upplevelser är idag lika strategiskt värdefullt som data om mer traditionella militära mål. Den digitala arenan är både ett hot och en möjlighet när det gäller frågor om demokrati och mänskliga rättigheter. Försvarmakten, som enligt Kantar Sifos förtroendebarmeter ökat sitt förtroende enormt under den senaste femårsperioden, använder sig också av TikTok för att nå den unga generationen. Svenska kyrkan på nationell nivå, däremot, har i dag ingen strukturerad närvaro på någon av de ungas plattformar.

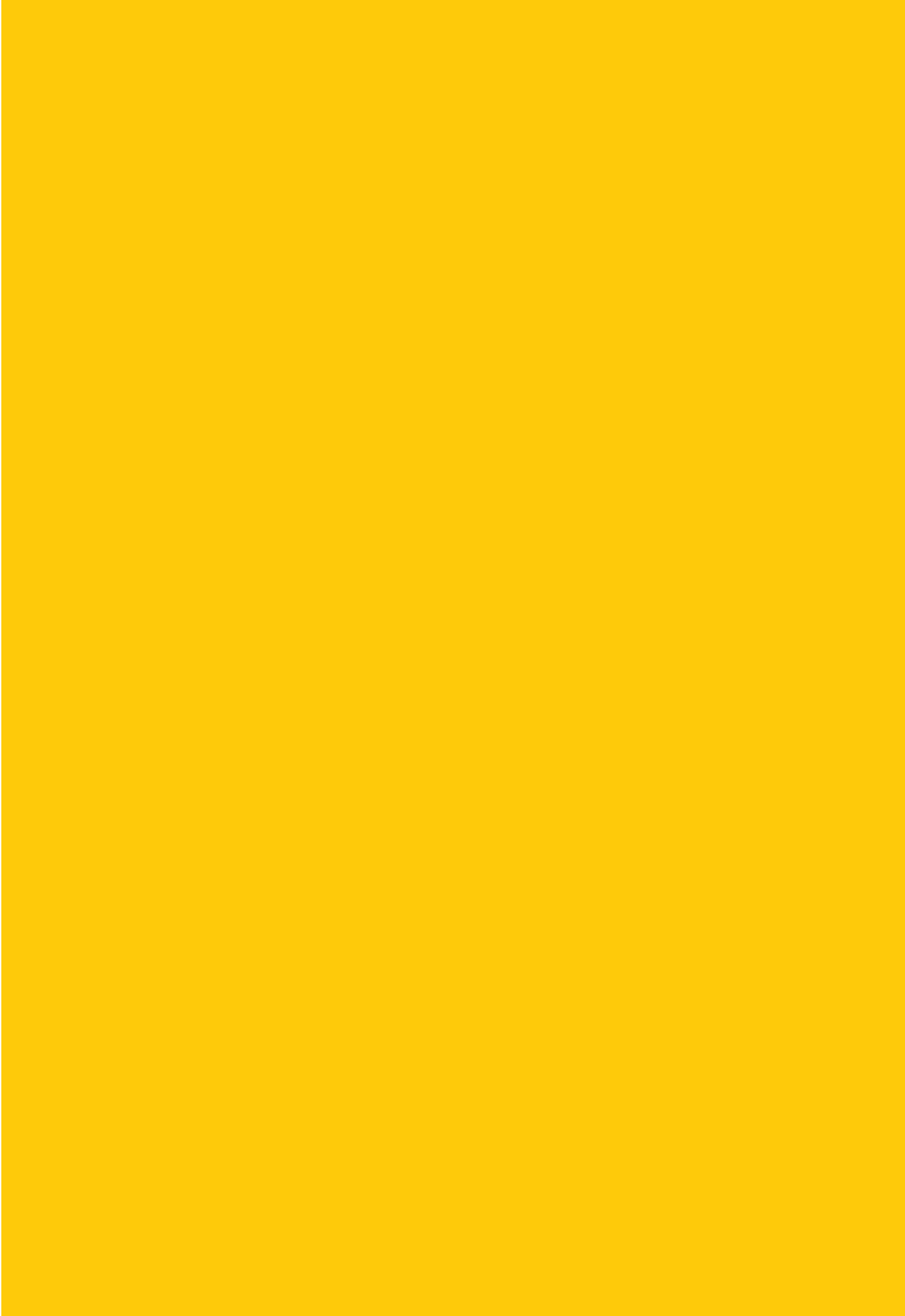

Foto: Johannes Frandsen/Ikon

Barn i Lunds stift 0–17 år

Övergripande kartläggning 2022

Svenska kyrkan
LUNDS STIFT

Innehåll

Inledning.....	3
Invärld.....	4
Folkmängd och kyrkotillhörighet.....	4
Svenska kyrkans statistik.....	4
Svenska kyrkans unga i Lunds stift.....	12
Omvärld.....	13
Barns konsumtion av alkohol, tobak och narkotika.....	13
Mobbning, kränkning och trakasserier.....	16
Misshandelsbrott.....	21
Unga och covid-19-pandemin.....	24
Unga hbtqi-personers levnadsvillkor.....	25
Barn i ekonomisk utsatthet.....	28
Asylsökande och nyanlända barn i Lunds stift.....	33

Inledning

I följande kartläggning har vi, Eirik Ski stiftsjurist och Lena Andersson stiftspedagog, valt att presentera delar som är av övergripande karaktär för barn. Enligt FN:s barnkonvention räknas varje människa under 18 år som barn. I vår rapport varierar åldersspannet, detta för att fakta och informationen inte alltid finns att hitta just för dessa åldrar. För en del av statistiken finns det bara fakta för hela riket, men vi har ingen anledning att tro att dessa siffror skulle se annorlunda ut för enbart Lunds stift. Årsintervallen, i tabellerna, är vald för att få jämförelsetal. Detta för att kunna se en utveckling. I några tabeller har vi också tagit med andra orter eller stift, även detta för att få jämförelsetal. Vi har tagit fram kartläggningen genom att söka fakta, detta främst genom internet. Kollegor på stiftskansliet har också bidragit. Omfånget som myndigheter, organisationer, föreningar med mera valt att dela med sig av är enormt stort. Vårt problem har inte varit att hitta information utan att sortera vad som är övergripande och viktigt i en kartläggning för Lunds stift. Därför rekommenderar vi att den tjänsteman som ska ta fram förslag på barnkonsekvensanalys inför beslut inte enbart utgår från denna övergripande kartläggning utan också söker fördjupade fakta och information utifrån just den frågeställning som är aktuell. I källhänvisningar finns länkar till sidor där mer information finns att hitta.

Lunds stiftskansli 2022-09-20

Invärd

Folkmängd och kyrkotillhörighet¹

I Lunds stift var folkmängden den 31 dec 2021, 1 558 491 personer. Utav dessa var 368 295 barn, 0–19 år. Detta är 23,6 % utav den totala folkmängden.

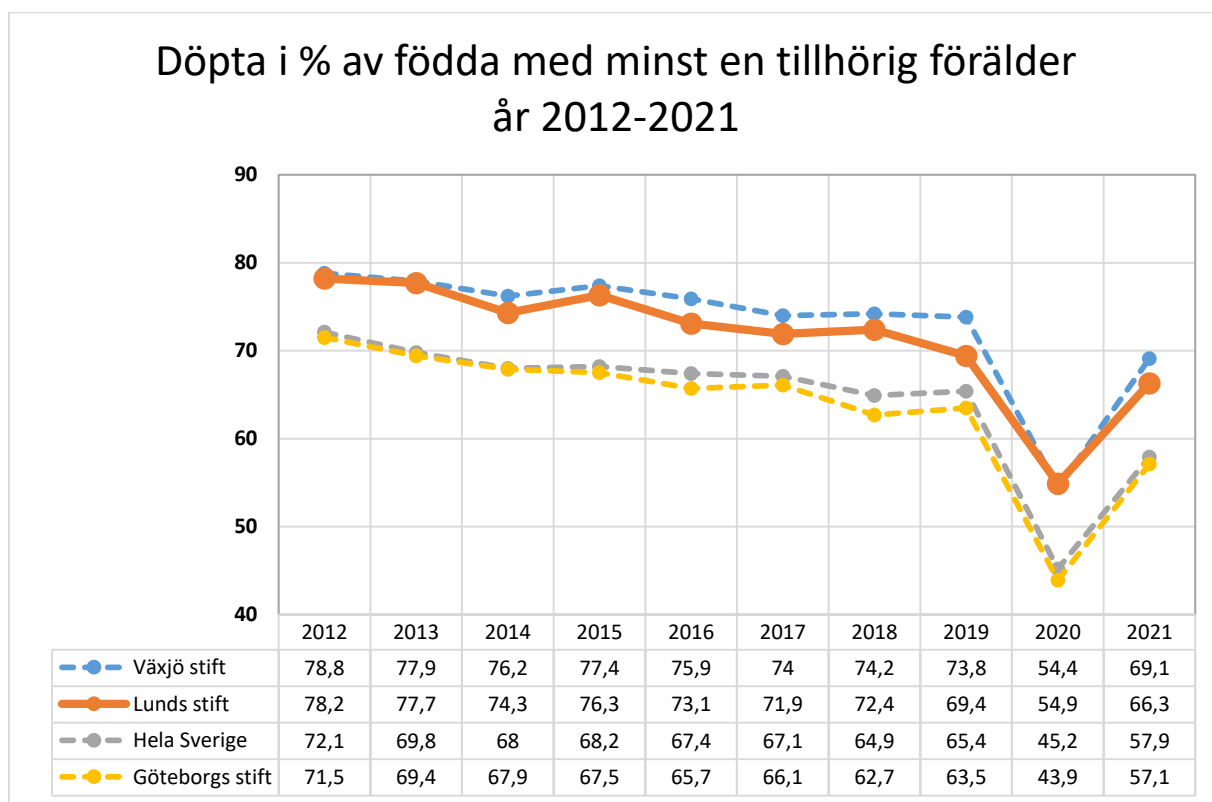
I Lunds stift var 820 332 kyrkotillhöriga den 31 dec 2021. Utav dessa var 164 551 kyrkotillhöriga 0–19 åringar. Detta är 20 % utav alla kyrkotillhöriga.

I Lunds stift var 52,6 % av hela befolkningen medlemmar i Svenska kyrkan den 31 dec 2021. Om man tittar på alla barn 0–19 år i Lunds stift så var 44,7 % medlemmar i Svenska kyrkan.

Svenska kyrkans statistik²

Vi har valt att ta fram statistik mellan åren 2012–2021 kring dop, konfirmation och barn i verksamhet. I några av tabellerna syns pandemins påverkan på åren 2020 och 2021 tydligt. Årsintervallen på 10 år är vald för att få jämförelsetal för att kunna se en utveckling. I några tabeller har vi tagit med närliggande stift, Växjö och Göteborg, och hela Sverige, även detta för att få jämförelsetal.

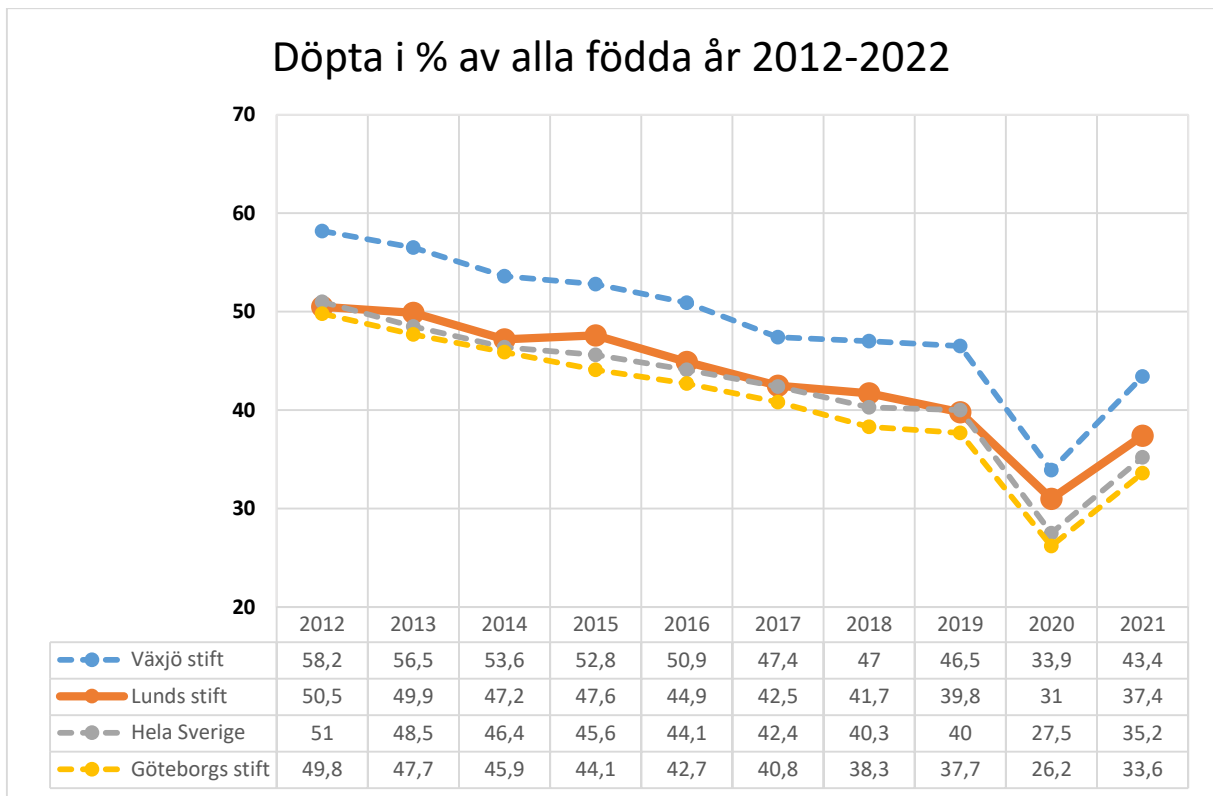
Nedanstående tabell visar utvecklingen av barndop där någon eller båda föräldrarna är medlemmar i Svenska kyrkan, alltså vilken benägenhet dessa har att låta döpa sina barn.

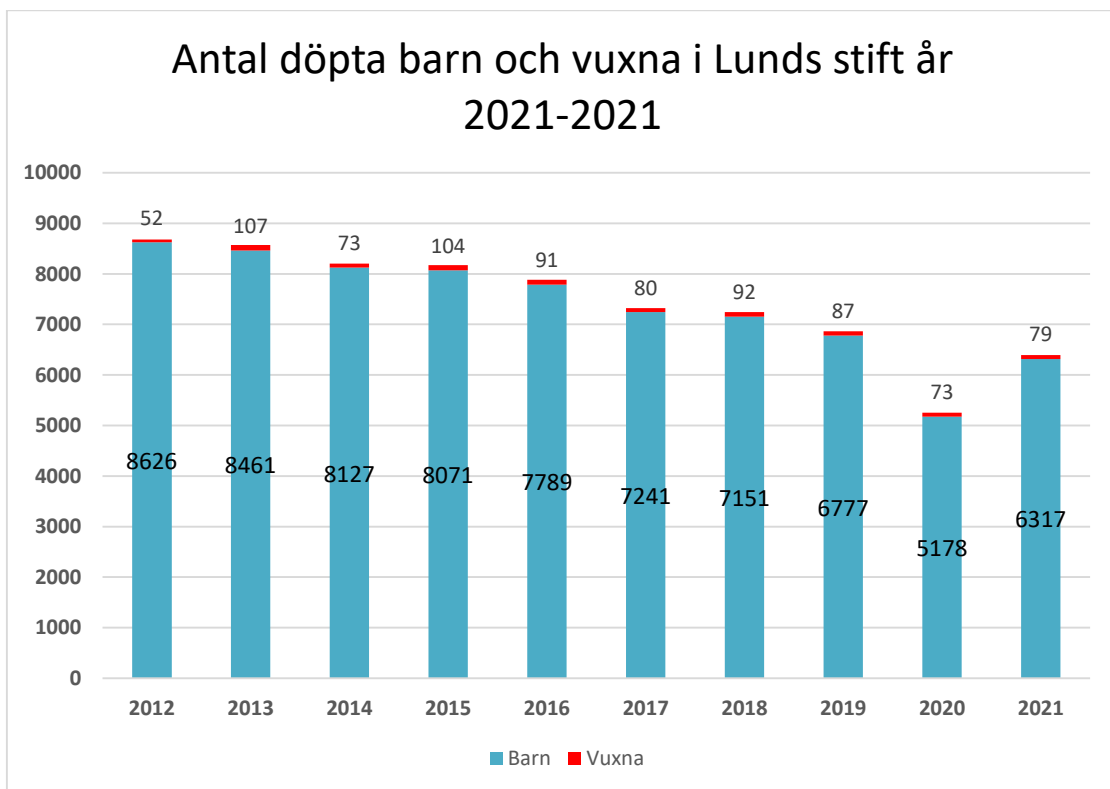
¹ Källa: Svenska kyrkans statistik via VisA, <https://app.powerbi.com/>

² Källa: Svenska kyrkans statistikdatabas, <http://statistik.svenskakyrkan.se/statistik/>

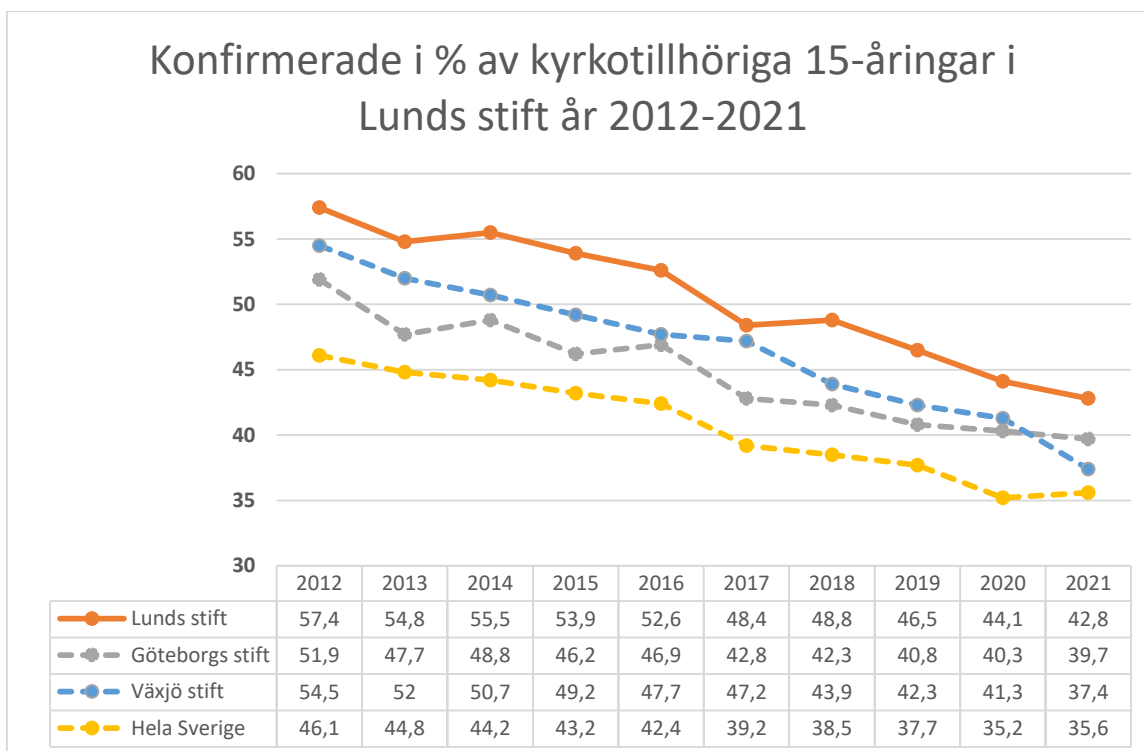
Nedanstående tabell visar utvecklingen av döpta utav alla födda barn.

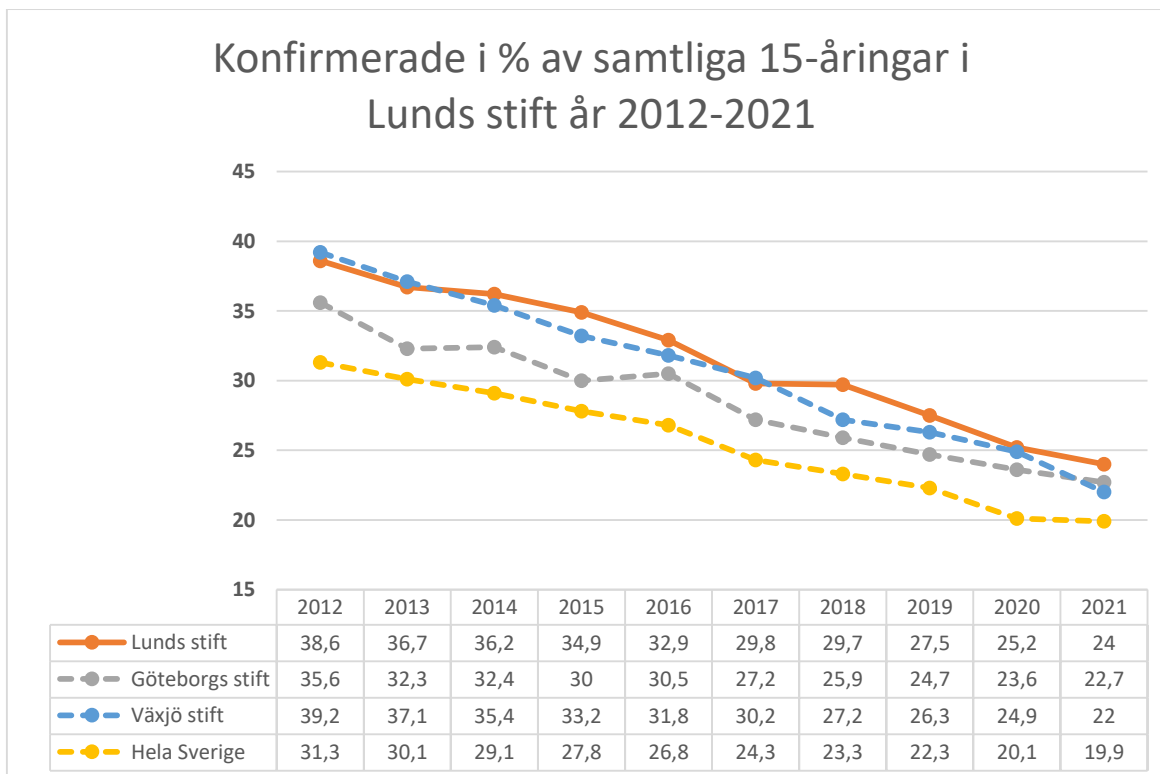
Nedanstående tabell visar utvecklingen av antal döpta i Lunds stift, uppdelat på barn och vuxna.

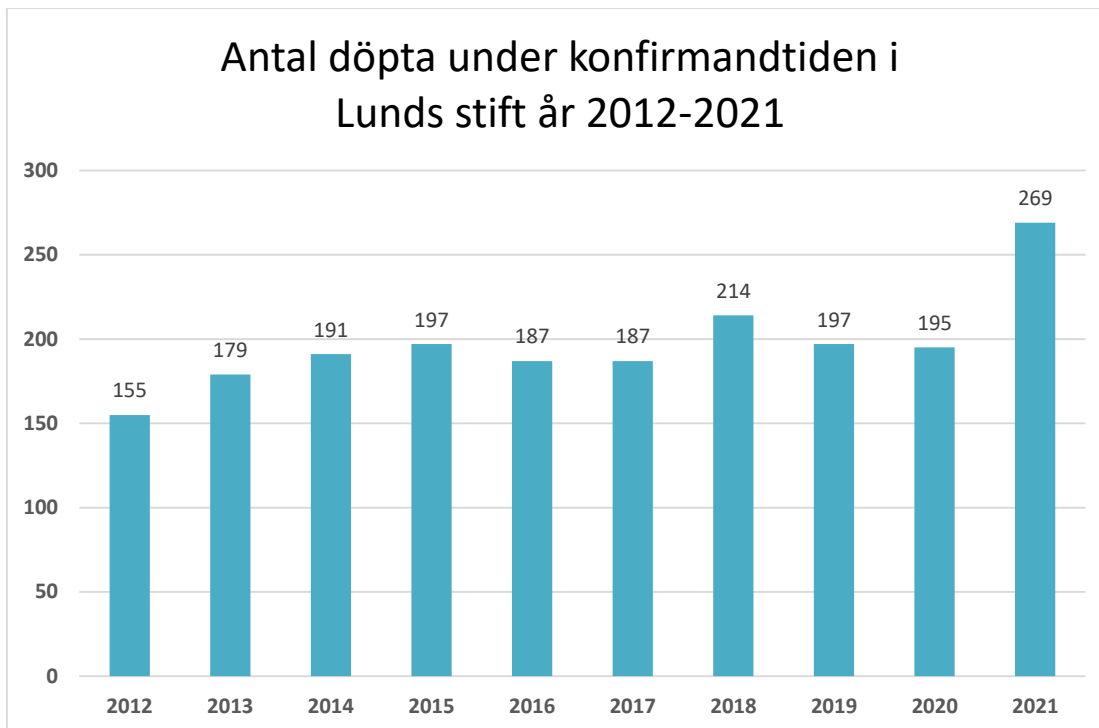
Nedanstående tabell visar i vilken utsträckning kyrkotillhöriga 15-åringar konfirmeras.

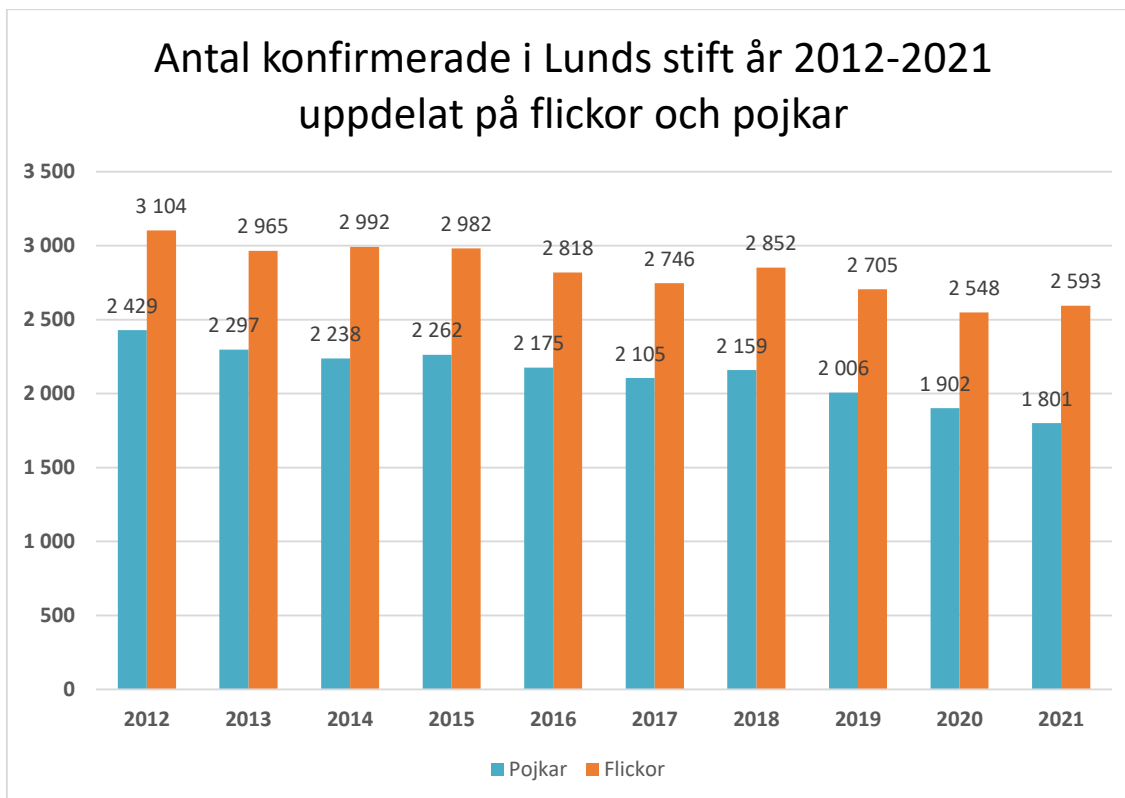
Nedanstående tabell visar utvecklingen av konfirmerade av samtliga 15-åringar.

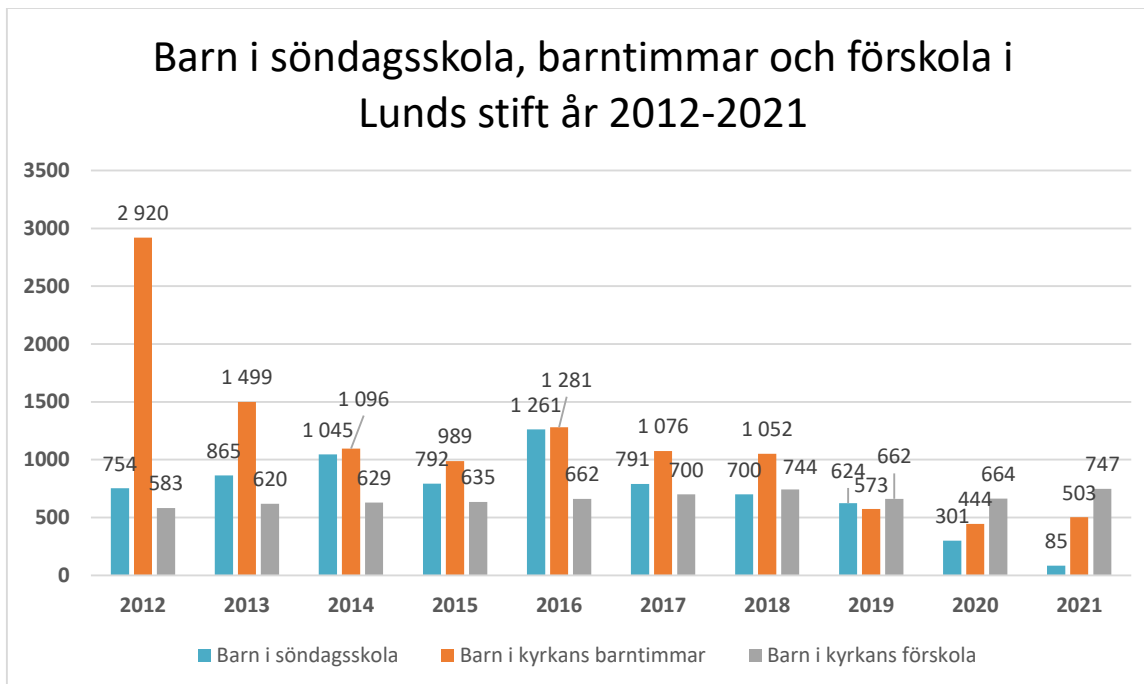
Nedanstående tabell visar utvecklingen kring hur många ungdomar som blir döpta i samband med sin konfirmation i Lunds stift.

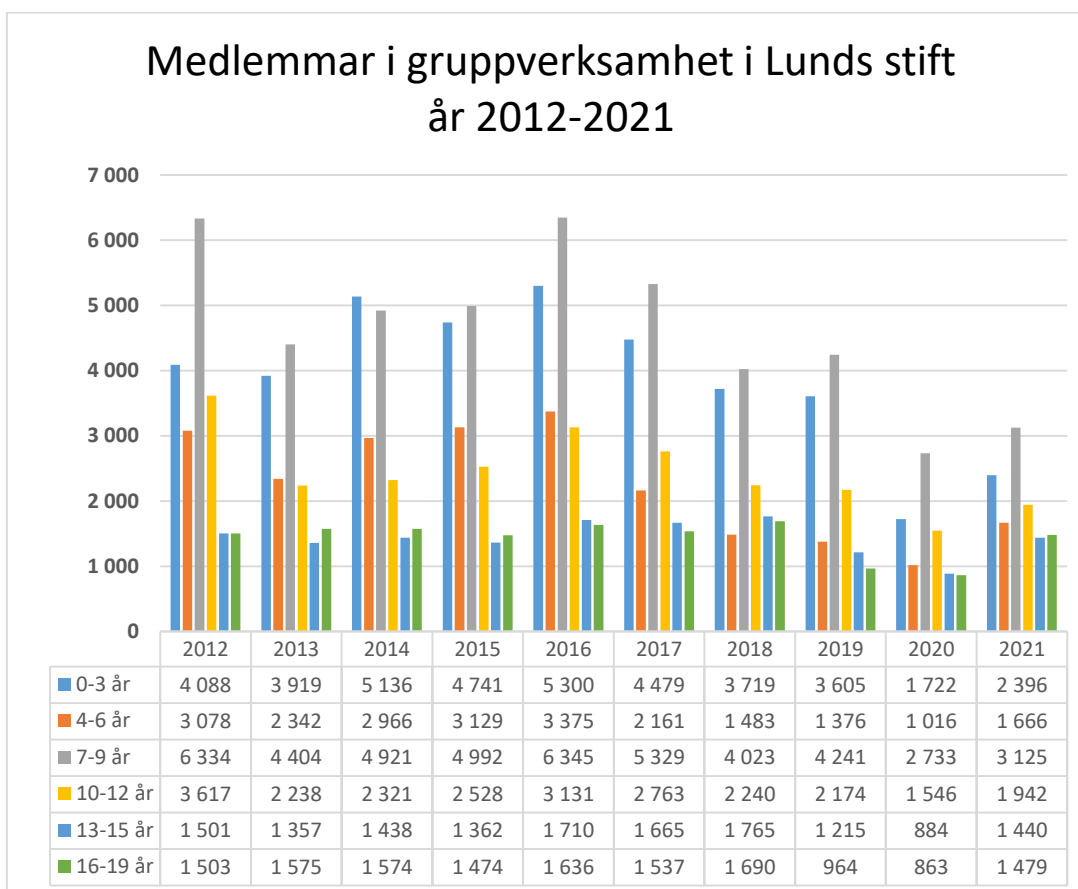
Nedanstående tabell visar utvecklingen av antalet 15-åringar som konfirmeras i Lunds stift uppdelat på pojkar och flickor.

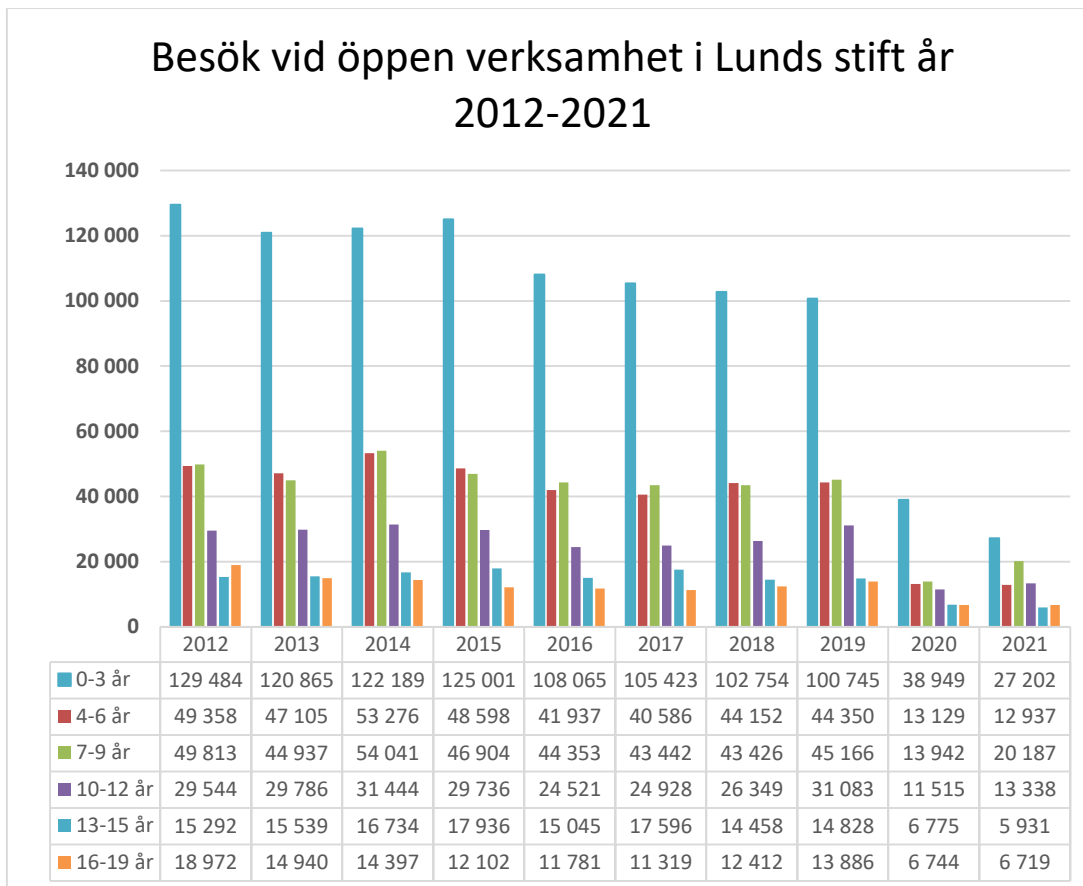
Nedanstående tabell visar utvecklingen av hur barn deltagit i församlingarnas barntimmar, förskola och söndagsskola.

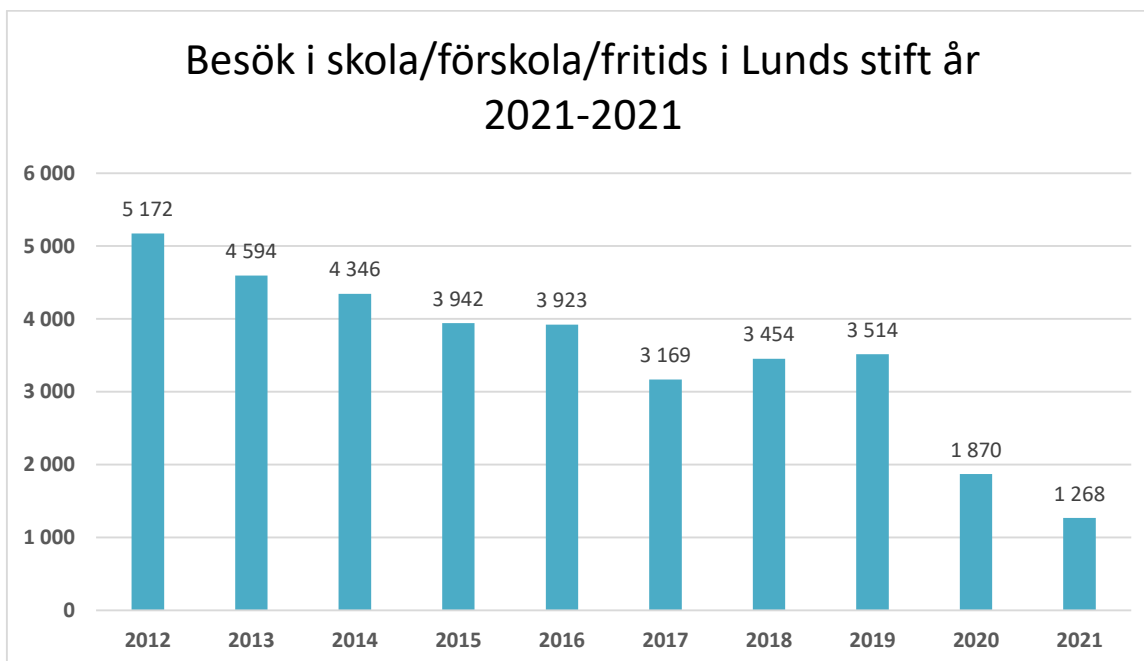
Nedanstående tabell visar utvecklingen av antalet barn, i olika åldersintervaller, som deltagit i församlingarnas gruppverksamhet i hela Lunds stift.

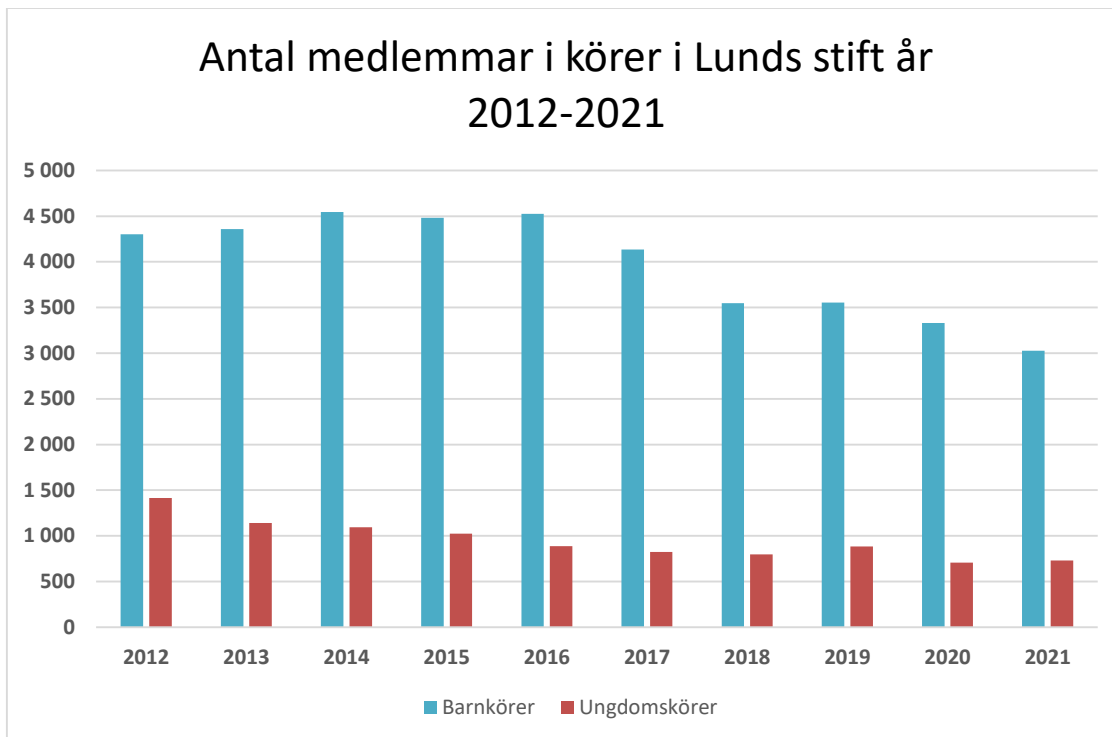
Nedanstående tabell visar utvecklingen av antalet barn, i olika åldersintervaller, som deltagit i församlingarnas öppna verksamhet i hela Lunds stift.

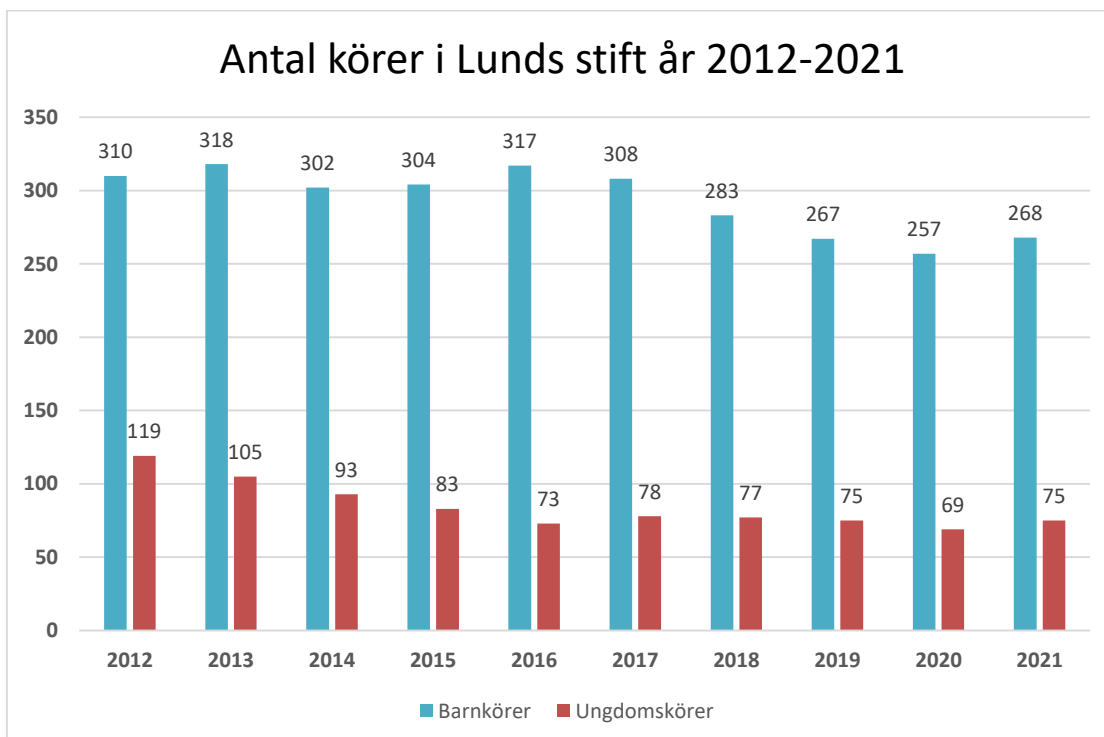
Nedanstående tabell visar utvecklingen av hur församlingar besökt skola/förskola/fritids i Lunds stift.

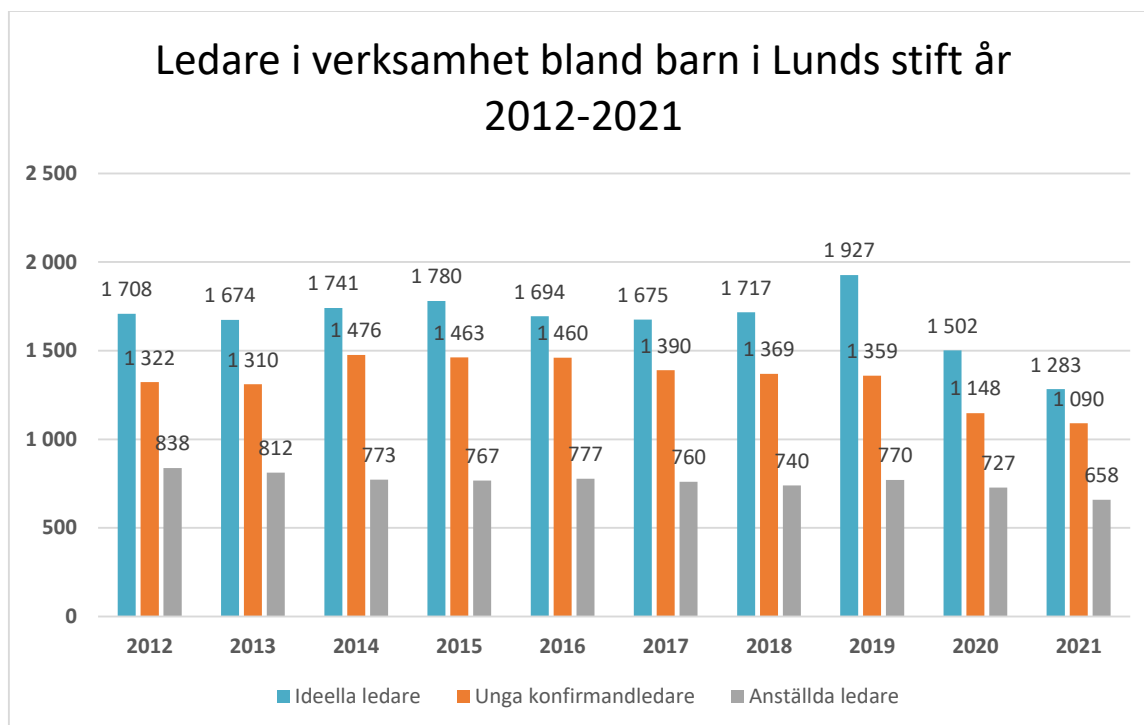
Nedanstående tabell visar utvecklingen av antalet barn som deltagit i församlingarnas barn- och ungdomskörer i Lunds stift.

Nedanstående tabell visar utvecklingen av antalet barn- och ungdomskörer i Lunds stift.

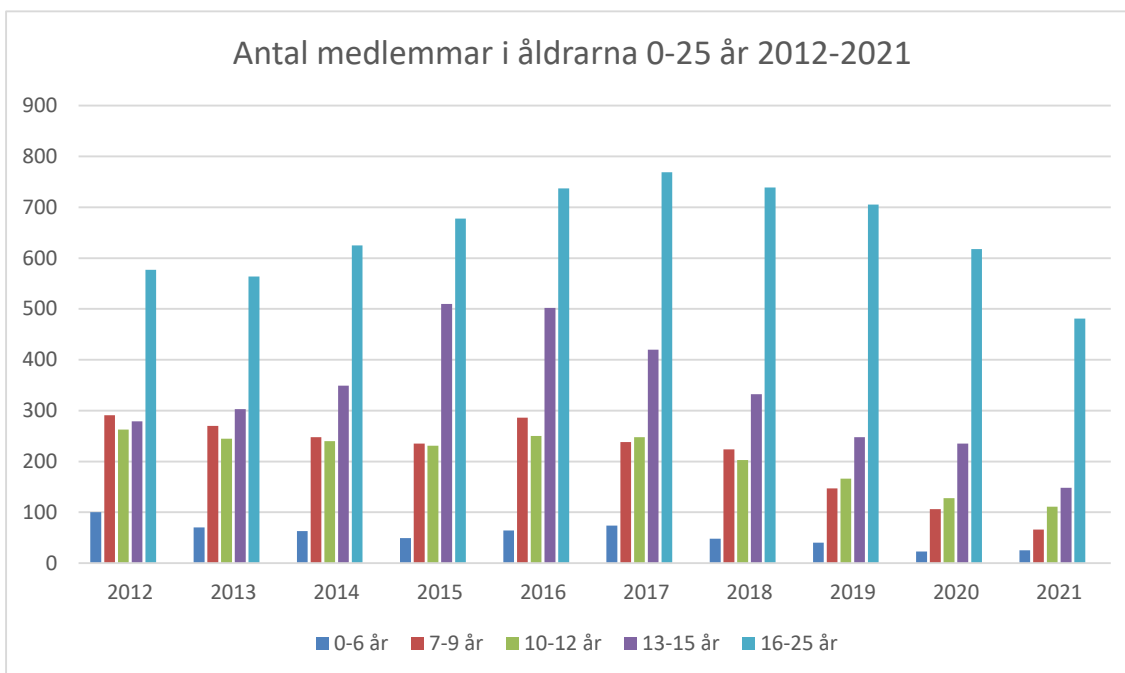
Nedanstående tabell visar utvecklingen av ledare i barn-, ungdoms- och konfirmandverksamhet i Lunds stift.

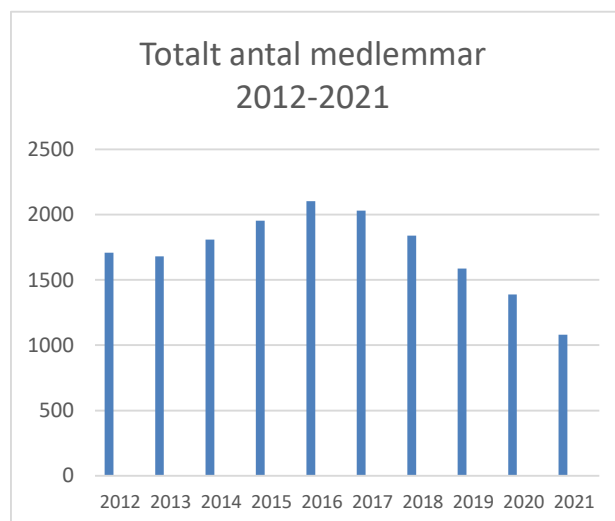
Svenska kyrkans unga i Lunds stift³

Den 31 dec 2021 hade Svenska kyrkans unga i Lunds stift 66 lokalavdelningar och 1081 medlemmar i åldern 0–25 år. (Samtliga medlemmar räknas åldern 0–30 år)

Nedanstående tabell visar medlemsutvecklingen gällande åldrarna 0–25 år.

Nedanstående tabeller visar antalet lokalavdelningar och det totala antalet medlemmar (0–30 år) i Svenska Kyrkans Unga i Lunds stift år 2012–2021.

³ Källa: Svenska Kyrkans Ungas medlemsregister

Omvärld

Barns konsumtion av alkohol, tobak och narkotika

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, har under 2021 genomfört en nationell skolundersökning kring barns konsumtion av bland annat alkohol, tobak, narkotika och spel⁴.

Av rapporten framgår bland annat:

- Det var 2021 en lägre andel än föregående år som druckit alkohol, rökt eller använt narkotika. Särskilt tydlig var nedgången bland niondeklassarna.
- Den genomsnittliga årskonsumtionen mätt i antal liter alkohol har minskat och ligger på historiskt låga nivåer.
- Även rökningen är nere på historiskt låga nivåer. 8 procent av niorna och 17 procent av gymnasietvåorna röker sporadiskt eller frekvent.
- Snusning har ökat mycket de senaste åren och en särskilt tydlig uppgång syns bland flickor. Det är dock fortfarande mycket vanligare bland pojkar.
- 2021 svarade 6 procent av niorna och 15 procent av gymnasietvåorna att de någon gång använt narkotika. Den vanligaste narkotikasorten är cannabis.
- Bland pojkarna i gymnasiet hade andelen som spelade om pengar ökat 6 procent mellan 2019 och 2021. Motsvarande förändring bland pojkarna i årskurs 9 var 3 procent. Bland flickorna har andelen i gymnasiet ökat från 4 procent till 10 procent och i årskurs 9 från 5 till 9 procent. Det var visserligen en låg andel av flickorna som spelat om pengar, men en fördubbling under två år får anses vara mycket.

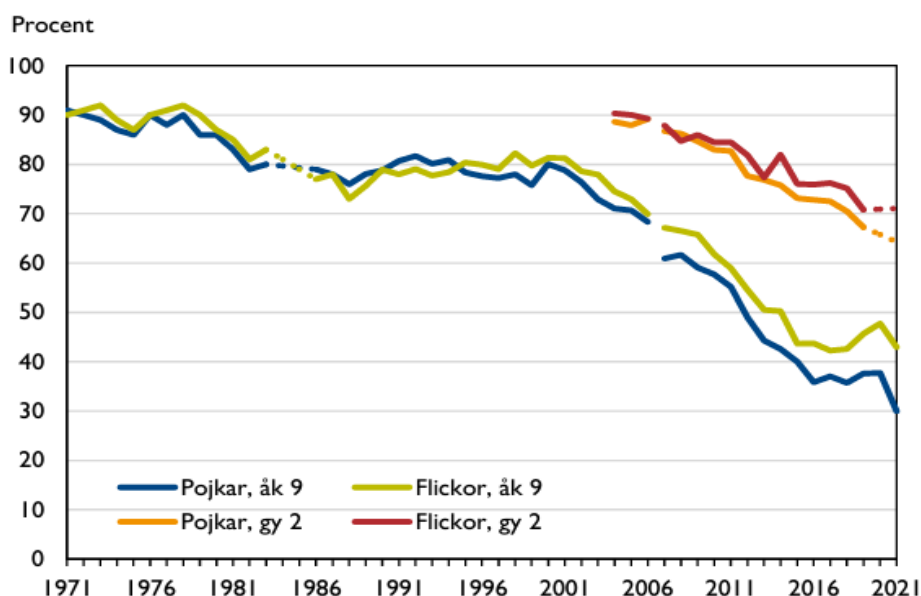

Diagram 1. Andelen alkoholkonsumenter, efter kön och årskurs. 1971–2021.

⁴Källa: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, <https://www.can.se/app/uploads/2021/12/can-rapport-205-cans-nationella-skolundersokning-2021.pdf>

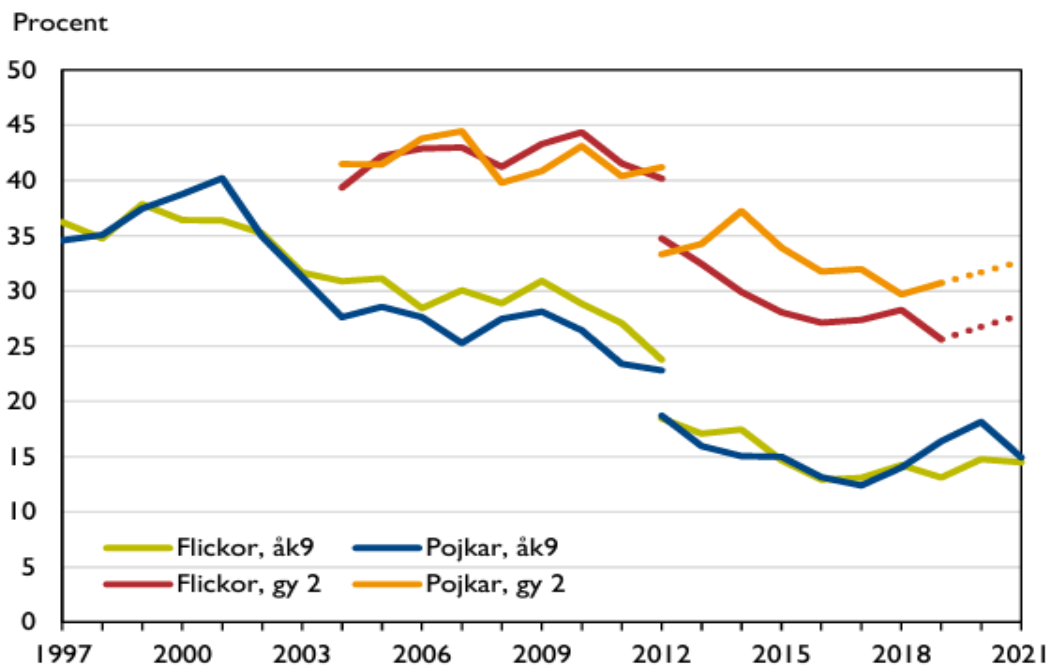

Diagram 6. Andelen elever som använder tobak totalt (dagligen/nästan dagligen eller sporadiskt), efter kön och årskurs. 1997–2021.

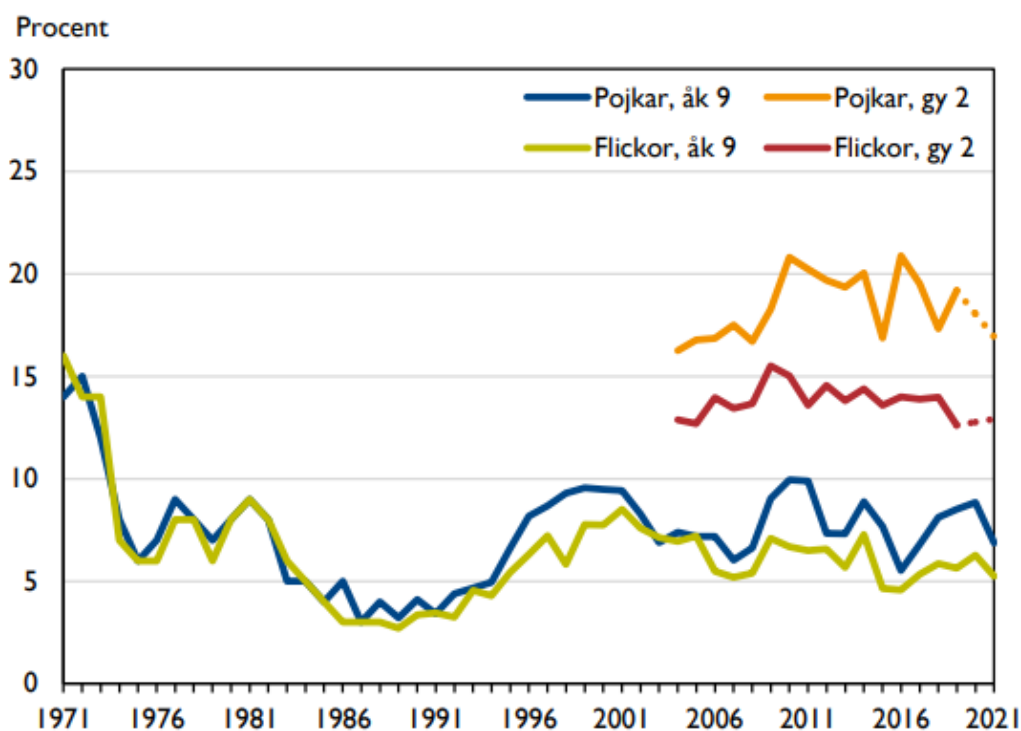

Diagram 12. Andelen elever som använt narkotika någon gång, efter kön och årskurs. 1971–2021.

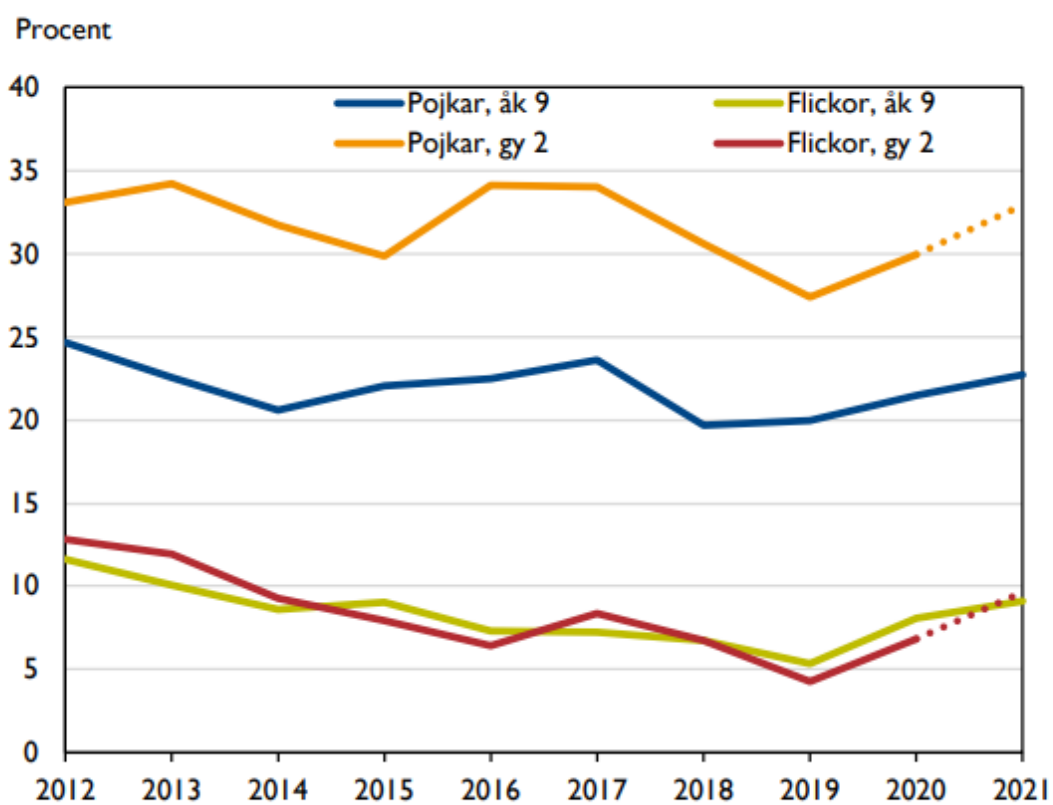

Diagram 19. Andelen elever som spelat om pengar de senaste 12 månaderna, efter kön och årskurs. 2012–2021.

Mobbning, kränkning och trakasserier

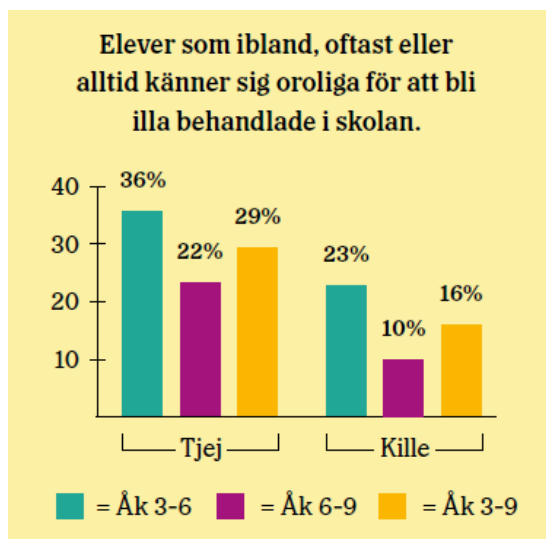
Friendsrapporten 2022⁵ innehåller svar från 7 293 elever under tidsperioden fördelat på 3 165 svar i årskurs F-3, 1 971 svar i årskurs 3-6 och 2 157 svar i årskurs 6-9.

Enkäterna är åldersanpassade och definitioner och frågor skiljer sig på vissa ställen åt mellan de olika enkäterna. Ett exempel är området kränkning. För årskurs 3-9 definieras en kränkning som att någon sagt eller gjort något som fått en att känna sig ledsen, sårad och mindre värd. I enkäten för årskurs F-3 frågar vi ”Har någon elev/vuxen i skolan gjort något dumt mot dig så att du blev ledsen?”. Mobbing beskrivs i alla enkäter som när någon blivit utsatt för kränkningar av en eller flera elever vid flera olika tillfällen, samt att den utsatte känner att hen är i underläge eller har svårt att försvara sig.

I enkäterna frågar man om deltagarnas kön och könsidentitet för att mäta om det finns några skillnader i upplevelser och utsatthet utifrån kön. Könsidentitet omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsidentitet, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr. Svartalternativen tjej, kille, annat alternativ, osäker samt vill ej svara baseras på RFSL:s rekommendationer. I enkäten för F-3 används dock bara fyra svartalternativ: flicka, pojke, varken flicka eller pojke samt jag vet inte. Rapporten redovisar endast skillnader mellan hur flickor/tjejer och pojkar/killar har svarat. Detta beror på att de som valt andra alternativ på frågan om könsidentitet är för få för att utgöra ett pålitligt statistiskt underlag.

Friendsrapportens resultat är alarmerande och visar på att Sverige på senare år misslyckats med trygghetsarbetet i skolan. Det är ett svek mot de hundratusentals barn och unga som under åren gjort sina röster hörda. Mobbingen ökar, minst 140 000 barn och unga har varit utsatta för mobbing de senaste månaderna. Rapporten visar även att det finns grupper av barn och unga som är extra utsatta, och som vi särskilt behöver stärka. De vanligaste formerna av trakasserier är bland annat kopplat till etnicitet, sexuell läggning och funktionsnedsättning.

Här följer några utdrag ur rapporten:

”Folk brukade slå mig, spotta, prata bakom min rygg och sprida rykten om mig.”

- Elev 3-6

⁵Källa: Friends, <https://friends.se/report/friendsrapporten-2022/>

Mobbning

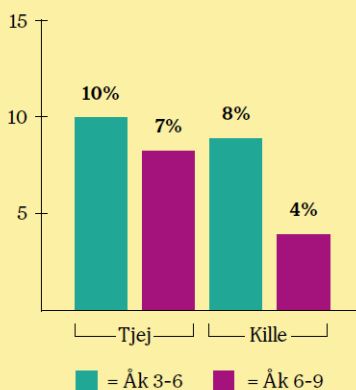
Upplever du att du har blivit mobbad av andra elever under det senaste året?

(Av alla som svarat på enkäten)

Svar: Ja

Åk 3-6 **9%** Åk 6-9 **6%**

Svar fördelat på kön

Trygghet

Åk 3-6

Åk 6-9

20% **19%**

känner sig ibland, sällan eller aldrig trygga när de är i skolan

Åk 3-6

Åk 6-9

30% **17%**

svarar att de ibland, oftast eller alltid känner sig oroliga för att bli illa behandlade i skolan

Sexuella trakasserier

Har du blivit utsatt för sexuella trakasserier av någon elev på skolan under det senaste året?

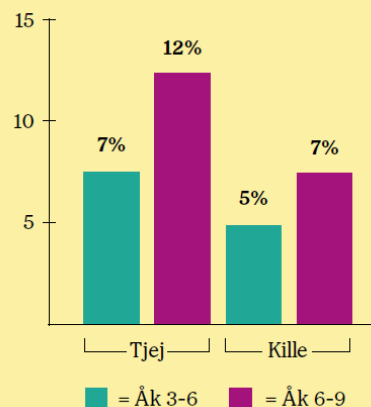
Svar: Ja

Åk 3-6

Åk 6-9

7% **11%**

Svar fördelat på kön

”Det var killar som bad om bilder och sa att dom skulle sprida saker om mig om jag inte gjorde det. Personer loggade in på mitt teams-konto och skrev till olika lärare. Jag har fått typ 15 önskade dickpics.”

- Elev 6-9.

Vanligaste grunderna för trakasserier

Åk 3-6

21%

Etnicitet

18%

Vem du blir kär i

15%

Att du är kille eller tjej

Åk 6-9

21%

Etnicitet

18%

Sexuell läggning

16%

Kön och könsöverskridande identitet/uttryck

”Vissa tar på mig fast jag har sagt att det inte är ok.”

- Elev 6-9

Grunder för trakasserier (Procent av de som svarat att de blivit kränkta det senaste året)

Åk 3-6

Att du är tjej eller kille	15%
Vem du blir kär i	18%
Att du tror på en/flera gudar, eller inte tror på någon gud	8%
Vilket land du eller din familj kommer ifrån, hudfärg, hårtextur eller ansiktsdrag	21%
Din funktionsnedsättning	6%
Något annat (t.ex. en sport du håller på med, kläder du har på dig, hur du ser ut, musik som du lyssnar på eller intressen du har.)	67%

Åk 6-9

Religion eller annan trosuppfattning	12%
Kön	16%
Könsöverskridande identitet eller uttryck	16%
Sexuell läggning	18%
Funktionsnedsättning	14%
Etnisk tillhörighet	21%
Någon annan anledning (t. ex. fritidsintressen, klädstil, musikstil, konflikt, pengar, kroppen etc.)	77%

Årskurs 3-6

Händer det att de kommenterar eller skämtar om andra människor på ett sätt som inte är schysst?

Svar: Ja

30%

Årskurs 6-9

Upplever du att det bland elever på skolan förekommer uttryck, kommentarer, jargonger eller rykten som har samband med:

Svar: Ja (någon enstaka gång, ibland, ofta eller alltid)

Vissa etniciteter eller vissa kulturer	52%
Andra sexuella läggningar än heterosexualitet	51%
Funktionsnedsättningar	52%
Olika religioner	41%
Trans- eller queerpersoner	52%
Tjejer/kvinnor i allmänhet	49%
Killar/män i allmänhet	34%

Upplever du att det bland personal på skolan förekommer uttryck, kommentarer, jargonger eller rykten som har samband med:

Svar: Ja (någon enstaka gång, ibland, ofta eller alltid)

Vissa etniciteter eller vissa kulturer	15%
Andra sexuella läggningar än heterosexualitet	11%
Funktionsnedsättningar	14%
Olika religioner	11%
Trans- eller queerpersoner	11%
Tjejer/kvinnor i allmänhet	18%
Killar/män i allmänhet	15%

”Folk har dömt mig eller haft lägre förväntningar bara för min hudfärg eller att dom inte trodde jag kunde svenska.”

- Elev 6-9

”Vår idrottslärare tror att kvinnor är på ett visst sätt och att vi inte kan saker.”

- Elev 6-9

”Personalen bryr sig egentligen inte alls om när någon från en annan etnicitet blir kränkt eller liknande. De har även bett alla med en annan religion att utge sig via handuppräckning, vilket är olagligt för lärare att göra.”

- Elev 6-9

Har du någon gång under det senaste året varit med om att...

(Flervalsfråga om nätet)

	Åk 3-6	Åk 6-9
Någon har skickat taskiga sms/meddelanden till dig?	17%	20%
Någon har skrivit något taskigt på nätet om dig?	9%	12%
Någon har laddat upp eller skickat vidare en bild/film på dig mot din vilja?	6%	13%
Någon har utgett sig för att vara du?	3%	5%
Du har känt dig utanför på nätet?	9%	10%

”När jag och mina kompisar spelar så brukar vi ringa i en gruppchat, men den senaste tiden har dom inte frågat mig när jag kan spela så då har jag känt mig utanför.”

- Elev 3-6

”De har skvallerkonton på instagram. Där skriver folk in en massa rykten, skvaller eller andra personers hemligheter. Personen som äger kontot lägger upp det folk har skrivit in så att alla kan se det.”

- Elev 6-9

Vet du någon som du skulle kunna vända dig till och få hjälp av om du blir illa behandlad på nätet?

Åk 3-6

85% **15%**
Ja Nej

Åk 6-9

76% **24%**
Ja Nej

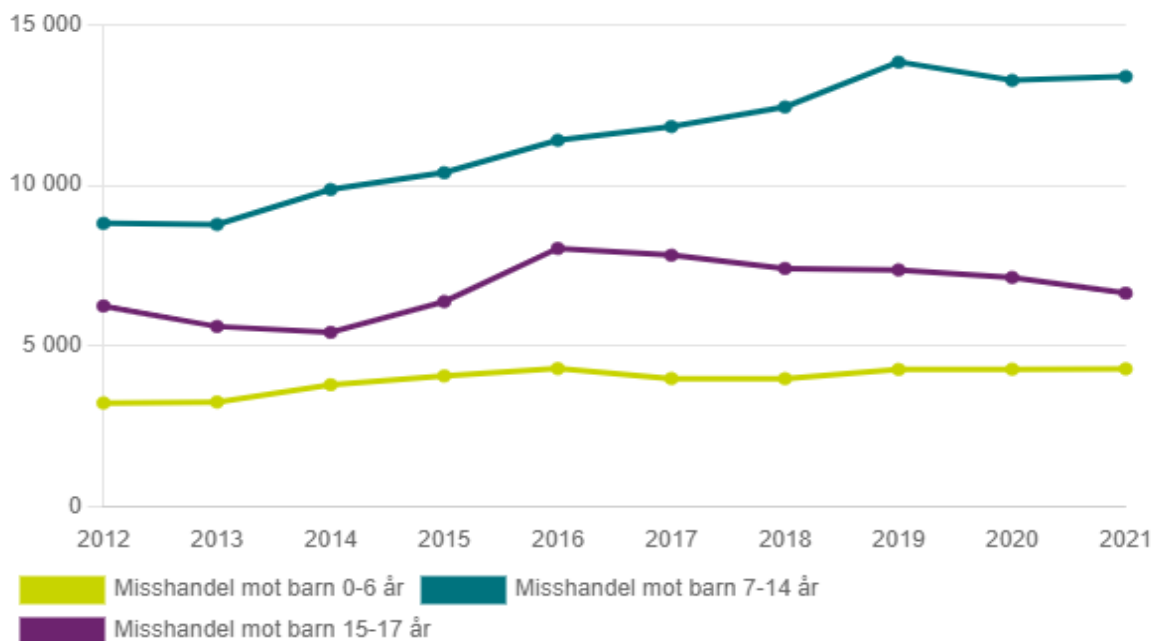
”Jag har ofta fått meddelanden om sex bara för att jag är biologisk kvinna, Jag har sagt på nätet att jag är minderårig men det gör ingen skillnad.

- Elev 6-9

Misshandelsbrott

År 2021 anmäldes sammantaget 24 310 misshandelsbrott mot barn under 18 år enligt Brottsförebyggande rådet⁶ (BRÅ). Det motsvarade 30 procent av alla anmälda misshandelsbrott. Totalt sett minskade antalet anmälda misshandelsbrott mot barn med 1 procent mellan 2020 och 2021. Misshandelsbrotten mot barn anmäls i hög grad av förskola och skola, vilket märks i statistiken på så sätt att färre brott anmäls under sommaren än under skolterminerna.

Anmäld misshandel mot barn

0–6 år

Under 2021 anmäldes 4 291 misshandelsbrott mot barn 0–6 år, vilket var oförändrat jämfört med 2020, och en ökning med 33 procent jämfört med 2012. Av de anmälda misshandelsbrotten mot barn 0–6 år var 41 procent brott mot flickor och 59 procent mot pojkar. Misshandelsbrotten mot flickor 0–6 år minskade med –4 % medan brotten mot pojkar ökade med +4 %.

7–14 år

Under 2021 anmäldes 13 376 misshandelsbrott mot barn 7–14 år, vilket innebar en ökning med 1 procent jämfört med 2020, och en ökning med 52 procent jämfört med 2012. Av de anmälda misshandelsbrotten mot barn 7–14 år var 39 procent riktade mot flickor och 61 procent riktade mot pojkar. Misshandelsbrotten mot flickor 7–14 år var oförändrat i % medan brotten mot pojkar ökade med +2 %.

15–17 år

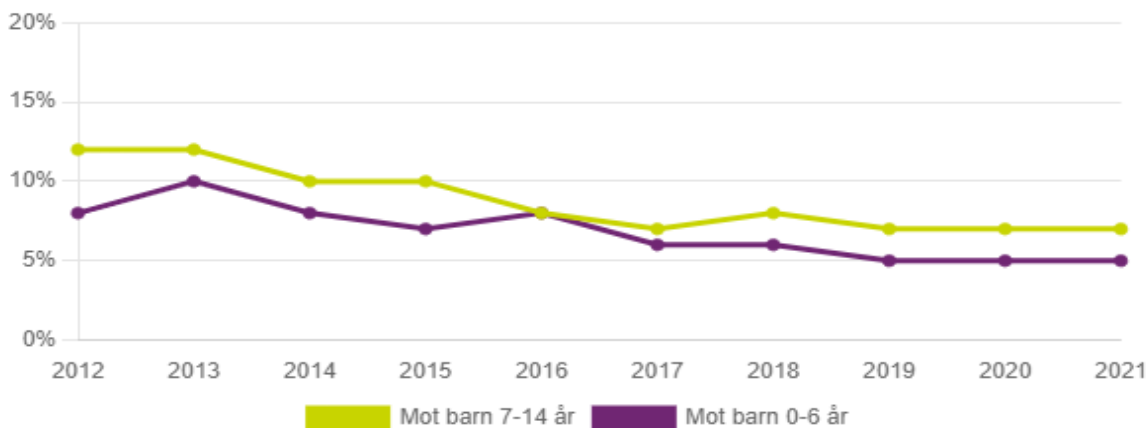
Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn 15–17 år 2021 minskade med 7 procent jämfört med 2020. Av de anmälda misshandelsbrotten mot barn 15–17 år var 39 procent riktade mot flickor och 61 procent mot pojkar. Misshandelsbrotten mot flickor 15–17 år minskade med –10 %, även brotten mot pojkar minskade, med –5 %.

⁶ Källa: Brottsförebyggande rådet, BRÅ, [Skolorundersökningen om brott - Brottsförebyggande rådet \(bra.se\)](https://www.bra.se/skolorundersokningen-om-brott)

Handlagda brott

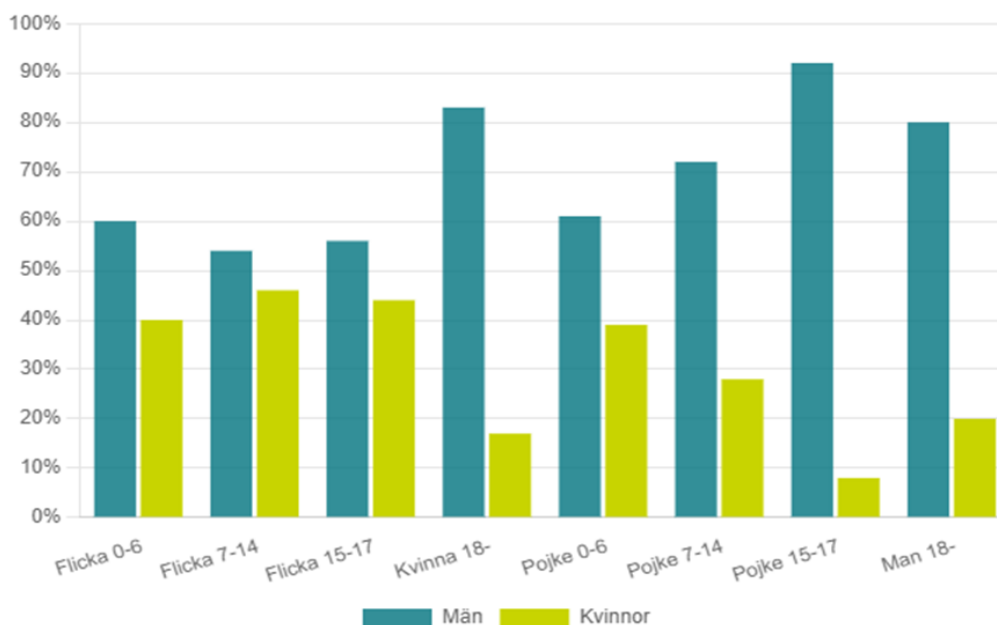
Under 2021 handlades 4 333 misshandelsbrott mot barn 0–6 år, samt 13 390 misshandelsbrott mot barn 7–14 år. En utredning inleddes för 93 procent av misshandelsbrotten mot barn 0–6 år, medan samma siffra för barn 7–14 år var 70 procent. Omkring 7 procent av misshandelsbrotten mot barn 0–6 år direkt avskrevs. Samma siffra för åldersgruppen 7–14 år var 30 procent.

Uppklarade misshandelsbrott mot barn

Uppklarade misshandelsbrott innebär att en misstänkt person bundits vid brottet genom att åtal har väckts, strafföreläggande har utfärdats eller åtalsunderlåtelse har meddelats. Under 2021 uppklarades 5 procent mot barn 0–6 år, medan den var 7 procent för barn 7–14 år.

Misstänkta personer

Av de misstänkta för misshandel mot små barn är andelen kvinnor relativt hög jämfört med andra brott, omkring 40 procent av de misstänkta för misshandel mot barn 0 – 6 år är kvinnor. Detta gäller särskilt vid misshandel mot flickor.

En stor del av ökningen i de anmälda brotten mot barn 7–14 år beror på anmälningar om våld mellan jämnåriga. Så hur många av de misstänkta är då själva unga? Statistiken över misstänkta personer visar att 21 procent av de som misstänks för misshandel mot denna åldersgrupp är i åldern 15–20 år. Men då är det viktigt att komma ihåg att den siffran endast omfattar misstänkta personer över 15 år. Många brott mot barn 7–14 år syns alltså inte i statistiken över misstänkta personer, eftersom gärningspersonen i många fall inte fyllt femton och därmed inte är straffmyndig.

Stort mörkertal

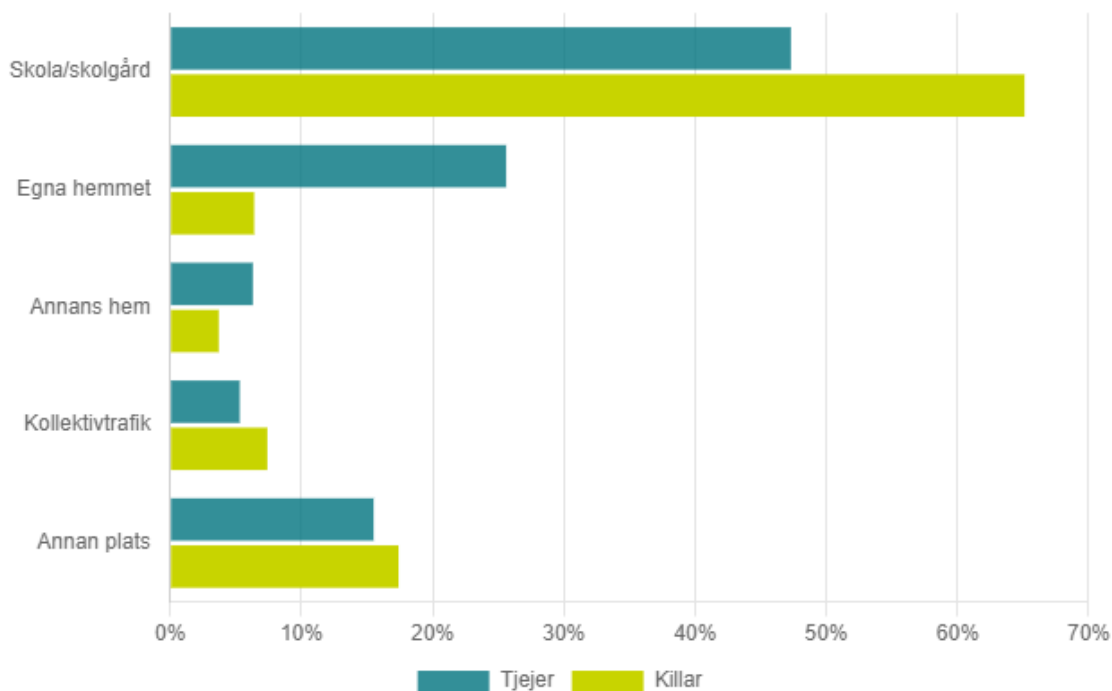
Statistiken visar att bara en mindre del av alla misshandelsbrott mot barn anmäls. Detta trots att vissa yrkesgrupper är skyldiga att anmäla misstänkta fall av barnmisshandel. Man kan inte heller förlita sig på brottsofferundersökningar eftersom barn yngre än 15 år inte intervjuats.

Ungdomars utsatthet för misshandel

Skolundersökningen om brott 2019 visar att drygt 19 procent av eleverna i årskurs nio uppger att de blivit utsatta för något misshandelsbrott under de senaste tolv månaderna. Utsattheten är dock vanligast bland killar (23 procent, jämfört med 15 procent bland tjejer). Majoriteten uppger att det har rört sig om lindrig misshandel (drygt 14 procent bland tjejer och drygt 21 procent bland killar). Andelen utsatta för grövre misshandel är 2,7 procent bland tjejer och 4,8 procent bland killar.

Bland både tjejer och killar som utsätts för lindrig misshandel är skolan den vanligaste brottsplatsen. Detta gällde för drygt 47 procent av de utsatta tjejerna och drygt 65 procent av de utsatta killarna. Tydliga könsskillnader fanns även bland dem som utsätts för lindrig misshandel och uppgett att händelsen inträffat i hemmet, vilket var fallet för nästan 26 procent av de utsatta tjejerna och drygt 6 procent av de utsatta killarna.

Brottsplats lindrig misshandel

Skolan är också den vanligaste brottsplatsen bland de elever som uppger att de har utsatts för grövre misshandel.

Unga och covid-19-pandemin

Folkhälsomyndigheten har under 2021 gjort undersökningar bland unga i åldern 16–29 år kring hur pandemin påverkat deras livsvillkor, levnadsvanor och hälsa. Resultatet finns sammanställt i rapporten *Unga och covid-19-pandemin – ungas livsvillkor, levnadsvanor och hälsa*.⁷

Rapporten pekar bland annat på följande:

För unga förändrades levnadsvanor och hälsa i liten utsträckning under 2021 jämfört med före covid-19-pandemin. Förändring som syns är till exempel att den positiva utvecklingen med en allt större andel som äter grönsaker och rotfrukter minst två gånger per dag avbröts. Det mesta följer dock den tidigare utvecklingen och exempelvis är det fortsatt allt färre som röker eller dricker alkohol på ett riskabelt sätt. Man ser ingen förändring i andelen som själva tycker att de har god hälsa, sitter stilla i minst sju timmar per dag, uppnår rekommendationen för fysisk aktivitet eller har övervikt eller fetma.

Den psykiska hälsan blev delvis sämre under 2021 för unga i Sverige. Det psykiska välbefinnandet minskade marginellt, och andelen med ångslan, oro eller ångest ökade något men var i linje med den tidigare utvecklingen.

Under covid-19-pandemin har livsvillkor och levnadsförhållanden förändrats för många unga, exempelvis genom distansundervisning, ökad arbetslöshet tidigt i pandemin och minskade möjligheter till fritidsaktiviteter och sociala kontakter. Det kan i sin tur ha påverkat till exempel levnadsvanor och delaktighet. Om sådana förändringar blir bestående kan de även få långsiktiga konsekvenser på hälsan.

Utvecklingen kan också se olika ut för olika grupper och pandemins konsekvenser kan komma att förstärka befintliga ojämlikheter i hälsa. För unga som redan levde under socialt, ekonomiskt eller hälsomässigt utsatta förhållanden verkar covid-19-pandemin ha samspelat med den tidigare livssituationen och i vissa fall förstärkt befintliga utmaningar. Av en intervjustudie framkommer att unga som varken arbetar eller studerar upplevde att deras fysiska och/eller psykiska hälsa blev sämre till följd av ensamhet, isolering och mindre möjligheter till sysselsättning. Samtidigt uppgav de att pandemin, i alla fall delvis, har medfört möjligheter till vila och återhämtning. En annan intervjustudie visar att unga som bor i ett område med socioekonomiska utmaningar upplevde ökad stigmatisering av bostadsområdet och rasism samt sämre arbetsförhållanden och ekonomi. Studiedeltagare som studerade beskrev distansundervisningen som den mest genomgripande förändringen under pandemin med försämrat lärarstöd och bristande motivation och studierutiner.

Vi behöver fortsätta att följa utvecklingen med särskilt med fokus på grupper som lever under socialt, ekonomiskt eller hälsomässigt utsatta förhållanden. Vi ser att det hälsofrämjande och förebyggande arbetet behöver stärkas och prioriteras för att behålla en god folkhälsa och minska skillnaderna i hälsa. Arbetet behöver bland annat riktas mot strukturella faktorer på alla samhällsnivåer och inom alla sektorer för att skapa goda uppväxtvillkor, rimliga försörjningsmöjligheter, bra utbildning och trygga boendeförhållanden för alla.

⁷ Källa: Folkhälsomyndigheten, <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/publikationsarkiv/u/unga-och-covid-19-pandemin/?pub=113863>

Unga hbtqi-personers levnadsvillkor

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) fick sommaren 2020 i uppdrag av regeringen att kartlägga och sammanställa kunskap om unga hbtqi-personers levnadsvillkor. Detta har MUCF uppfyllt genom bland annat fokusgrupper och en riktad enkätundersökning. Resultatet finns sammanställt i rapporten ”Jag är inte ensam, det finns andra som jag” från 2022.⁸

Unga hbtqi-personer som grupp har sämre hälsa än andra unga och det gäller framför allt den psykiska hälsan. Många unga hbtqi-personer, i synnerhet transpersoner, saknar trygghet och studiero under sin skoltid. Bemötandet av unga hbtqi-personer i samhället är inte acceptabelt. Särskilt värt att uppmärksamma är att unga hbtqi-personers utsatthet för brott och andra kränkningar är så omfattande. Hbtqi-frågor är mer närvarande i samhällsdebatten nu än då den tidigare rapporten ”Hon hen han” kom 2012. Sverige har sedan dess genomfört flera lagreformer på området.

Resultaten i denna rapport är ändå tydliga: levnadsvillkoren för unga hbtqi-personer är fortsatt sämre än för andra unga. Det är MUCF:s förhoppning att rapporten kan vara till stöd för politiker och andra beslutsfattare, tjänstepersoner och aktiva i civilsamhället, lärare och annan personal som möter unga hbtqi-personer, och vill arbeta för att skillnaderna i levnadsvillkor mellan unga hbtqi-personer och andra unga ska försvinna.

Här följer några utdrag från rapporten:

Hälsa och levnadsvanor

Unga hbtqi-personer har en sämre hälsa än unga heterocispersoner. Det gäller både fysisk och psykisk hälsa men skillnaden är störst vad gäller psykisk hälsa. Endast en tredjedel av unga hbtqi-personer anser sig ha en bra psykisk hälsa.

Det är vanligare med diagnostiserad depression, självmordstankar och självmordsförsök bland unga hbtqi-personer än bland unga heterocispersoner. Ungefär var femte ung hbtqi-person har någon gång övervägt att ta sitt liv och självmordstankar är ungefär fyra gånger så vanligt bland unga hbtqi-personer som bland unga heterocispersoner.

Det är mindre vanligt bland unga hbtqi-personer att känna sig nöjda med sina liv i helhet och att se positivt på framtiden i jämförelse med unga heterocispersoner. Vad gäller dessa frågor har utvecklingen bland unga hbtqi-personer varit negativ sedan 2012 och skillnaderna mellan unga hbtqi-personer och unga heterocispersoner har ökat.

Det är relativt ovanligt bland unga att ha någon att kunna dela sina innersta känslor med, detta är dock vanligare bland unga hbtqi-personer än bland unga heterocispersoner.

Utbildning

En relativt stor andel unga hbtqi-personer uppger att de inte alltid känner sig trygga i skolan. Flera resultat pekar också på att unga hbtqi-personer är mer utsatta än unga heterocispersoner för olika typer av kränkningar, till exempel mobbning och utfrysning i skolan. Det gäller kränkningar från såväl andra elever som lärare eller andra vuxna i skolan. Vissa grupper bland unga hbtqi-personer ser ut att vara särskilt utsatta. Det gäller i synnerhet unga hbtqi-personer med funktionsnedsättning. Intervjupersonerna berättar om lärare som är passiva när kränkningar sker, förminskar kränkningar eller behandlar hbtqi-personers rättigheter som åsiktsfrågor.

⁸ Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), <https://www.mucl.se/publikationer/jag-ar-inte-ensam-det-finns-andra-som-jag>

Fritid och samhällsengagemang

Resultaten från ungdomsenkäten visar att majoriteten av unga hbtqi-personer anser sig ha stora, eller ganska stora, möjligheter att delta i olika aktiviteter på fritiden. Unga hbtqi-personer avstår dock oftare från att delta i aktiviteter till följd av olika hinder som unga heterocispersoner inte upplever i samma utsträckning. Det är till exempel vanligare att unga hbtqi-personer avstår från att delta i fritidsaktiviteter på grund av att det är för svårt att ta sig dit, att de inte känner sig välkomna eller passar in och att föräldrar/familj inte tillåter att de deltar.

Det finns ett stort intresse för samhällsfrågor bland unga hbtqi-personer. Jämfört med unga heterocispersoner är de mer intresserade av politik, samhällsfrågor och vad som händer i andra länder. Intresset varierar dock utifrån boende på landsbygden eller i en stad, föräldrars utbildningsnivå, svensk eller utländsk bakgrund och med eller utan funktionsnedsättning.

Internet och sociala medier har hjälpt intervjupersonerna att navigera i det fysiska livet, varit en källa till kunskap och till gemenskap samt underlättat för dem att komma ut som hbtqi-person. De unga intervjupersonerna beskriver också hur de agerat strategiskt för att skydda sig själva och förbli anonyma på internet för att undvika hot och hat.

Unga hbtqi-personer upplever att hbtqi-mötesplatser kan ge trygghet, bekräftelse och gemenskap. Det gäller särskilt för de intervjupersoner som lever i familjer där deras hbtqi-identitet inte är accepterad.

Trygghet och utsatthet

Unga hbtqi-personer känner sig, i jämförelse med unga heterocispersoner, mindre trygga på samtliga platser som frågats om i den nationella ungdomsenkäten. Den plats där flest unga hbtqi-personer alltid känner sig trygga är med sin familj. Dock är det ungefär en femtedel bland unga hbtqi-personer som inte alltid känner sig trygga i sin egen familj, motsvarande andel bland unga heterocispersoner är ungefär en av tio.

Jämfört med unga heterocispersoner är det vanligare att unga hbtqi-personer de senaste sex månaderna har utsatts för mobbning, hot och misshandel.

Det är tydligt utifrån de ungas berättelser att unga hbtqi-personers trygghet och utsatthet är nära sammanlänkad med samhällets attityder. De flesta har inte själva erfarenhet av fysiskt våld i offentlig miljö. Flera har däremot erfarenhet av verbala kränkningar, hotfulla blickar och hot.

Flera unga hbtqi-personer med utländsk bakgrund beskriver att de upplever en särskild utsatthet, där de både riskerar att utsättas för rasism överallt i samhället och upplever en större utsatthet för hbtqi-fobi när de vistas i socioekonomiskt utsatta områden.

Unga som ansökt om asyl på grund av förföljelse som hbtqi-person i hemlandet beskriver asylprocessen som påfrestande och otrygg och beskriver att besluten inte är begripliga för dem.

Unga hbtqi-personers utsatthet för omvändelseförsök

MUCF definierar omvändelseförsök som ”försök att få någon att förändra, permanent dölja eller avstå från att leva i enlighet med sin sexuella läggning eller könsidentitet eller uttrycka kön på det sätt personen själv vill”. Det är inte möjligt att dra en skarp gräns mellan omvändelseförsök och till exempel hedersrelaterat våld och förtryck eller utsatthet för hatbrott. Det är därför inte möjligt att uppskatta hur många som är utsatta för omvändelseförsök, men MUCF:s resultat tyder på att omvändelseförsök förekommer i en inte obetydlig omfattning.

Befintlig kunskap pekar på flertalet negativa effekter av att utsättas för omvändelseförsök, såsom psykisk ohälsa och en ökad risk för självmordstankar och självmordsförsök.

I ett svenskt sammanhang har tidigare studier berört omvändelseförsök som en form av hedersrelaterat våld och förtryck, ibland kopplat till någon specifik religion och ibland snarare till en kulturell kontext, eller omvändelseförsök inom olika kristna församlingar.

Intervjuer med och berättelser av utsatta unga hbtqi-personer och stödverksamheter, andra aktörers erfarenheter och resultat från den nationella ungdomsenkäten pekar på att det finns unga hbtqi-personer som utsätts för påtryckningar som syftar till att förändra, permanent dölja eller avstå från att leva i enlighet med sin sexuella läggning eller könsidentitet eller uttrycka kön på det sätt den unga själv vill. Detta kan ske genom till exempel fysiskt och sexuellt våld, hot, förbön eller uteslutning ur sociala sammanhang.

Barn i ekonomisk utsatthet

Statistiska centralbyrån⁹ beskriver situationen så här:

Inte sedan mätningarna började på 70-talet har fler personer i Sverige levt med låg ekonomisk standard än nu. I ungefär var fjärde kommun lever över 70 procent av de utrikes födda barnen med låg ekonomisk standard. Andelen personer med låg ekonomisk standard har ökat över tid. Under 1990-talet låg andelen kring 8 procent. Under 2000-talets första decennium ökade andelen till 14 procent och har därefter legat på en relativt stabil nivå.

Så vad innebär det att ha låg ekonomisk standard? År 2019 låg gränsen för låg ekonomisk standard för en ensamstående person på 157 000 kronor, vilket motsvarar en disponibel inkomst på 13 000 kronor i månaden. För ett hushåll bestående av två vuxna och två barn låg gränsen på 385 000 kronor, eller 32 000 kronor i månaden i disponibel inkomst. Statistiken är sammanställd från inkomstregistret 2019.

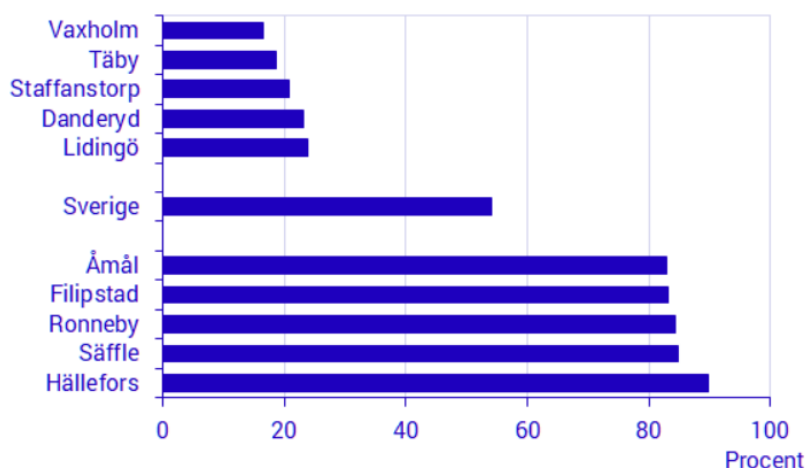
Skillnaden mellan personer som är födda i Sverige och personer som är födda utomlands är stor. Av dem som var födda i Sverige låg knappt 12 procent under gränsen för låg ekonomisk standard, medan andelen bland de utrikes födda var 31 procent.

För barn är skillnaderna ännu större. Av de som fötts i Sverige hade knappt 16 procent låg ekonomisk standard, medan andelen bland de utrikes födda barnen var 54 procent. Närmare 20 procent, eller vart femte barn, hade låg ekonomisk standard år 2019.

Tittar vi närmare på barnen är skillnaderna mellan kommunerna också stora. I ungefär var fjärde av landets alla 290 kommuner levde över 70 procent av de utrikes födda barnen med låg ekonomisk standard. I 15 kommuner låg andelen på över 80 procent.

Kommunerna som har störst andelar utrikes födda barn med låg ekonomisk standard är spridda över landet. Det de har gemensamt är att de ligger långt från storstadsområdena.

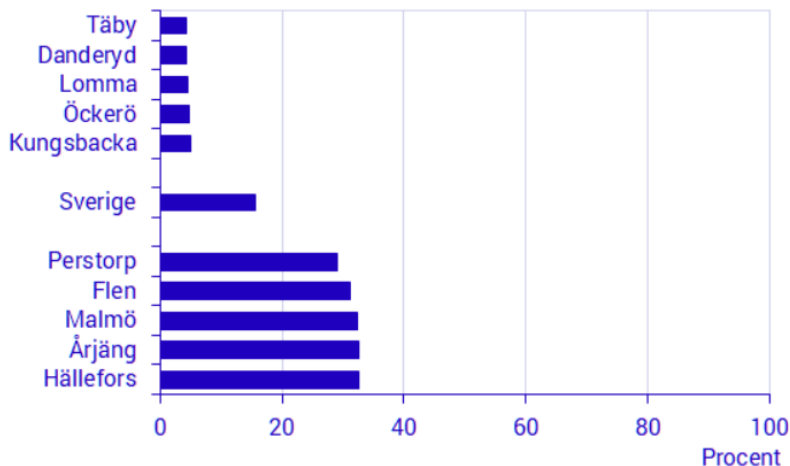
Kommunerna med störst respektive minst andel med låg ekonomisk standard bland utrikes födda barn 0-19 år

⁹Källa: Statistiska centralbyrån, SCB, Barn i ekonomisk utsatthet

<https://experience.arcgis.com/experience/3c95b37e1b6648cab40b4783e07491b6>

Kommunerna med störst respektive minst andel med låg ekonomisk standard bland svenskfödda barn 0-19 år

Större skillnader i många kommuner

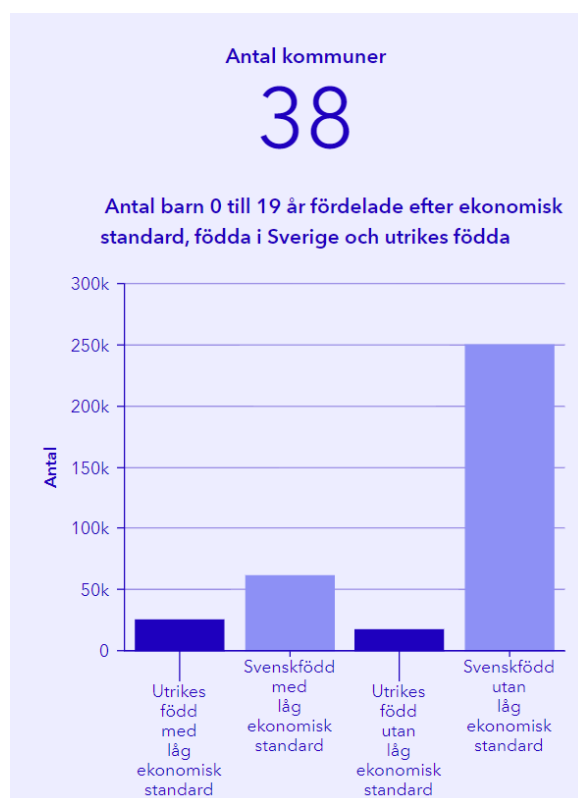
I genomsnitt skiljer det 38 procentenheter mellan barn födda i Sverige och barn födda utomlands när det kommer till låg ekonomisk standard. I många kommuner är skillnaden betydligt större.

I Ronneby i Blekinge län är skillnaden över 60 procentenheter. Här har drygt 20 procent av barnen födda i Sverige och över 80 procent av de utrikes födda barnen låg ekonomisk standard.

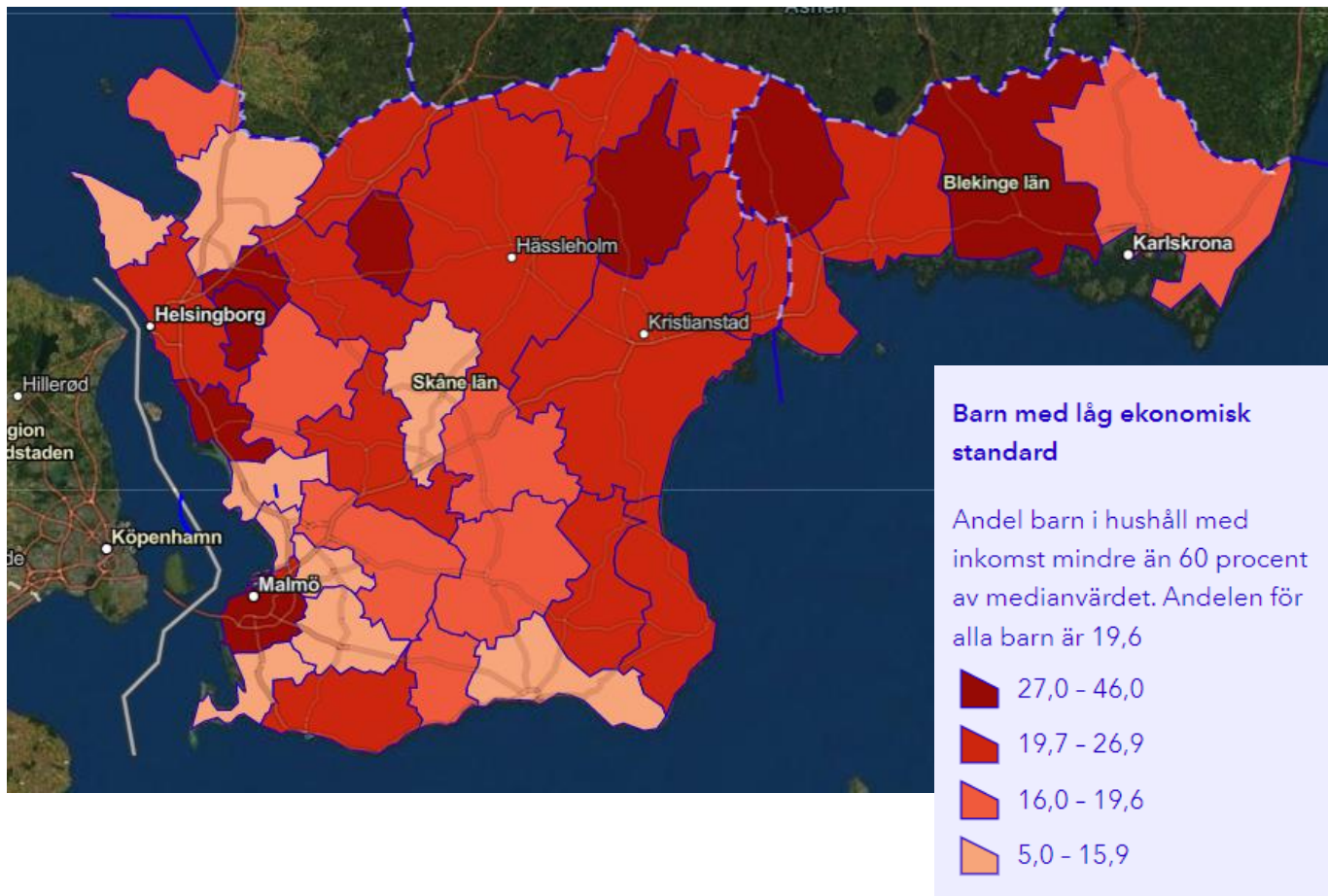
I kommuner nära gränserna till grannländerna överskattas andelen med låg ekonomisk standard. I dessa kommuner arbetar många utomlands och de inkomsterna de har där ingår inte i detta underlag. Som exempel kan nämnas Malmö.

Stora skillnader i Lunds stift

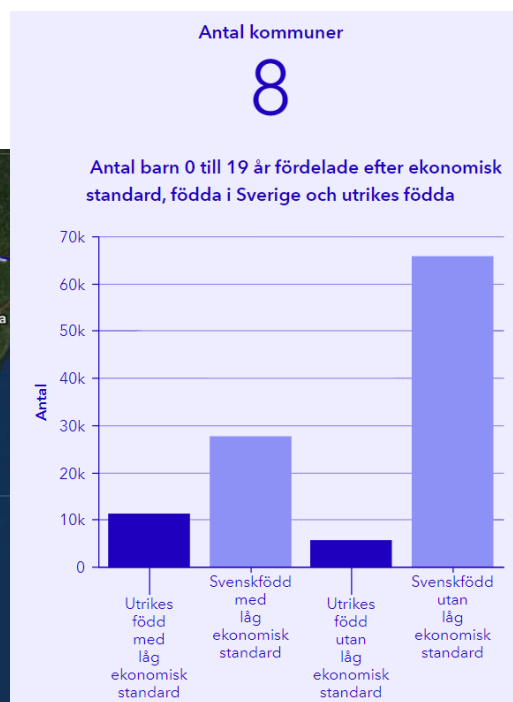
Lunds stift består av 38 kommuner. Staplarna i tabellen visar skillnader mellan antal barn som lever i familjer med låg ekonomisk standard respektive utan låg ekonomisk standard samt om barnen är svensk födda respektive utrikes födda.

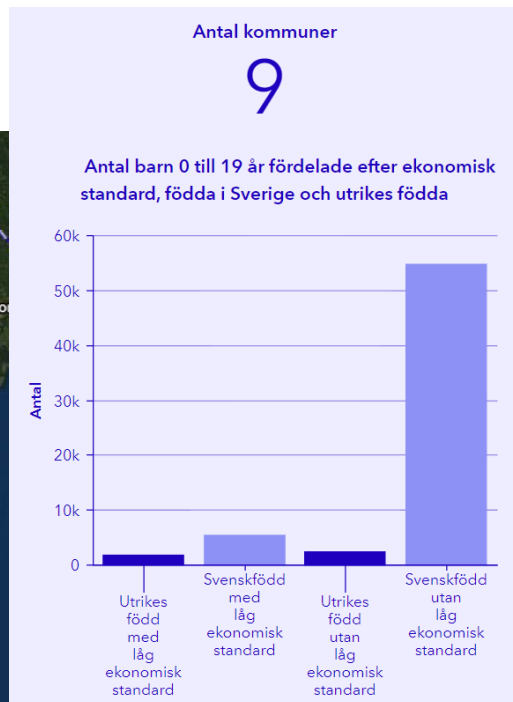
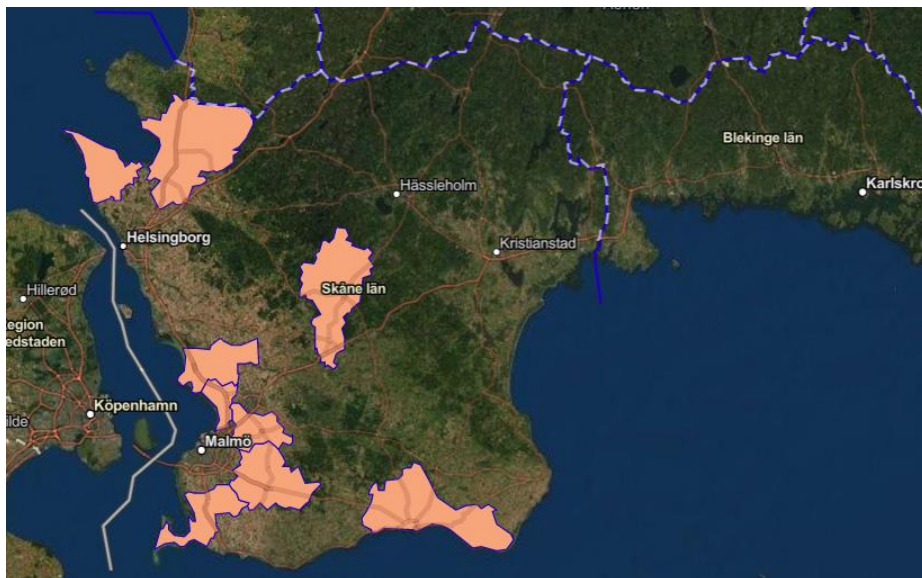
Kartan över Lunds stift redovisar kommunvis andelen barn i hushåll med låg ekonomisk standard.

Följande åtta kommuner är de i Lunds stift där **flest barn lever i ekonomisk utsatthet**: Åstorp, Bjuv, Landskrona, Malmö, Olofström, Ö Göinge, Perstorp, Ronneby.

Följande nio kommuner är de i Lunds stift där **minst antal barn lever i ekonomisk utsatthet**: Ängelholm, Höganäs, Höör, Kävlinge, Lomma, Staffanstorp, Svedala, Vellinge, Ystad

Det finns olika sätt att mäta fattigdom och ekonomisk utsatthet. På SCB anges nedanstående.

Mått	Definition	Andel i Sverige	Antal
	Inte ha råd med minst fyra av nio följande poster:		
Allvarlig materiell fattigdom	<ul style="list-style-type: none"> • betala oförutsedda utgifter • tvättmaskin • en veckas semester per år • färg-TV • måltid med kött, kyckling, fisk eller motsvarande varannan dag • telefon • bil • tillräcklig uppvärmning av bostaden • amortera på skulder 	0,8%	80 000
	Hushållets disponibla inkomst räcker inte för att betala nödvändiga levnadskostnader:		
Låg inkomststandard	<ul style="list-style-type: none"> • baskonsumtion enligt riksnormen är försörjningsstöd (livsmedel, kläder, fritid) • boende • hushållsel • hemförsäkring • barnomsorg • lokala resor • fack- och A-kasseavgift 	6,0%	570 000
	Hushållets disponibla inkomst per konsumtionsenhet:		
Låg ekonomisk standard	<ul style="list-style-type: none"> • Hushållets disponibla inkomst per konsumtionsenhet ligger under 60 procent av medianvärdet för alla personer i landet. 	14,8%	1 400 000
	Minst ett av kriterierna uppfyllda:		
Risk för fattigdom eller social utestängning	<ul style="list-style-type: none"> • vara i allvarlig materiell fattigdom (se ovan) • ha låg ekonomisk standard (se ovan) • hushållets personer i arbetsför ålder arbetar mindre än 20 procent av möjlig arbetstid 	18,3%	1 800 000

Asylsökande och nyanlända barn i Lunds stift

Statistiken gäller asylsökande barn i Skåne och Blekinge uppdelat på kommun och boendetypp.¹⁰ ABO står för anläggningsboende och EBO för eget boende. Siffrorna inkluderar även asylsökande barn från Ukraina.

SKÅNE					
Kommun	ABO	EBO	Okänd	ÖVRIGA	Totalsumma
BJUV	0	..	0	..	32
BROMÖLLA	..	26	0	..	28
BURLÖV	15	27	0	13	55
BÅSTAD	51	..	0	..	71
ESLÖV	0	23	0	11	34
HELSINGBORG	0	111	0	20	131
HÄSSLEHOLM	153	88	0	5	246
HÖGANÄS	0	..	0	..	31
HÖRBY	0	22	0	10	32
HÖÖR	0	17	0	7	24
KLIPPAN	8	8	0	7	23
KRISTIANSTAD	33	98	0	29	160
KÄVLINGE	0	31	0	16	47
LANDSKRONA	45	35	0	12	92
LOMMA	0	6	0	12	18
LUND	0	46	0	86	132
MALMÖ	126	303	5	83	517
OSBY	23	17	0	7	47
PERSTORP	92	..	0	..	102
SIMRISHAMN	..	19	0	..	31
SJÖBO	7	18	0	5	30
SKURUP	0	..	0	..	13
STAFFANSTORP	0	8	0	10	18
SVALÖV	0	..	0	..	45
SVEDALA	0	..	0	..	12
TOMELILLA	0	..	0	..	22
TRELLEBORG	0	48	0	9	57
VELLINGE	0	27	0	10	37
YSTAD	0	24	0	26	50
ÅSTORP	..	11	0	..	21
ÄNGELHOLM	72	16	0	20	108
ÖRKELLJUNGA	0	..	0	..	14
ÖSTRA GÖINGE	100	..	0	..	138
Totalsumma	741	1237	5	435	2418

BLEKINGE					
Kommun	ABO	EBO	ÖVRIGA	Totalsumma	
KARLSHAMN	7	32	12	51	
KARLSKRONA	0	23	28	51	
OLOFSTRÖM	53	21	5	79	
RONNEBY	98	104	
SÖLVESBORG	0	32	14	46	
Totalsumma	158	113	60	331	

¹⁰Källa: Migrationsverket

2023-08-15

Barnkonsekvensanalys 2024 års budget

Barnkonsekvensanalys (BKA) ska bygga på FN:s barnkonventions fyra grundprinciper

- Artikel 2 om förbud mot diskriminering
- Artikel 3 om barnets bästa i främsta rummet
- Artikel 6 om barns rätt till liv och utveckling
- Artikel 12 om barns rätt att få komma till tals

Kartläggning inför budget 2024

Under verksamhetsåret 2022 gjordes en kartläggning av barn och ungas villkor i Lunds stift, se bilaga. Kartläggning är av övergripande karaktär. Enligt FN:s barnkonvention är man barn mellan 0–17 år.

På de konton som ligger under respektive avdelning vars uppdrag är att genomföra verksamhet inom kyrkans grundläggande uppgift, har en BKA gjorts inför varje budgetäskande. Lunds stifts övriga arbete beaktar barnrättsperspektivet till exempel genom krav på genomförd BKA vid ansökningar om bidrag från stiftet.

Beskrivning

Lunds stift beaktar barnrättsperspektivet i sina övergripande mål och konkretiseringar av dessa, främst genom att säkerställa att barnets bästa sätts i främsta rummet.

En beskrivning av vilka barn som berörs av budgeten och vad målarbetet innebär för barn har skett genom att barnkonsekvensanalyser har genomförts inom respektive avdelning. BKA tar fasta på det som berör barn direkt eller indirekt via föräldrar/vårdnadshavare till barn. De definierade grupper av barn som i 2024 års budget berörs är barn som deltar i verksamhet ordnad av stiftskansliet, som deltagarna i ledarutbildningarna Unga med uppdrag, Unga konfirmandledare och orgelelever m.fl.

Sammanfattande analys

Sammanfattningsvis kan konstateras att barnets perspektiv är tillvarataget på olika sätt i budgeten. Barns rättigheter säkerställs främst genom att barns villkor ständigt är i fokus i det arbete som sker utifrån de övergripande målen. Människovärdesfrågor liksom hållbarhetsaspekten är av stor vikt för barn och ungas bästa. Barnperspektivet aktualiseras särskilt av det grundläggande mål som lyfter fram Lunds stift som en ansvarstagande del av den världsvida kyrkan. Barn har rätt till dopet och barn har rätt till undervisning i kristen tro för att främja deras liv och andliga utveckling. Barn har rätt att få komma till tals och barn och ungas ideella engagemang och ledarskap är en viktig del i främjandearbetet.

Protokollsutdrag

MÖTESINSTANS

LUNDS STIFT - STIFTSSTYRELSE 2022-2025

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-10-24

10:00 – 12:00

Sessionssalen

§ 90**S 2023-0197****Verksamhetsplan och budget 2024 för Lunds stift**Stiftsstyrelsens förslag till beslut

1. Stiftsstyrelsen beslutar föreslå stiftsfullmäktige att fastställa Lunds stifts verksamhetsplan och budget för 2024.
2. Stiftsstyrelsen beslutar föreslå stiftsfullmäktige om oförändrad stiftsavgift, 3 öre i utdebitering för 2024.
3. Stiftsstyrelsen beslutar föreslå stiftsfullmäktige besluta att stiftsstyrelsen äger rätt att göra omdisponeringar inom ram för fastställd budget.
4. Stiftsstyrelsen beslutar föreslå stiftsfullmäktige att bedöma barnkonsekvensanalysen som tillräcklig.

Ärendebeskrivning

I ärendet föreligger förslag till Verksamhetsplan och budget 2024 för Lunds stift.

Ekonomichefen går igenom och kommenterar den ekonomiska flerårsplanen.

Samtal förs.

Magnus Nilsson tackar för ett gediget material och yrkar bifall samt vill lyfta frågan kring det svåra allmänna världsläget. I dessa tider med vilsna ungdomar och familjer behöver kyrkan kliva fram och finnas där med sin tillhörighet och hopp.

Viveka Söderdahl tackar för en välskriven verksamhetsplan och budget även detta år och känner igen sig från det som framfördes på stiftsstyrelseöverläggningarna.

Viveka Söderdahl tackar alla på stiftskansliet som deltagit i arbetet med framtagandet av verksamhetsplan och budget samt yrkar bifall.

Kerstin Engle yrkar bifall och tackar för en väl genomarbetad verksamhetsplan och budget.

Kerstin Engle ser det som positivt att budgetarbetet påbörjas tidigt på året och att synpunkter från stiftsstyrelseöverläggningarna är inkluderade.

Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

Protokollsutdrag

MÖTESINSTANS

LUNDS STIFT - STIFTSSTYRELSE 2022-2025

DATUM FÖR MÖTET	TID	PLATS
2023-10-24	10:00 – 12:00	Sessionssalen

Mats Leijman tackar för en välskriven verksamhetsplan och budget och yrkar bifall. Mats Leijman ställer några fråga som besvaras av ekonomichefen, chefen för avdelning främjande och tillsyn samt stiftsdirektorn.

Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

Tjänsteutlåtande

Budget för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024

ANSVARIG ENHET		DATUM
LUNDS STIFT		2023-09-20
MÖTESINSTANS		
LUNDS STIFT - EGENDOMSNÄMND 2022-2025		
SAMMANTRÄDESDATUM	DAGORDNINGSNUMMER	TYP AV ÄRENDE
2023-10-10	7.	Beslutsärenden
HANDLÄGGARE		ÄRENDENUMMER
Katarina Hallenborg		PLT 2023-0188
☒ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Beslutsförslag

Egendomsnämnden godkänner 2024 års budget enligt framlagt förslag och beslutar föreslå stiftsfullmäktige att fastställa Lunds stifts prästlönetillgångars budget för 2024.

Ärendebeskrivning

Föreslagen budget speglar verksamhetsplanen för år 2024.

Barnkonsekvensanalys

Verksamhetsplanen, som ligger till grund för budgeten, bygger på ett arbete utifrån det i kyrkoordningen reglerade uppdraget. Egendomsnämnden strävar efter bästa möjliga uthålliga totalavkastning samtidigt som tillgångarna förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. Såväl en hög, jämn utdelning till församlingar och nationella nivå som en långsiktigt hållbar utveckling bedöms gynna både barn och vuxna.

Budget 2024

Lunds stifts prästlönetillgångar

Dnr PLT 2023-0188

För 2024 budgeteras en omsättning på 110 miljoner kronor. För den samlade förvaltningen av prästlönetillgångarna i Lunds stift budgeteras ett utdelningsbart resultat på 44 miljoner kronor efter skatt.

Skogen

Efterfrågan och avsättningen för virke förväntas vara fortsatt god 2024. Däremot förväntas virkespriserna falla något. Den höga inflationen och prisuppgången på varor och tjänster, inte minst prisuppgången på drivmedel, ger högre kostnader för förvaltningen. Förvaltningen har budgeterat för att i möjligaste mån välja det ur klimatsynpunkt bästa tillgängliga drivmedlet till bilarna. Det har även budgeterats för inköp av tre nya bilar, varav en elbil.

2024 års totala virkesuttag beräknas till 40 000 m³fub. Återbeskogning genom plantering ska utföras på cirka 60 hektar. Ungskogsröjning beräknas ske på cirka 250 hektar.

Budgeterat resultat för skogsbruket 2024 är 15 miljoner kronor, vilket är marginellt högre än prognostiserat resultat för 2023.

Jorden

Det finns flera faktorer på den globala och lokala lantbruksmarknaden som påverkar lönsamheten för arrendatorerna. Den höga inflationen och räntehöjningarna har bidragit till sämre lönsamhet för jordbruket. Konsumenterna väljer bort kött, närproducerat och eko vilket ger ett pressat ekonomiskt läge för dessa lantbrukare.

För 2024 har budgeterats för fortsatt marknadsmässiga arrendeintäkter. Inför 2024 är 37 arrendeavtal uppsagda för villkorsförändring.

Det kontinuerliga arbetet med att underhålla fastighetsbeståndet medför ökade kostnader under kommande år och förvaltningen har budgeterat med underhåll av byggnader för drygt 10 miljoner kronor.

Budgeterat resultat för jordbruket 2024 är ungefär samma som prognostiserat resultat 2023. Förvaltningen räknar med en något ökad intäkt från jordbruksarrendena men även kostnaderna för förvaltningen ökar under 2023. Den största kostnaden hänförs till underhåll av byggnader men även kostnaderna för vägar och diken bedöms öka.

Budgeterat resultat för jorden 2024 är cirka 37 miljoner kronor.

Prästlönefonden

Målet med fondens förvaltning är att uppnå bästa möjliga uthålliga totalavkastning som är förenlig med ett anpassat risktagande inom de ramar som gällande kapitalplaceringspolicy ger.

Till följd av stagnerad utveckling på börserna och fortsatt hög inflation prognostiseras ett negativt resultat för fonden år 2023 vilket avspeglas i en försiktig budget för 2024. Den framtida finansmarknaden ses fortsatt vara instabil vilket gör det svårt att bedöma utfallet för

kommande räntor och utdelningar. Budget 2024 avseende räntor och utdelningar är därför i linje med budget 2023, det vill säga 13 miljoner kronor. Även realisationsvinsten är återhållsam och följer föregående års budget med 3 miljoner kronor. De flesta år har en högre realisationsvinst kunnat hämtas hem men då posten är osäker och vägs mot fondens anskaffningsvärden respektive marknadsvärden är det börsens utveckling som styr vilket utrymme som lämnas för eventuella realisationsvinster.

Enligt kyrkoordningen ska värdesäkring av prästlönefonden ske motsvarande inflationen. I budgeten räknar vi med en inflation på 2,5 % vilket motsvarar en värdesäkring på cirka 15 miljoner kronor. Budgeterad värdesäkring medför att 15 miljoner kronor tas från det utdelningsbara resultatet och i stället stannar i prästlönefonden.

Budgeterat resultat för fonden 2024 är drygt 100 tusen kronor.

LUNDS STIFTS PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR

BUDGET 2024

Tkr	BUDGET 2024	PROGNOS 2023	Budget 2023	Utfall 2022	Kommentarer
INTÄKTER					
Skogsbruket	29 860	28 760	26 684	29 107	
Jordbruket	62 488	61 516	60 349	59 355	
Prästlönefonden	16 000	31 550	16 000	21 312	
Hållbar energiproduktion	350	350	350	515	vind 350tkr, sol
Finansiella intäkter - kostnader	1 000	500	500	1 480	T.ex. räntor
SUMMA INTÄKTER	109 698	122 676	103 883	111 769	
KOSTNADER					
Skogsbruket	-14 843	-13 959	-13 769	-12 589	
Jordbruket	-25 880	-25 207	-26 337	-18 005	
Prästlönefonden	-15 884	-37 332	-34 565	-53 634	
Hållbar energiproduktion	0	0	0	0	vind och sol
Egendomsnämnden	-300	-285	-280	-358	
SUMMA KOSTNADER	-56 906	-76 783	-74 951	-84 586	
RESULTAT	52 792	45 893	28 932	27 183	
Skatt (skattesats 20,6%)	-8 550	-8 300	-7 550	-10 018	
UTDELNINGSBART RESULTAT	44 242	37 593	21 382	17 165	

SKOGSBRUKET

Tkr	BUDGET 2024	PROGNOS 2023	Budget 2023	Utfall 2022	Kommentarer
INTÄKTER					
Virkesintäkter	28 140	27 081	25 114	27 084	Fortsatt gynnsam marknad
Jakträtter	1 700	1 659	1 550	1 544	
Övriga skogsintäkter	20	20	20	479	Externa uppdrag, förändring av lager varierar mellan åren
SUMMA INTÄKTER	29 860	28 760	26 684	29 107	
KOSTNADER					
Avverkningskostnader	-7 466	-7 400	-7 399	-6 560	
Skogsvårdskostnader	-2 822	-2 680	-2 572	-2 369	
Fastighetskostnader	-1 475	-1 415	-1 230	-1 320	Ökat underhåll av skogsvägar, höjd försäkringspremie
Administrationskostnader	-2 724	-2 408	-2 512	-2 284	T.ex. löner tjänstemän, lokalhyra, revision, IT
Avskrivningar	-356	-56	-56	-56	Köp av tre nya bilar
SUMMA KOSTNADER	-14 843	-13 959	-13 769	-12 589	Generella kostnadsökningar
SKOGENS RESULTAT	15 018	14 801	12 915	16 518	

JORDBRUKET

Tkr	BUDGET 2024	PROGNOS 2023	Budget 2023	Utfall 2022	Kommentarer
INTÄKTER					
Jordbruksarrenden	61 500	60 052	59 500	58 444	
Övriga jordbruksintäkter	405	886	320	308	T.ex. försäkringsersättn., säkerhetsavgifter, avräkning JB 9:23
Delsumma	61 905	60 937	59 820	58 752	
ÖVRIGA UPPLÅTELSE					
Övriga arrenden och hyror	530	526	476	452	T.ex. anläggningsarrenden, hyresintäkter, fiske
Tomträttsavgälder	33	33	33	33	
Övriga ersättningar	20	20	20	118	
Delsumma	583	579	529	603	
SUMMA INTÄKTER	62 488	61 516	60 349	59 355	
KOSTNADER					
Vägar och diken	-2 565	-1 175	-1 160	-661	Täckdikningarna varierar mellan åren. 2024, underhåll ledningar
Byggnader och anläggningar	-10 210	-10 100	-10 100	-4 403	Takbyten bostäder och ekonomibyggnader
Fastighetskostnader	-1 485	-2 650	-3 180	-2 033	* T.ex. kartor, lantmäterikostnader, avräkning JB 9:23
Försäkringspremier	-500	-452	-450	-440	Höjd försäkringspremie
Fastighetsavgift/skatt	-500	-485	-510	-482	
Administrationskostnader	-5 587	-5 209	-5 121	-4 793	T.ex. löner tjänstemän, lokalhyra, revision, IT
Avskrivningar	-5 033	-5 136	-5 816	-5 193	
SUMMA KOSTNADER	-25 880	-25 207	-26 337	-18 005	
JORDENS RESULTAT	36 608	36 309	34 012	41 350	* Fastighetskostnader inkl. brandskydd, underhållsplaner, blomsterfröer, 2023 rivning ek.byggnader

PRÄSTLÖNEFONDEN

Tkr	BUDGET 2024	PROGNOS 2023	Budget 2023	Utfall 2022	Kommentarer
INTÄKTER					
Räntor och utdelningar	13 000	18 050	13 000	15 410	Utdelningar påverkas av börsutvecklingen
Vinst vid försäljning av värdepapper	3 000	13 500	3 000	5 902	Ev. ges utrymme att realisera mer vinster.
SUMMA INTÄKTER	16 000	31 550	16 000	21 312	
KOSTNADER					
Administrationskostnader	-1 004	-1 026	-1 015	-986	
Värdesäkring mot inflation	-14 879	-36 306	-33 550	-52 648	Källa: Konjunkturinstitutet. Prognos inflation 2,5% år -24 Prognos 6,1% år -23. Utfall 10,2% år -22
SUMMA KOSTNADER	-15 884	-37 332	-34 565	-53 634	
FONDENS RESULTAT	116	-5 782	-18 565	-32 322	

Tjänsteutlåtande

Verksamhetsplan för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024

ANSVARIG ENHET		DATUM
LUNDS STIFT		2023-09-08
MÖTESINSTANS		
LUNDS STIFT - EGENDOMSNÄMND 2022-2025		
SAMMANTRÄDESDATUM	DAGORDNINGSNUMMER	TYP AV ÄRENDE
2023-10-10	6.	Beslutsärenden
HANDLÄGGARE		ÄRENDENUMMER
Katarina Hallenborg		PLT 2023-0189
☒ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Beslutsförslag

Egendomsnämnden beslutar att fastställa Verksamhetsplan för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024 samt att delge stiftsfullmäktige verksamhetsplanen som information.

Ärendebeskrivning

Förslag till Verksamhetsplan för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024 bifogas.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet berör både barn och vuxna. Prästlönetillgångarnas verksamhetsplan är ett strategiskt dokument som beskriver verksamhetens inriktning. Verksamhetens mål styrs ytterst av Lagen om Svenska kyrkan samt av Kyrkoordningen. Egendomsnämnden arbetar långsiktigt för bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Förvaltningen sker i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar och i skäligen omfattning beaktas naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen. Beslut som att satsa på vindkraft, projektera för bostäder, beslut inom skogsbruket etc bygger på en strategi om långsiktigt hållbar utveckling i kombination med målet att uppnå ett bra resultat. Såväl en hög utdelning, som i sin tur ska bidra till Svenska kyrkans förkunnelse, som en långsiktig förvaltning bedöms gynna både barn och vuxna. Miljö- och klimathänsynen har i och med antagandet av Svenska kyrkans färdplan för klimatet blivit en ännu tydligare del av förvaltningen, vilket bedöms gynna barn. Avkastningen från prästlönetillgångarna bidrar till den löpande verksamheten i församlingar, pastorat och stift och kommer på så sätt barn och unga till del.

Verksamhetsplan 2024

Dnr 1.1 2023-0189

Lunds stifts prästlönetillgångar
Fastställd av egendomsnämnden 2023-10-10

Övergripande målsättning

Prästlönetillgångarna består av prästlönefastigheter och prästlönefond. Av 9 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan framgår att prästlönetillgångarna har till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Enligt kyrkoordningen ("KO") 46 kap 3§ ska prästlönetillgångarna förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna ska samtidigt förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen beaktas i skälig omfattning KO 46 kap 8§.

Målsättningen är att prästlönetillgångarna ska ge sådan avkastning att en hög och över åren jämn utdelning kan fördelas till församlingarna och nationell nivå. På grund av det gällande regelverket leder den nuvarande höga inflationen till en hög värdesäkring av fonden. Den höga värdesäkringen gör att utdelningen är lägre än föregående år. En sänkt inflation framöver kommer att påverka resultatet i positiv riktning. Målet är att under 2024 dela ut 46 miljoner kronor. Även för 2025 är det preliminära målet att dela ut 46 miljoner kronor. För att möjliggöra en jämn utdelning har egendomsnämnden de balanserade vinstmedlen till hjälp. Det är en målsättning att de balanserade vinstmedlen ska motsvara ungefär ett års utdelning.

Egendomsnämnden

För att egendomsnämnden ska kunna leva upp till uppsatta mål måste det finnas en tydlig inriktning och strategi för de olika verksamhetsområdena. Det måste också finnas en beredskap för att anpassa förvaltningsstrategin i takt med att omvärlden och förutsättningarna förändras.

Egendomsnämndens ansvarsområde, uppgifter, ställning i stiftet med mera regleras i det reglemente som antagits av stiftsfullmäktige den 31 maj 2010 och som reviderades den 27 november 2020. Utöver detta reglemente gäller för egendomsnämnden en nämndsinstruktion rörande nämndens roll och arbetssätt. En reviderad nämndsinstruktion fastställdes av stiftsfullmäktige den 27 november 2020. Av nämndsinstruktionen framgår bland annat att egendomsnämnden ska fastställa mål, strategiska planer och policys för sitt ansvarsområde.

Prästlönefonden

Prästlönefonden ska förvaltas i enlighet med kapitalplaceringspolicyn för Lunds stifts prästlönetillgångar som fastställdes av stiftsfullmäktige den 21 maj 2021.

Prästlönefonden är till största delen överlämnad till Kammarkollegiets kapitalförvaltning där medlen huvudsakligen har placerats i kollegiets aktiekonsortium Spiran och en mindre del i Kammarkollegiets företagsobligationskonsortium. Båda konsortierna följer Svenska kyrkans etiska placeringsregler. För att öka riskspridningen är även en del av kapitalet placerat direkt i utländska och svenska aktier. Nordea Private Banking har fått uppdraget att hantera dessa två aktieportföljer i enlighet med Svenska kyrkans etiska placeringsregler.

Minst en gång per halvår ska värdeutvecklingen på de förvaltade medlen rapporteras till egendomsnämnden. Företrädare för Kammarkollegiet rapporterar regelbundet till egendomsnämnden om förvaltarnas arbete och fondmedlens placering och utveckling. Kammarkollegiet informerade egendomsnämnden vid sammanträdet i april 2023 och kommer att informera vid ett sammanträde under 2024.

Då prästlönetillgångarna, jord, skog och fondmedel, är en gemensam förmögenhetsmassa har egendomsnämnden valt att, på inrådan av såväl nationell nivå som Kammarkollegiet, se jord- och skogsfastigheterna som motsvarande ränteplaceringar. Som en följd härav har egendomsnämnden beslutat att höja risken för kapitalplaceringarna genom att öka den totala andelen aktier. Enligt kapitalplaceringspolicyn ska det utländska innehavet utgöra mellan 10-30 procent med ett normalläge på 20 procent.

Avkastningsmål

Avkastningsmålet för kapitalplaceringarna är att den långsiktiga avkastningen bör uppgå till 4 procent i genomsnitt/år, sett över en tioårsperiod, utöver inflationen. Med avkastning avses här: räntor, kupongbetalningar på ränteplaceringar, utdelning från fonder och aktier samt realisationsvinster. De senaste tio åren har denna avkastning (efter inflationsjustering) i genomsnitt varit 4,0 procent.

Prästlönefastigheterna

Egendomsnämnden eftersträvar att förvalta prästlönefastigheterna förutseende, ansvarsfullt och långsiktigt. På lång sikt är målet att ha ett rationellt fastighetsbestånd som genererar en god avkastning och därmed ett högt utdelningsbart resultat. Förvärv av mark bör endast ske när den tilltänkta fastigheten har en inriktning som är intressant för ett långsiktigt ägande eller på annat sätt är strategiskt lämplig samt bedöms generera tillfredsställande avkastning. Ett diversifierat ägande, dvs att äga fastigheter med varierade produktionsinriktningar, av varierande bördighet samt i olika geografiska lägen inom stiftet utgör i sig en positiv riskspridning samt bedöms kunna bidra till god avkastning på lång sikt. De rådande höga markpriserna har medfört att det för närvarande kan vara svårt att få en tillfredsställande avkastning vid nyförvärv av jordbruksmark.

Lunds stifts prästlönetillgångar har en god arealbalans. En kontinuerlig omvandling av fastighetsbeståndet sker på så sätt att lämpliga fastigheter förvärvas och fastigheter som av olika skäl är lämpliga att sälja avyttras. I första hand avyttras de fastigheter som har begränsade utvecklingsmöjligheter ur prästlönetillgångarnas perspektiv och där arrendatorn har begärt att avträda. Även fastigheter med sittande arrendator kan komma att avyttras, antingen genom direkt försäljning till arrendatorn eller på öppna marknaden.

Flera av fastigheterna har äldre byggnadsbestånd med omfattande renoveringsbehov och ibland är byggnadsbeståndet onödigt stort i förhållande till dagens behov. Försäljningar av byggnadsbestånd genom avstyckning sker där det bedöms strategiskt lämpligt medan andra byggnadsbestånd underhålls och renoveras. På fastigheter med övervägande skog kan inägomark med fördel behållas ur arronderingssynpunkt.

Miljö- och klimatarbete på fastigheterna

2019 tog Egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan (ENSO) fram gemensamma mål för miljö- och klimatarbetet. Dessa mål har därefter inarbetats i Svenska kyrkans färdplan för klimatet som antogs av Kyrkostyrelsen i maj 2020. Samma år fastställde stiftsfullmäktige en ny Miljö- och klimatpolicy för Lunds stifts prästlönetillgångars jord- och skogsförvaltning. Policyn integrerar Svenska kyrkans färdplan för klimatet och utifrån målen i färdplanen sätter policyn övergripande miljö- och klimatmål och riktlinjer för jord- och skogsförvaltningen i Lunds stift. Miljö- och klimatpolicyn följs upp med konkreta mål i denna verksamhetsplan.

I juni 2023 fastställde Kyrkostyrelsen Svenska kyrkans färdplan för klimatet, etapp 2 med uppdaterade mål för 2024-2027. Egendomsnämnden beslutade den 10 oktober 2023 att ansluta sig till färdplanens etapp 2. Gällande Miljö- och klimatpolicy kommer vid behov att uppdateras.

Jord- och skogsförvaltningen i Lunds stift har i enlighet med Miljö- och klimatpolicyn följande gemensamma mål utifrån respektive fastighets förutsättningar:

- Arbeta för att den framtida förvaltningen inom verksamheten är ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar.
- Arbeta för att utveckla, vårda och bevara områden och miljöer med höga natur- och kulturvärden genom att t ex bibehålla öppna landskap, anlägga våtmarker och vara positivt inställda till bildandet av naturreservat.
- Arbeta för att upplåta lämplig mark eller byggnader för hållbar energiproduktion.
- Vid nya investeringar ska det miljö- och klimatvänligaste alternativet väljas mellan i övrigt likvärdiga alternativ.
- Aktivt bidra till ett mer hållbart och fossilfritt jord- och skogsbruk.

Samtliga åtgärder för klimatnyttan ska balanseras mot biologiska, ekonomiska, sociala och andliga värden.

På många håll inom jord- och skogsnäringen arbetas det aktivt för att ta fram en gemensam beräknings- och redovisningsnivå. Skogforsk har tagit fram en rapport om redovisning av bland annat klimatpåverkan och substitutionseffekten och prästlönetillgångarna i landet har beställt ett kalkylverktyg av Skogforsk så att alla stift kan räkna på samma sätt avseende skogens upptag och verksamhetens utsläpp av koldioxid.

En stor utmaning är att redovisa och mäta utsläpp för jordbruket, inte minst på grund av den stora naturliga variationen. Det pågår arbete inom SLU, LRF och andra aktörer för att ta fram schabloner för beräkning och vi följer detta arbete.

Ett mål i Svenska kyrkans färdplan för klimatet är att prästlönetillgångarna såsom markägare, projektör och kapitalförvaltare ska verka för ökat träanvändande i byggnationer. Lunds stifts prästlönetillgångar bedömer att detta mål måste sättas i relation till var i landet man befinner sig. Lunds stifts prästlönetillgångar kommer i alla beslut avseende byggnader att överväga om trä är ett lämpligt material att använda. Det är viktigt att utvärdera huruvida träanvändandet är befogat utifrån olika aspekter såsom hållbarhet, framtida underhållsbehov, kostnad med mera.

Nedan följer mer konkreta mål och åtgärder specifikt för skogen respektive jorden.

Skogen

Övergripande målsättning

Skogen ska brukas långsiktigt uthålligt med metoder som är förankrade i svenskt skogsbruk. Förvaltningen ska bedriva ett aktivt och långsiktigt skogsbruk för ökad klimatnytta där markens produktionsförmåga ska tillvaratas på bästa lämpliga sätt.

Som lägst ska verksamheten uppfylla de krav som omvärlden ställer i miljö- och klimathänseende för långsiktig hållbar utveckling och särskild hänsyn ska tas för att bevara områden med höga natur-, kultur- och landskapsvärden. Skogsinnehavet ska brukas enligt en för marknaden giltig nivåstandard avseende FSC® (FSC® C014110)¹ respektive PEFC™-certifiering² och förvaltningen ska aktivt delta i Stiftens Egendomsförvaltningars Förening (STEF).

Förvaltningen ska verka för stabila och tillförlitliga affärsrelationer.

Verksamheten ska bedrivas med egen förvaltningskompetens.

Förvaltningen ska ha en positiv inställning till skoglig forskning samt verka för att utveckla samarbetet med densamma. I enlighet med Svenska kyrkans färdplan för klimatet ska förvaltningen ta stöd i aktuell forskning i arbetet med att öka skogarnas klimatnytta.

¹ Forest Stewardship Council är en oberoende internationell medlemsorganisation som verkar för ett miljöanpassat, socialt ansvarstagande och ekonomiskt livskraftigt bruk av världens skogar.

² Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes är en global fristående paraplyorganisation som verkar för uthålligt skogsbruk.

Förvaltningen ska verka för att utveckla samarbetet med i branschen närstående organisationer, i syfte att utveckla och stärka egen kompetens.

Långsiktiga mål

Avverkningsvolymerna avseende gallring och föryngringsavverkning ska anpassas till befintligt skogstillstånd och vara i den nivå som säkrar ett varaktigt virkesuttag. Avverkningsnivån ska under den närmaste tioårsperioden föregås av relevanta beräkningar för att trygga tillgången under perioden.

Den genomsnittliga avverkningsnivån ska vara uthållig och på lång sikt motsvara tillväxten, vilken är beräknad till 50 000 fastkubikmeter under bark per år ($m^3\text{fub}$), vilket motsvarar drygt 60 000 skogskubikmeter ($m^3\text{sk}$).

Skogsvård i form av återbeskogning och röjning ska utföras på ett sådant sätt att hög virkesproduktion tryggas inför framtiden.

Naturvårdande skötsel utförs i områden där det krävs för att bibehålla eller förstärka höga naturvärden.

Fördelningen barrskog respektive lövskog ska avgöras av skogsmarkens naturliga lämplighet för respektive träslag i kombination med yttre förutsättningar.

Förvaltningen ska arbeta aktivt med strukturförbättring av skogsinnehavet. Vid tillköp av skogsmark ska skogsfastigheter med en areal överstigande 200 hektar eftersträvas. Vid köp av skogsskiften med areal understigande 200 hektar bör dessa vara angränsande skiften till befintliga prästlönefastigheter.

Förvaltningen arbetar fortsatt med att drivning och transporter inom det egna skogsbruket ska sträva emot energieffektiva system och fossilfria bränslen.

Kortsiktiga mål 2024

Bakgrund:

2023 präglades av fortsatt stigande virkespriser vilket resulterat i rekordpriser på samtliga levererade virkessortiment. Efterfrågan och avsättning förväntas vara fortsatt god under 2024. Däremot kommer virkespriserna troligen att falla tillbaka något.

Med nu gällande åldersfördelning och tillvägagångssätt avseende gallring har vi ett minskat virkesuttag genom gallring. Det innebär att det inom den närmaste tioårsperioden inte är möjligt att avverka hela den beräknade årliga tillväxten, eftersom skogstillståndet inte tillåter kompensation genom föryngringsavverkning.

Med detta som utgångspunkt formuleras följande kortsiktiga mål för 2024:

2024 års totala virkesuttag beräknas till 40 000 $m^3\text{fub}$.

Ungskogsröjning ska utföras på cirka 250 hektar.

Återbeskogning genom plantering ska utföras på cirka 60 hektar.

Arbetet med bildandet av naturreservat på Ängelholm Hjärnarp 1:1 ”Prästaskogens naturreservat” tillsammans med Ängelholms kommun avslutas och reservatet beräknas att invigas under våren.

Förvaltningen utreder tillsammans med Länsstyrelsen bildande av ytterligare tre naturreservat under 2024.

Förvaltningen kommer tillsammans med Skogsstyrelsen arbeta med identifiering av områden med tidigare utdikad torvmark som är lämpliga för återvätning.

Förvaltningen ska i möjligaste mån välja det ur klimatsynpunkt bästa tillgängliga drivmedlet till våra företagsbilar. Förvaltningen budgeterar för inköp av tre bilar under 2024 varav en elbil.

Förvaltningen kommer vid anlitande av entreprenörer i möjligaste mån verka för användandet av fossilfria drivmedel. I samband med ”Miljöredovisningen” sammanställs årligen aktuell drivmedelsanvändning.

Miljöredovisning:

Sedan 2016 har Lunds stifts prästlönetillgångar redovisat den skogliga verksamhetens klimatpåverkan i form av en miljöredovisning. Redovisningen omfattar en beräkning av utsläpp av klimatgaser från skogstekniska arbeten samt beräkning av kolinnehållet i stående skog.

Även 2024 kommer beräkningar att göras för att följa upp den skogliga verksamhetens miljöpåverkan.

Jorden

Övergripande målsättning

Utgångspunkten för förvaltningen av jordbruket är att den ska vara så effektiv och affärsmässig som möjligt för att på så sätt ge bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Miljö- och naturvårdsintressen liksom klimatförbättrande åtgärder ska beaktas och det övergripande målet är att ha ett uthålligt jordbruk. Egendomsnämnden är positiv till både ekologiskt och konventionellt jordbruk och utgångspunkten är att hänsyn ska tas till att varje fastighet har olika förutsättningar och är upplåtna till arrendatorer som själva väljer sin produktionsinriktning. Egendomsnämnden åtar sig ett miljöansvar genom att till exempel medverka till anläggandet av solcellsanläggningar, våtmarker, restaurering av vattendrag samt andra miljöåtgärder på fastigheterna. Medverkan i miljöfrämjande projekt medför ibland ekonomiska avståenden till exempel genom att mark upplåts till projekt utan att kompensation erhålls. I vissa projekt är detta nödvändigt för att projektet ska kunna genomföras.

All jordbruksmark ska vara utarrenderad och egendomsnämnden strävar efter att främja ett aktivt jordbruk. Huvudregeln är att lediga jordbruksfastigheter ska annonseras ut för anbudsförfarande. Det kan dock av olika skäl ibland vara lämpligt att utse ny arrendator utan anbudsförfarande. Fastigheter understigande 30 hektar hanteras på delegation av

jordbruksförvaltaren. För fastigheter som är 30 hektar eller däröver utser egendomsnämnden arrendator. Egendomsnämnden väljer utifrån en strategisk helhetsbild vilka kriterier som ska vara avgörande och en bedömning görs från fall till fall. Kriterierna kan till exempel vara högsta arrendesumma, arrendatorns produktionsinriktning, djurproduktion, bosättning på arrendestället eller sociala aspekter.

Egendomsnämndens övergripande mål är att generera en långsiktigt hög avkastning genom marknadsmässiga arrendenivåer och en effektiv förvaltning. För det fall att förvaltningen och arrendatorn inte kan enas om villkoren för den kommande arrendeperioden kan endera av parterna välja att låta arrendenämnden pröva villkoren. Om en fastighets arrendenivå är påtagligt avvikande från övriga jämförbara fastigheters arrendenivåer eller om arrendevillkoren i övrigt avviker från vad som kan anses vara rimligt utifrån marknaden och fastighetens avkastningsförmåga är utgångspunkten att förvaltningen ska driva ärendet vidare till arrendenämnden för prövning av villkoren.

Förvaltningen arbetar på flera sätt med att stödja jordbruksarrendatorerna. Beslut om investeringar sker efter samråd med arrendatorerna och med utgångspunkt i att den planerade investeringen ska förbättra lönsamheten. Åtgärder ska gynna både jordägare och arrendator.

En del av den löpande verksamheten är att investera i nya byggnader och anläggningar på fastigheterna samt att underhålla det befintliga byggnadsbeståndet. I de fall då en extern entreprenör ska anlitas är utgångspunkten att förvaltningen ska genomföra en marknadsjämförelse genom att inhämta mer än en offert. När det är möjligt samt vid större upphandlingar inhämtas lämpligen tre offerter. Egendomsnämnden har betonat vikten av att förekommande entreprenadarbeten ska utföras under kontrollerade former och i enlighet med arbetsmiljöverkets föreskrifter. Förvaltningen ska i möjligaste mån delegera arbetsmiljöansvaret oaktat att detta medför en merkostnad. I de fall där det anses lämpligt att låta en arrendator utföra ett arbete på fastigheten ska ansvarig jordbruksförvaltare säkerställa att arrendatorerna söker erforderliga tillstånd. Vidare ska jordbruksförvaltarna kontinuerligt följa upp beslutade investerings- och underhållsarbeten.

I enlighet med Svenska kyrkans färdplan för klimatet ska förvaltningen verka för att skapa forum för kompetensutveckling, erfarenhetsutbyte och gemensamma projekt för våra arrendatorer. Syftet är att skapa ett hållbart och fossilfritt jordbruk.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att medverka till en omställning till fossilfria energikällor på prästlönefastigheterna till exempel vid byte av värmekällor i byggnader. Vidare är egendomsnämnden, som ett led i det övergripande miljöarbetet, öppen för att nya produktionsgrenar prövas på jordbruksenheterna samt för att medverka vid projektering och iståndsättning av förnyelsebar energi i olika former.

Kortsiktiga mål 2024

Bakgrund:

Det finns flera faktorer som påverkar lönsamheten för arrendatorerna. Kostnader för insatsvaror, avkastningsnivå, avräkningspriser samt arrendeavgiften är några exempel på sådana faktorer. Kriget i Ukraina har fortsatt att påverka marknaden globalt men särskilt i Europa. Den höga inflationen, räntehöjningarna och den allmänna marknadsoron har bidragit till försämrad lönsamhet för jordbruket. Hushållen vänder sig framför allt mot lågpriser varför efterfrågan på till exempel närproducerat, EKO och kött har minskat markant.

Jordbruksåret 2023 har varit omvälvande. Föregående år, 2022, var mycket gynnsamt för jordbrukarna med hög avkastning och höga försäljningspriser. Odlingsåret 2023 inleddes med historiskt höga priser på insatsvaror vilket skapade oro för många jordbrukare. Priserna har succesivt sjunkit men så har även spannmålspriserna. Under sommaren led stora delar av landet av torka, avsaknaden av nederbörd påminde om 2018. Grödorna blev påverkade och på flera håll har avkastningen blivit betydligt sämre än föregående år. Särskilt animalieproducenterna drabbades av grovfoderbrist på grund av torkan, vilket i sin tur drivit upp foderpriserna. Sommartorkan byttes ut mot stora mängder nederbörd under juli och augusti vilket på flera håll ledde till svårigheter att skörda. För ekoproducenterna är läget något sämre än för den övriga näringen då konsumenterna i större utsträckning väljer bort eko-produkter i ett pressat ekonomiskt läge.

Inför 2024 är 37 arrendeavtal uppsagda för villkorsändring.

Med detta som utgångspunkt formuleras följande kortsiktiga mål för 2024:

Förvaltningen ska verka för att marknadsmässiga nivåer på arrendeintäkter från jordbruksfastigheterna bibehålls.

Under 2024 ska förvaltningen fortsätta att bidra till ökad biologisk mångfald på prästlönefastigheterna. Arrendatorer kommer liksom under föregående år att kostnadsfritt erbjudas en fröblandning som ska sås på ekologiska fokusarealer (trädor och fältkanter). Fröblandningen innehåller pollen- och nektarrika växter som är attraktiva för pollinatörer och andra nyttodjur.

Under 2023 har merparten av byggnadsbeståndet varit föremål för besök av jordbruksförvaltarna och stiftsingenjörerna i syfte att kartlägga respektive fastighets skick, i samband med besöken har vård- och underhållsplaner upprättats. Planerna kommer att användas för det fortsatta arbetet med att planera behovet av underhållsåtgärder samt vara ett stöd vid bedömningen av arrendeställets framtidsutsikter.

Under 2024 ska jordbruksförvaltarna fortsätta att aktivt bidra till att investerings- och underhållsåtgärder vidtas på fastigheterna så som byte av avloppsanläggningar, värmesystem, tak, täckdikningar m.m. Förvaltningen bedömer att vattenfrågorna kommer att bli allt mer

dominerande under kommande år varför det troligtvis blir aktuellt med åtgärder och investeringar avseende såväl bevattning som avvattning av jordbruksmark, något som kan bidra till arrendeställenas resiliens i samband med klimatförändringarna.

Under 2024 ska samtliga arrendatorer bjudas in till en utbildningsdag där temat för dagen blir vatten ur ett jordbruksperspektiv. Utbildningen arrangeras i samarbete med Lunds domkyrkas jordbruksförvaltning.

Jordbruksförvaltarna ska fortsätta att arbeta med miljökartläggningen av den verksamhet som arrendatorerna bedriver på arrendeställena med särskilt fokus på gårdsarrendena. En naturlig uppdatering sker i samband med arrendeförhandlingar, vilka i huvudsak äger rum vart femte år.

Markanvändning

Egendomsnämnden är öppen för att utveckla lämplig jord- och skogsmark, genom eget arbete eller i samarbete med projektör, för att på detta sätt ta del av mervärdet som genereras. Egendomsnämnden är väl införstådd med vikten av att värna den odlingsbara marken och i varje enskilt fall görs en restriktiv bedömning av huruvida marken är lämplig för exploatering eller inte.

Inför framtida exploateringsprojekt ska pågående projekt utvärderas. Det pågår ett exploateringsprojekt i Påarp i samarbete med Nordr Villatomter AB (tidigare Veidekke Bostad AB). Projektet har dragit ut på tiden på grund av diverse detaljplanefrågor. Det är svårt att sätta upp konkreta mål i exploateringsprojekten då de påverkande faktorerna är många och hänsyn måste tas till marknad och konjunktur.

Förnyelsebar energi

Egendomsnämnden vill bidra till omställningen till förnyelsebar energi och är positiv till och vill driva på fossilfri energiproduktion på prästlönefastigheterna med utgångspunkt i respektive prästlönefastighets förutsättningar. Företrädesvis arbetar förvaltningen med externa aktörer genom att upplåta mark eller andra ytor.

Vindkraft

Egendomsnämnden är positiv till vindkraft och till att arrendera ut mark för vindkraftsetablering. Under 2022 inleddes ett nytt samarbete med en större aktör som projekterar för cirka tio nya vindkraftverk i Osby kommun varav ungefär hälften kan komma att placeras på prästlönetillgångarnas skogsfastighet. Under 2024 fortgår utrednings- och tillståndsprocessen.

Solceller

Egendomsnämnden är positivt inställd till uppförande av fler anläggningar. Under 2023 har intresset för solceller på arrendegårdarna minskat vilket bedöms bero på lägre elpriser jämfört med föregående år samt de räntehöjningar som har införts under året. Egendomsnämnden har beslutat att solcellsinvesteringar på arrendegårdar ska genomföras i enlighet med gällande investeringspolicy men med ett halverat förräntningskrav.

Intresset för att anlägga större solcellsparkar på prästlönefastigheter är stort och egendomsnämnden är positiv till att upplåta mark för solcellsparkar. Egendomsnämnden är restriktiv med att arrendera ut åkermark för solcellsparkar och eftersträvar att skogsmark eller mark med sämre avkastningsmöjligheter används för ändamålet. I december 2020 skrevs avtal om anläggningsarrende för en solcellspark som nu projekteras och tillståndsprocessen pågår.

Under 2021 inleddes ett gemensamt solcellsprojekt mellan flertalet av PLT-förvaltningarna inom ramen för färdplansarbetet. Projektet har beviljats medel för att utreda möjligheterna för att gemensamt bygga upp en solelsproduktion på prästlönefastigheter för att på så sätt bidra med grön el.

Bioenergi

Bioenergi kan utvinnas ur skogens biomassa, till exempel vid förbränning av olika sorters träråvaror så som ved och avverkningsrester. I den skogliga verksamheten levereras årligen en viss mängd skogsprodukter som energi direkt till värmeverk. Försäljningen av bränsleved och grot (grenar och toppar från träd) motsvarar årligen drygt en miljon kronor. Utöver den direkta försäljningen av bränsleved genereras indirekt en ansenlig mängd energi i form av sågverksflis och bark vid förädlingen av försåld skogsråvara vid sågverk och massabruk.

Sammanfattning

Trots en på många sätt osäker omvärld beskriver verksamhetsplanen ett fortsatt stabilt arbete under 2024 utifrån gällande regelverk och direktiv. Prästlönefonden är placerad inom de ramar som stadgas i kapitalplaceringspolicy och förvaltningen arbetar vidare med att kontinuerligt följa utvecklingen och anpassa kapitalplaceringarna utifrån policy. När det gäller prästlönefastigheterna handlar det om att integrera miljö- och klimatarbetet i den dagliga verksamheten. Skogsbruket påverkas av högre kostnader men också högre intäkter men det dagliga arbetet löper på relativt oförändrat. På jordbruksfastigheterna arbetar förvaltningen vidare med löpande underhåll och investeringar. Arrendemarknaden bedöms relativt stabil men arbetet med byggnadsunderhåll tar tid och är kostsamt.

Protokollsutdrag

MÖTESINSTANS

LUNDS STIFT - EGENDOMSNÄMND 2022-2025

DATUM FÖR MÖTET	TID	PLATS
2023-10-10	13:00 – 15:00	Sessionssalen

§ 46

PLT 2023-0189

Verksamhetsplan för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024

Beslut

Egendomsnämnden beslutar att fastställa Verksamhetsplan för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024 samt att delge stiftsfullmäktige verksamhetsplanen som information.

Ärendebeskrivning

Förslag till Verksamhetsplan för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024 bifogas.

Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

Protokollsutdrag

MÖTESINSTANS

LUNDS STIFT - EGENDOMSNÄMND 2022-2025

DATUM FÖR MÖTET	TID	PLATS
2023-10-10	13:00 – 15:00	Sessionssalen

§ 46

PLT 2023-0189

Verksamhetsplan för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024

Beslut

Egendomsnämnden beslutar att fastställa Verksamhetsplan för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024 samt att delge stiftsfullmäktige verksamhetsplanen som information.

Ärendebeskrivning

Förslag till Verksamhetsplan för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024 bifogas.

Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

Protokollsutdrag

MÖTESINSTANS

LUNDS STIFT - STIFTSSTYRELSE 2022-2025

DATUM FÖR MÖTET	TID	PLATS
2023-10-24	10:00 – 12:00	Sessionssalen

§ 91

PLT 2023-0188

Budget för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024

Stiftsstyrelsens förslag till beslut

1. Stiftsstyrelsen överlämnar Budget för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024 till stiftsfullmäktige för fastställande.
2. Stiftsstyrelsen beslutar föreslå stiftsfullmäktige att bedöma barnkonsekvensanalysen som tillräcklig.

Ärendebeskrivning

I ärendet föreligger förslag till budget för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024. Chefen för avdelning egendomsförvaltning föredrar ärendet.

Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

Protokollsutdrag

MÖTESINSTANS

LUNDS STIFT - EGENDOMSÄMND 2022-2025

DATUM FÖR MÖTET	TID	PLATS
2023-10-10	13:00 – 15:00	Sessionssalen

§ 47**PLT 2023-0188****Budget för Lunds stifts prästlönetillgångar 2024**Beslut

Egendomsnämnden godkänner 2024 års budget enligt framlagt förslag och beslutar föreslå stiftsfullmäktige att fastställa Lunds stifts prästlönetillgångars budget för 2024.

Ärendebeskrivning

Föreslagen budget speglar verksamhetsplanen för år 2024.

Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

2023-03-14

Motion till stiftsfullmäktige i Lunds stift

Stiftsfullmäktige beslutar att uppdra åt Stiftsstyrelsen att verka för att Egendomsnämnden i Lunds stift successivt fram till 2030 skyddar minst 30 procent av de skogar som nämnden förvaltar.

FN:s klimatpanel konstaterar att naturbaserade lösningar är vårt största hopp i kampen mot klimat- och artkriserna och att vi därför snarast bör skydda 30 – 50% av världens vatten-, lands- och havsområden.

Gamla skogar med höga naturvärden är viktiga för både klimatet och den biologiska mångfalden. Ett effektivt sätt att bidra till ett bättre klimat är att låta träden växa längre för att binda koldioxid under de närmaste decennierna

Prästlönetillgångarna (PLT) har till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Enligt kyrkoledningens 46 kapitel ska PLT förvaltas så att de ger bästa möjliga uthålliga avkastning. De ska samtidigt förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. Vid förvaltningen av PLT ska naturvårdens och kulturvårdens intressen beaktas i skälig omfattning.

Prästlönetillgångarna ger bara några procent av kyrkans totala intäkter.

Med avsikt att värna höga naturvärden har stiftens undantagit cirka 10% av skogsmarken från skogsbruk. I vissa av dessa områden görs aktiva naturvårdande åtgärder såsom gallring och naturvårdsbränningar. I andra områden har inrättats kyrkoreservat. Egendomsnämnden i Lunds stift har avsatt 12% av skogsmarken för skydd.

Kyrkomötet 2021 gav kyrkostyrelsen i uppdrag att initiera en utredning om Svenska kyrkans skogsbruk. I direktiven från kyrkostyrelsen står bl a att utredningen ska leda till ett förändrat ställningstagande eller agerande från kyrkan för att möta den omställning som nu krävs av hela samhället och att ta hänsyn till och balansera Svenska kyrkans hållbarhetsdimensioner:

I väntan på att utredningen kommer fram till hur kyrkoledningen ska säkerställa en så ekologiskt, ekonomiskt, socialt, andligt och existensiellt hållbar skogsförvaltning som möjligt, yrkar Miljöpartister i Svenska kyrkan de Gröna att stiftsfullmäktige ger stiftsstyrelsen/egendomsnämnden uppdrag enligt ovan.

För Miljöpartister i Svenska kyrkan de Gröna

Elsa Christersson Ann Stenberg

Vlado Somaljacan

Gerd Hackberg

2023-09-15

Skrivelse med anledning av motion till Lunds stiftsfullmäktige, 2023-03-14

Motionärerna som representerar Miljöpartister i Svenska kyrkan de Gröna yrkar att stiftsfullmäktige ska ge stiftsstyrelsen i uppdrag att verka för att Egendomsnämnden i Lunds stift successivt fram till 2030 skyddar minst 30 procent av de skogar som nämnden förvaltar.

Lunds stifts prästlönetillgångar förvaltas utifrån av stiftsfullmäktige och egendomsnämnden antagna policys och reglementen. Budget och bokslut för Lunds stifts prästlönetillgångar beslutas årligen av stiftsfullmäktige. Av såväl budget som årsredovisning samt övriga policys som beslutas av stiftsfullmäktige framgår på detaljerad nivå hur skogsbruket i Lunds stift bedrivs och ska bedrivs.

Under 2020 antog egendomsnämnden Svenska kyrkans nationella färdplan för klimatet. Den 27 november 2020 fastställde stiftsfullmäktige även en ny miljö- och klimatpolicy för Lunds stifts prästlönetillgångar. Denna policy har integrerat färdplanen för klimatet. Miljö- och klimatarbetet genomsyrar det dagliga arbetet inom förvaltningen.

Lunds stifts prästlönetillgångar har i skogsbruksplanerna avsatt drygt 12 % av skogsarealen till naturvårdande ändamål. Den största delen är avsatt på grund av höga naturvärden men några avsättningar är på grund av höga kultur- och rekreationsvärden. På dessa 12 % bedrivs inget ekonomiskt skogsbruk.

Innan skogliga åtgärder utförs görs alltid en naturvärdesbedömning för att identifiera möjliga värden på platsen. När nya områden med höga naturvärden identifieras bedöms dessa och avsätts i skogsbruksplanen. Detta är ett arbete som pågår kontinuerligt.

Utöver avsatta 12 % tas dagligen så kallad generell hänsyn i brukandet av skogen. Det kan avse enskilda skyddsvärda träd, trädgrupper, hänsynsytor, kantzoner mot vatten med mera. Denna hänsyn är ofta fragmenterad och registreras i regel inte som egen areal men kan på vissa platser och vid vissa åtgärder uppgå till betydande storlek.

Utöver avsättningar bedrivs hyggesfritt skogsbruk på flertalet område där det är lämpligt utifrån förutsättningarna på respektive plats. Ett exempel på hyggesfritt är bok- och lövskog som brukas genom luckhuggning. Ett annat exempel är område med tätortsnära skog med höga rekreationsvärde som brukas genom blädning. Det pågår för närvarande ett arbete med att registrera i skogsbruksplanerna vilka arealer som brukas hyggesfritt.

Egendomsnämnden anser mot bakgrund av ovanstående beskrivning att Lunds stifts prästlönetillgångars skogsbruk bedrivs ansvarsfullt och i enlighet med de av stiftsfullmäktige beslutade regelverken. Egendomsnämnden konstaterar dessutom att arealen avsatt skog samt arealen som brukas utan trakthyggesbruk är förhållandevis stor i Lunds stift.

Tjänsteutlåtande

Motion till stiftsfullmäktige om att ge stiftsstyrelsen i uppdrag att verka för att egendomsnämnden successivt ska skydda minst 30 % skog

ANSVARIG ENHET LUNDS STIFT		DATUM 2023-09-08
MÖTESINSTANS LUNDS STIFT - EGENDOMSÄMND 2022-2025		
SAMMANTRÄDESDATUM 2023-10-10	DAGORDNINGSNUMMER 9.	TYP AV ÄRENDE Beslutsärenden
HANDLÄGGARE Katarina Hallenborg	ÄRENDENUMMER PLT 2023-0187	
☒ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Beslutsförslag

Egendomsnämnden föreslår stiftsfullmäktige att avslå motionen om att uppdra åt stiftsstyrelsen att verka för att egendomsnämnden i Lunds stift successivt fram till 2030 skyddar minst 30 procent av de skogar som nämnden förvaltar.

Ärendebeskrivning

Motion från Miljöpartister i Svenska kyrkan de Gröna föreligger i ärendet, [Bilaga 1](#).

Stiftsstyrelsens arbetsutskott har den 6 september 2023 beslutat att överlämna motionen till egendomsnämnden för handläggning och upprättande av förslag till besvarande, [Bilaga 2](#).

Motionärerna vill genom sin motion att stiftsstyrelsen ska verka för att egendomsnämnden i Lunds stift successivt fram till 2030 skyddar minst 30 procent av de skogar som nämnden förvaltar,

Enligt kyrkoordningen har stiftsstyrelsen ett överordnat tillsynsansvar i förhållande till egendomsnämnden. Detta innebär att stiftsstyrelsen kan göra påpekanden, lämna råd och anvisningar och, om det krävs, se till att stiftsfullmäktige ingriper. Däremot kan stiftsstyrelsen inte i en nämnds ställe fatta beslut om att en viss åtgärd ska vidtas eller ändra något som en nämnd bestämt.

Det är stiftsfullmäktige som ytterst ansvarar för Lunds stifts prästlönetillgångar och förvaltningen av tillgångarna är delegerad till egendomsnämnden. Av Reglemente för egendomsnämnden framgår att ”gentemot stiftsfullmäktige är egendomsnämnden verkställande och beredande organ. Ärenden av stor principiell betydelse ska alltid beslutas av stiftsfullmäktige”.

Frågan om hur mycket skog som ska skyddas är inte en fråga för stiftsstyrelsen. Med hänsyn härtill bör motionen avslås.

I motionens sista stycke står att stiftsfullmäktige alternativt skulle kunna ge uppdraget att skydda minst 30 % skog till egendomsnämnden.

Egendomsförvaltningen har i bifogad skrivelse, [Bilaga 3](#), beskrivit Lunds stifts prästlönetillgångars skogsförvaltning som bedrivs utifrån av stiftsfullmäktige och egendomsnämnden antagna policys

Tjänsteutlåtande

och riktlinjer. Av skrivelsen framgår att egendomsnämnden arbetar aktivt med naturvård, med att bevara naturvärden och med hyggesfritt skogsbruk på lämpliga områden.

Det pågår redan ett aktivt arbete med att skydda skog, inventera skyddsvärd skog och att registrera skyddad skog samt skog som brukas med hyggesfria metoder. Att fastslå en procentandel som inte är grundad i stiftets faktiska förhållanden samt att förekomma den utredning om Svenska kyrkans skogsbruk som pågår på nationell nivå är inte att rekommendera.

Även med hänsyn härtill bör motionen avslås.

Barnkonsekvensanalys

Miljö- och klimatfrågor är oerhört viktiga att hantera och det är avgörande för våra barns framtid att vi på ett ansvarsfullt och hållbart sätt brukar och bevarar våra naturtillgångar. Beslutet att avslå motionen bedöms inte påverka barn då det inte innebär att skog inte ska skyddas på lämpligt sätt utan beslutet är motiverat av formella skäl samt på grund av att det pågår en utredning om hur Svenska kyrkans skogsbruk ska bedrivas.

Protokollsutdrag

MÖTESINSTANS

LUNDS STIFT - STIFTSSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT 2022-2025

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-09-06

13:30 – 13:30

§ 119

S 2023-0239

Motion till stiftsfullmäktige från Miljöpartister i Svenska kyrkan de Gröna att uppdra åt stiftsstyrelsen att verka för att Egendomsnämnden i Lunds stift succesivt fram till 2030 skyddar minst 30 procent av de skogar som nämnden förvaltar

Arbetsutskottets beslut

1. Arbetsutskottet beslutar att överlämna motionen till egendomsnämnden för handläggning och upprättande av förslag till besvarande av motionen inför beslut i stiftsfullmäktige den 24 november 2023.

Ärendebeskrivning

Ordföranden föredrar ärendet.

Motion från Miljöpartisterna i Svenska kyrkan de Gröna föreligger i ärendet.

Beslutsunderlag

Motion från Miljöpartisterna i Svenska kyrkan de Gröna föreligger i ärendet.

Protokollsutdrag stiftsfullmäktige § 14/23

Protokollsutdrag

Egendomsnämnden

Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

Lunds stift
Egendomsnämnden

Protokollsanteckning EGN möte 2023-10-10

Ärende: 9 Motion till stiftsfullmäktige om att ge stiftsstyrelsen i uppdrag att verka för att egendomsnämnden successivt ska skydda minst 30% skog.

Med motionen menar Miljöpartister i Svenska kyrkan att det hastar med att ta fram en färdplan för hur Egendomsnämnden skall hinna öka sin andel skyddad skog från nuvarande 12% till minst 30% år 2030.

Vi önskar naturligtvis att motionen bifalls då vi inte kan acceptera att klimatarbetet skjuts på framtiden i väntan på att kyrkans skogsutredning ska bli klar.

Dagens klimatförändringar kräver att vi agerar nu och inte i morgon. Sverige skrev under konventionen om biologisk mångfald år 1993. Egendomsnämnden har nu en möjlighet att i avvaktan på skogsutredningens rapport följa FN:s konvention om biologisk mångfald. Detta skulle innebära att kyrkan verkar för 30 procent sammanhängande ekologiskt representativa områden såsom våra skogar.

Det är gott att kyrkostyrelsen håller på att utreda kyrkans framtida hållbara skogsbruk och vi menar att vår motion är helt i linje med utredningens uppdrag.

Ann Stenberg

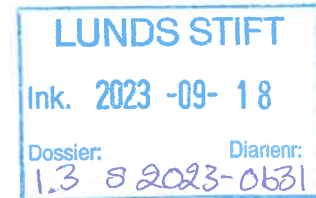
Miljöpartister i Svenska kyrkan de gröna
ersättare i Lunds stifts egendomsnämnd.

Denna behandling '§ 29 Fyllnadsval av ledamot i valberedningen efter Niklas Larsson (C) för återstoden av mandatperioden 2022-2025' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '§ 30 Fyllnadsval av vice ordförande i valberedningen efter Niklas Larsson (C) för återstoden av mandatperioden 2022-2025' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '§ 31 Fyllnadsval av ersättare i stiftsstyrelsen efter Niklas Larsson (C) för återstoden av mandatperioden 2022-2025' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '§ 32 Val av revisor till stiftelsen Lunds stiftsgård för verksamhetsåret 2024' har inget tjänsteutlåtande.

Förslag

Motion

Stiftsfullmäktige Lunds stift

Solceller

I stiftet planeras det på olika sätt för att hitta möjligheter att installera solceller. Solceller har ju det goda med sig att de är bra både för kampen mot fossila bränslen och för församlingarnas ekonomi.

Men det går långsamt och det förefaller som om denna planering i huvudsak sysslar med taken på kyrkobyggnaderna. Vi anser att man i större utsträckning än som nu sker bör vidga undersökningarna till att omfatta även möjligheterna att lägga solceller över parkeringsplatser och på taken på ekonomibyggnader.

Särskilt parkeringsplatser är lämpliga för ändamålet. Marken är redan hårdgjord och det finns inga estetiska värden som går till spillo.

Enligt vår mening kan en uppmaning till detta ingå i stiftsfullmäktiges ansvar att förmedla mål och riktlinjer för församlingarnas verksamhet.

Lund 18 september 2023

Nomineringsgruppen miljöpartister i svenska kyrkan

Ann Stenberg

Elsa Christersson

Ledamöter i stiftsfullmäktige i Lunds stift

Protokollsutdrag

MÖTESINSTANS

LUNDS STIFT - STIFTSSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT 2022-2025

DATUM FÖR MÖTET	TID	PLATS
2023-10-11	13:00 – 16:00	

§ 132

S 2023-0631

Motion till stiftsfullmäktige från Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna angående solceller

Arbetsutskottets beslut

1. Arbetsutskottet beslutar att överlämna motionen till avdelningen främjande och samverkan för handläggning och upprättande av förslag till besvarande av motionen inför beslut i stiftsfullmäktige.

Ärendebeskrivning

Stiftsdirektorn föredrar ärendet. Stiftsfullmäktiges ordförande har beslutat att motionen remitteras för utredning enligt 11 § i Arbetsordningen för stiftsfullmäktige.
Motion till stiftsfullmäktige från Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna angående solceller föreligger i ärendet.

Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------